"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 3 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 21 d. Sausio, (January), 1910 m. Metas XIX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Jau net tokia rami, visada nusilenkianti prieš Maskoliją Austrija pradeda kreivai žiurėti į per daug svetimame krašte drąsiai besielgiančių maskoliškų politiškų šnipų darbas. Be abejonės maskoliškiejie šnipai yra ir kituose Europos kraštuose, kur tik užsilaiko Maskolijos ukėsai, bet antai Prancuzijoj, arba Anglijoj jie turi elgtiesi labai atsargiai, kad neužsitraukti gyventojų piktumo: atsargiau jie turi elgtiesi net Prusuose, nes ir čia gyventojai reikalauja, kad butų išvyti maskoliškiejie šnipai. Be abejonės šnipai yra ir Amerikoj, kur yra teip daug išeivių iš Maskolijos.

Dabar išėjo aikštėn, jog maskoliškiejie šnipai susikrovė sau lizdą Tatrų kalnuose, klimatiškoj stacijoj Zakopane. Čia likosi iš Kriokavos išsiųstas tirinėtojas Dr. Gnievos. Čia likosi suimtas Austrijos valdžių maskoliškas šnipas Rabinovič, kuris jai prisipažino, jog yra maskolišku šnipu, jog šnipinėjo gana ilgą laiką Zakopaname, kur vasaros laike suvažiuoja daug lenkų iš Maskolijos. Atkako jis Galicijon su pasportu maskoliškojo raštininko Goldbergo, o ištikro jis buvo šnipu Varšavos "Ochranos". Kaip prisipažino Rabinovič tirinėtojui, terp Varšavos skyriaus šnipų besidarbuojančių užsieniuose yra ne tik "raštininkai" ir "mokslinčiai", "tirinėtojai visokių mokslo šakų", bet yra ir besidarbuojanti terp darbininkų: yra teipgi persirėdę kaimiečiais maskoliškiejie studenai tarnaujanti "Ochranoj".

Nors kiti kraštai pradeda sunkinti Maskolijos šnipams šnipinėjimus, bet valdžia be šnipų negali, matyt apsieiti. Visa nelaimė, kad šnipai ne moka atsargiai elgtiesi, odėl atkreipia ant savę akis svetimų kraštų gyventojų, o tie pranėša valdžioms. Išeina nauji skandalai kaip su Azevu, kurie kompromituoja užsienių akyse Maskolijos randą. Ir iš dabartinių tirinėjimų šeis naujas skandalas. Visas skirtums vien tame, kad pirma susikompromitavęs Azev buvo šnipu Centrališko rando, o Rabinovič Goldberg Varšavos Ochranos, dabojančios lenkus.

Maskolija atmetė Amerikos reikalavimą neutralizuoti Mandžurijos geležkelį.

ANGLIJA.

Pereitą subatos dieną Anglijoj prasidėjo rinkimai parlamento pasiuntinių. Kova terp partijų eina smarki. Mat dėl lordų buto atmetimo biudžeto sumanymo randas priverstas tapo kreiptiesi į tautą, kad ji naujame parlamente per savo atstovus išreikštų savo geismus, kad išneikštų, ar nori ant toliaus palaikyti privilegijas lordų buto, ar jas aprubežiuoti, arba visai panaikinti tą butą, nes jis stabdo parlamento veikimą.

Lordai vienok teipgi netyli. Jie gazdina tautą, jog jeigu jų priešai liberalai turės persvarą, tai Anglija turės nupulti, nes jie apleis laivyną, kuris vien palaiko Anglijos galybę ir Anglija taps vokiečių sumušta.

Unijonistų partija agituoja už įvedimą muitų ant sevtimų kraštų prekių. Iš muitų surinkti pinigai eitų laivyno reikalams ir tąsyk Anglijos nieks ant jurių nenustumtų į šalį. Dabar mat Anglijoj nėra įvežimo muitų. Kol kituose kraštuose pramonė stovėjo žemai, muitai buvo nereikalingi, bet kada kitur pramonė pakilo ir kiti kraštai muitais stengiasi ją pas savę palaikyti, tai nestebėtina, jeigu ir Anglijoj yra partija muitų reikalaujanti. Unijonistai stengiasi perįtikrinti jog Anglija privalo vien savo kolonijų prekes leisti be muitų, bet ne svetimas. Bet Anglijos vaizba ir šiądien užima pirmą vietą ant žemės tik todėl, kad jos ne varžo muitai. Pramonei muitai gali but naudingi, bet vaizbai [illegible] Todėl Anglijoj yra [illegible] bet darbiniai rinkimai parodo, kad priešininkų skaitlius sumažėjo. Išrenka rods daugiau liberalų ir jų draugų, nors su jais kovoja visos partijos bet ir nuitų šalininkai unijonistai laimi daug vietų.

Kaip matyt, sekančiame parlamente, su airių ir darbininkų atstovais, liberalai turės persvarą, antrą vietą užims unijonistai. Iki šiol rods unijonistų išrinko daugiau negu liberalų, bet unijonistų neparems kitos partijos. Iki panedėlio vakaro išrinko: unijonistų 92, liberalų 77, darbininkų atstovų 16, airių nacijonalistų 13, taigi sudėjus kruvon, persvara, nors menkutė, bus liberalų pusėj. Dar rinkimai nepasibaigė Valijoj ir Škotijoj, bet kad iš čia visada išrenka liberalus, tai ir dabar negali kitaip išpulti, rinkimai Valijoj ir Škotijoj padaugis vien liberalų skatlių. Konservatyvai, lordų buto užtarėjai, visai pralaimėjo.

VENGRIJA.

Vengrijoj pasitraukė nuo vietos visi ministeriai. Ilgai nieks nenorėjo pasitraukusių ministerių vietas užimti, bet ant galo grafui Khuen de Hedervary pasisekė sutverti naują ministeriją. Cieconius jau užtvirtino Vengrijai ministeriją. Jį susideda iš sekančių ypatų: ministerių pirmininkas — grafas Khuen de Hedervary; iždo ministeris — Georg Lukač; vaizbos ministeris — K. Hieronymi; teisių ir apšvietimo — Dr. Sekely, žemdirbystės — Serenyi.

JUNGTINĖS VALSTIJOS.

Prezidentas Taft atstatė nuo vietos Roosevelto paskirtą girių užveizėtoją Pinchotą užtai, kad jis apie girių užveizdos paslaptis pranešė vienam iš senatorių, o tas Pinchoto raštą perskaitė senate ir raštas tas didelį įspudį ant senatorių padarė, nes jame išrejkšta, jog girių užveizdoj nėra reikalingos tvarkos. Kad pinigai mėtomi be jokios naudos. Apkaltinimai išvilkti Pinchoto pateko į laikraščius Žinoma, tas nepatiko prezidentui ir jis atstatė nuo vietos Pinchotą. Kam, girdi jis ne savo perdėtiniui apie tai pranešė, kuris apkaltinančius balsus butų užgniaužęs, bet kreipėsi su apkaltinimais prie senatoriaus. Dėl tų Pinchoto apkaltinimų be mažo nesuskilo respublikonų partiją, bet kad prieš partijos atstovus prezidentas Taft nedryso teip aštriai pasistatyti, kaip prieš Pinchotą, tai, nors yra nesutikimai, bet partija laikosi.

Bet nubaudimas Pinchoto gali išduoti ne tokius vaisius, kokių laukė prezidentas Taft. Jis manė tuom priversti tylėti, bet išėjo kas kitas. Pinchot netyli. Jis išrodinėja prasižengimus vidaus ministėro Ballingerio. Reikėjo paskirti komisiją ištirimui prasižengimų. Kongreso atstovas iš Nebraskos Hitchcok apreiškė, jog dideli pinigai iš girių departamento buvo paskirti kelionėms privatiško sekretoriaus ministerio Ballingerio, kuris yra artimu ministerio giminaičiu. Nutarta apkaltinamuosius pašaukti pasiteisinimui. Hitchcok sako, jog milijonai doliarių, paskirti užlaikymui viešų žemių buvo sunaudoti pirkimui brangių mebelių ir kitokiems nieko bendro su mieriu neturinčioms išlaidoms.

Ministeris Ballinger garsina, jog visi Hitchcoko apkaltinimai yra neteisingi ir reikalauja, kad jis juos atšauktų. Tas vienok nenori atšaukti, priešingai, nurodo liudininkus kurie jo apkaltinimus patvirtjs. Taigi atstatymas nuo vietos Pinchoto, gali priversti prezidentą prašalinti ir vidaus reikalų ministerį Ballingerą.

VIDURINĖ AMERIKA.

Pereitą sanvaitę telegramai pranešė, buk aplinkinėse Acayapa, Nicaraguoj, buvo didelis mušis revoliucijonierių su prezidento Madriz kariumene, kuriame buk prezidento kariumenė tapo su visu sumušta, nužudė daug ginklų ir amunicijos; buk dabar revoliucijonieriams atviras kelias į krašto sostapilį Managua. Velesnės vienok žinios pranešė, kad tai nebuvo didelis mušis, bet be svarbos susirėmimas pryšakinių kariumenių dalių, susirėmimas patrolių.

Kapitonas angliško kariško laivo "Scilla", stovinčio uoste Greytown, pranešė abiem kariaujančiom pusėm, jog jis neleis mušio mieste, nes didesnė triobų dalis priguli Anglijos ukėsams; prašė jis, kad po reikalavimu pasirašyti ir Amerikos laivyno vadovas, bet tas iš Washingtono gavo prisakymą nesikišti.

Dabar gyvenanti Greytown amerikonai užtikrina, jog padavadijimas angliško kapitono padarytas supainiojimui Amerikos siekių, kuri jieško progos paremti revoliucijonierius. Mat mieste Greytown yra 1000 prezidento Madriz kareivių ir jie apgulti didesnių revoliucijonierių pajiegų. Dėl pagazdinimo angliško laivo kapitono revoliucijonieriai ne gali ant tų prezidento kareivių užpulti; bet jie, apstoję miestą iš visų pusių, mano badu priversti rando kariumenę pasiduoti. Į Greytown uostą aplankė ir vienas Amerikos kariškas laivas. Graytowną nors jame yra Nicaraguos prezidento kareiviai, Anglija laiko savo valdyba.

Prezidentas Madriz augščiausiam teismui prisakė patraukti atsakomybėn visas ypatas prisidėjusias kokiu nors būdų prie sušaudymo dviejų teismo mirtim pasmerktų amerikonų—Grace ir Cannono. Manoma, kad teisman pateks prokuratorius Salva ir jenerolas Medina. Salva likosi Leone suimtas, bet jenerolas Medina, kuris yra mieste Managua, nesiduoda suimti; jis užsidarė savo namuose ir nieko pas savę neleidžia. Prisakyta suimti ir sanarius kariškojo teismo. Gal bus prisakyta suimti ir buvusį prezidentą Zelayą, kad leido sušaudyti abudu amerikonu, bet jis, budamas Mexike, gali sau juoktiesi iš tokio prisakymo. Nicaraguos teismas negali jo Mexike pasiekti.

INDIJOS.

Mieste Kalkuttoj, Indijose, susekė terp indiečių kariumenės regimentų kareivių sukalbį prieš Anglijos valdžią. Kalkuttoj suėmė du kareivius Jats regimento. Angliškiejie laikraščiai užtikrina, jog daugiau sukalbininkų nesusekta ir sukalbis neissiplatinęs terp kitų kareivių, bet sunku tikėti, kad sukalbį tvertų du kareiviai. Minėtą reginėntą vienok perkėlė tuojaus į kitą Indijų apskritį, kur yra daugiau angliškų kareivių. Neįstabu, jeigu susekimas sukalbio ant anglijonų padarė didelį įspudį. Indijose gyvena netoli 200 milijonų nekenčiančių anglijonų indiečių; o juos valdo vos 250000 kareivių, o kaip matyt, Anglija ant indiečių kareivių jau ne gali užsitikėti. Ateis laikas, kad Indijos su visu nuo Anglijos pasiliuosuos, kaip šimtas metų atgal pasiliuosavo Amerika; tą žino gerai ir anglijonai, bet jie nori teip ilgai Indijas išnaudoti kaip tik bus galima.

IŠ LIETUVOS

IŠ VILNIAUS.

Vasario mėn. Vilniaus teismo rumas luonų atstovams dalyvaujant nagrinės sekančias politikos bylas:

19 d. vasario: Juozapa Okuličienė, Katryna Jonelyčia ir Pranas Mažilis (prigulėjimas prie L. S. D. P.).

20 d. vasario, Pranas Syrgėtas (agitacija).

22 d. vasario: 1) Jonas Tumas (agitacija), 2) Mauša-Aronas Kahan, žyd. laikr. "Die Proletarische Welt" redaktorius (agitacija), 3) Rimkovičius, išleidusis lenkų kalboje, "Bažnyčia ir Valstybė" (agitacija prieš valdžią, išniekinimas Dievo).

23 d. vasario: Petras Vileišis, "Vilniaus Žinių" red. (agitacija); 2) Petras Jolonievič laikr. "Bieloruskaja Žizn" redaktorius (agitacija); 3) Juozas Mikulski, lenk. juokų laik. "Bomba" redaktorius (caro įžeidimas).

Popiežius užgynė Europos vyskupams išduoti paliudijimus kunigams norintiems Amerikon keliauti. Amerikos vyskupai pasiguodė popiežiui, jog daugelis kunigų netekusių doros savo šalyje keliauja Amerikon ir paskui čion tik biznį darko. Sako, jei jiems reikėsią kokių kunigų, tai jie reikalausę pas popiežių. Amerikoje kunigai bus priimami tik turintieji Šventosios Kongregacijos paliudijimą iš Romos. Neskaitant kitų tautų, lietuvių kunigų tiek privažiavo Amerikon, jog neturi kur pasidėti. Skaldo jau senesnes parapijas ir tveria naujas.

Vilniaus teismo rumas pereitą šeštadienį nutarė uždengti lenkišką laikraštį "Zorza Wilenska" už visą eilę straipsnių, vardu "Suomijos reikalai".

Vilniuje neseniai susitvėrė "Savytarpinė Slavų Draugija", kurią veda tikrųjų rusų vadovas Konas. Neseniai buvo pirmutinis tos draugijos susirinkimas. Iš viso ko matyti, jog toji draugija mėgins traukti prie savęs vietinius lenkus. Vargu tas jiems seksis — lenkai perdaug nemėgsta tikrųjų rusų.

Tikrieji dabar įgijo puikų rumą susirinkimams daryti ir pasiinksminimams kelti. Tas rumas štovi prie Šv. Jono gatvės; pirmiau buvo tenai adresų ir šnipų biurai.

P. Mykolas Biržiška žadąs pradėti leisti mėnesinį laikraštį "Visuomenė", skiriamą ypač musų daliajai literaturai.

"Kur. Lit." buvo užsipuolęs ant Šiaulių pav. dvarininko Jono Daujoto, kam jis pardavęs Batkunų dvarą Valstiečių Bankui, aplenkęs vietinius valstiečius ir p. Č. Milvidą, kuris neva sirėjęsis pirkti Batkunus. To-pat laikraščio No. 280 p. J. Daujotas paaiškina, kaip visa tai buvę: 1) Batkunus jisai, tiesa, pardavęs Valstiečių Bankui, bet su išlyga, kad jis parduosiąs žemę vietiniams valstiečiams, kuriuos D. nurodęs. Teip pasielgdamas D. manąs tik palengvinęs valstiečiams pirkties žemę: 2) Milvidas visai nesisiulęs pirkti Batkunus; priešingai, siulant, nieko neatsakė.

Rusijoje yra sunkiausia pereiti valstybės sieną. Pasportai brangus, o ir su jais keliauninkas daug nesmagumų kartais pritirsta, kaip kratos ir kiti. Musų žmonės, eidami į Ameriką, daug vargo turi iškęsti, kol pereina. Atsižvelgiant į tai tam tikra komisija Peterburge svarstė, kaip palengvinus išeiviams kelionę. Sulyg tos komisijos sumanymo, pasportai turės buti išduodami lengvai ir be jokio užmokesnio. Keliauninkai, kurie norėtų keliauti Amerikon arba Anglijon, turės važiuoti tik per Liepojų, o ne per Prusus. Juos vežios rusų laivai. Net žadama tokiems keliauninkams bilietai papiginti, važiuojant geležkeliu į Liep[illegible]

("Saltinis").

IŠ TRAKŲ,
Vilniaus gub.

Šį rudėnį, kada matininkas atvažiavo pagal prašymo matuoti Kašonių sodžiaus laukus, tai nenorintieji pakėlė "buntą" ir nedavė matuoti. Matininkas ant "buntaučikų" padavė skundą. Buvo atsiųsta iš vyriausybės ištirti, ar gal visas sodžius nenori skirstytis, bet valstiečiai atsakė, kad visi nori. Tada "buntaučikus" (13 vyrų ir 3 moteris) patupdė į šaltąją. Iš jų 6 tuoj išleido, o 7 dar ir dabar sėdi *I. Stizdl.*

("L. U.").

IŠ VALKININKŲ,
Trakų pav.

Advento pradžioje Valkininkuose buvo valsčiaus teisėjų (sudžių) rinkimai. Kai kurie kandidatai paleido degtinei ir alui apie 25 ir 30 rub. Žinomas daiktas, kad toksai kandidatas, tapęs teisėju, ne vienam žmogui teisme kailį nulups.

Gėda vaikininkams, metas jau butų tą suprasti. *Žvaigždė.*

("Šaltinis").

IŠ MERKINĖS,
Trakų pav.

Be magaryčių išrinktasai vaitas C. Žaunierauskas buvo žmogus susipratęs ir apsišvietęs. Jam esant valsčiaus perdėtiniu, raštinėn ateidavo ir lietuvių laikraščiai; buvo ko pasiskaityti. Didžiu jis nesinešė, nereikalavo, kad prieš jį kas kepurę imtų, nebent tai darė pats žmogus gera valia, iš tikro pagodojimo.

Dabartinis vaitas P. Čiurlionis visai kitoks. Raštinė užversta vienais rusų laikraščiais, lietuvių laikraščiams vietos nebėra. Tiesa, kad valsčiaus vyrai butų susipratę ir grieztai reikalautų, tai ir letuviški laikraščiai butų buvę. Pinigų juk netruksta kitiems laikraščiams, tai ir musiškiams butų atsiradę. Jno didesnis atsakymas vaitui, kad į šviesą neveda, savo dalykus apleidžia, į skaitymą liuosu laiku, ne į girtavimą, raštinėn atvažiavus, neragina.

Andai vaitas prikibęs prie žmogaus, reikalavęs, kad prieš jį nusiimtų kepurę, jei ne, tai gazdinęs šaltąją. Tai ką reiškia: neblaivumą ar tokį neprotingą išdidėjimą? Argi nežino, kad žmonės iš to juokiasi, o prieš godojamus ir be gązdinimų kepures imasi.

Merkinės žmonių šviesumas prieš kitų Lietuvos kraštų teip išrodo, kaip mėnesiena prieš dieną. Draugijos, ukio rateliai, spektakliai, susirinkimai, reikalų svarstymai, apšvietimo kėlimas, — pas mus viskas dar tebesutelpa alinėn. Čia savo buvį gerina, čia savo valsčiaus valdininkus: vaitus, seniūnus ir teisėjus renkasi Tą išrenka teisėju, kas paskiria pragerti 50 rub., tą vaitu kas vieną ir antrą šimtinę pakloja. Jei kas pataria rinkti dorą ir šviesesnį žmogų, tai tuoj visi rankas nukrato: jiems nepritinkąs "gudročius".

Kada tam bus galas?

Jonas Jaskevičius.

("V-tis").

IŠ DARSUNIŠKIO,
Trakų pav.

Lapkričio 28 d. buyo čia į teisėjus kandidato rinkimai. Išrinkta "geras" žmogus, nes jis pastatė daugiausia magaryčių. Iki vidurnaktų pas Leibuką "ponas teisėjas" mylėjo žmones už išrinkimą Žmonės vieton teisėjo išsirinko degtinę... Tai koks dar mus žmonių tamsumas.

J. Strazdelis.

("Šaltinis").

IŠ KAUNO.

"Garnys", mėnesinis krikščioniškų juokų laikraštis, pradėjo eiti iš Kauno. Gruodžio mėnesį 1909 m. pasirodė jo 1 No. 1910 m. už sausio mėnesį.

("Lietuvos Žinjos").

IŠ LIDOKIŲ,
Ukmergės pav.

Pasipešti lidokiečiams nenaujiena. Štai šįmet prieš šv. Mykolo atlaidus Butkiškių kaimo ukininkai sumanė pasidalyti į rėžius mišką, kurį pirko nuo Lidokių dvaro pono. Mišką pasidalinę, kaip visada, "magaryčių" nutraukė į Vidiškius. Sugrįžę iš ten, pas ką ten dar surado degtinės ir tą išgėrė. Visi gerai inkaušo. Paskui pradėjo, kaip visada, peštis, ir besipešant užmušė M. B.

Nors čia nebepirmas toks atsitikimas, vienok žmonių tas nenubaido nuo girtuokliavimo. Aplinkinėse parapijose steigiama "Blaivybės" skyriai, o pas mus atbulai. Apsišvietusių žmonių, rodos, gana butų, bet visi miego apimti.

Plunksnos vedėjas.

("Saltinis").

IŠ DELTUVOS,
Ukmergės pav.

Deltuva žinoma iš istirijos, kaipo Dievaltava, įsteigta kartu su Ukmerge. Čia senovėje buvusi lietuvių šventa vieta ir pilis. Bet dabar Deltuva nieku neatsižymi; nežymu nei kur pilies buta.

Bažnyčia medinė; viduje dailiai išpuošta. Kunigai du. Viškas lietuviškai. Yra protestantų murinė kirkė. — Miestelyje yra dvikliasė ministerijos mokykla su dviem mokytojais: rusu ir lietuviu; rusas irgi lietuviškai moka. Teipgi yra ir mergaičių vienakliasė mokykla. Mokslas eina gera. Kiek vaikų — negaliu pasakyti. Beto dar čionai yra skolinamai-taupiamoji kasa, kuriai šįmet išmurijo namus, valsčiaus raštinė ir kung. Mirskio įsteigtoji vartotojų draugija. Valsčiaus valdyba — tai jau tikri *"ponai"*. Ypač viršaitis p. Butvilavičius tai jau *"gery-geriausias"* žmogus. Ak tai jau antrą tarnystę varo, dar nori ir toliau šeimininkauti. Žmonės, eidami pas savo "ponus", kurie — po teisybei — turi tarnauti žmonėms — tai turi nešioti raudoną kepuraitę. O ponas viršaitis tik tyko, kad tik kas "pamylėtų".

Kuo-kuo, o jau rinkdami panašius viršaičius, deltuviečiai aiškiai pasirodo nesusipratėliais, tamsuoliais, neteisingais ir tt. Jeigu tik gelbėk Augščiausias, p. Butvilavičius patektų trečion tarnystėn, kaip jisai jau rupinasi, mylėdamas savo šalininkus, tai jau deltuviečiams-valstiečiams butų *didžiausia* gėda. Pažiurėsime. Juk "pasaulis ne be gerų žmonių". Yra žmonių, tik pajieškoti reikia, o jieškoti ne degtine bei kyšiais, o *teisybe*. — Deltuvos valsčiaus ponų neprilygsi prie Taujėnų. *S. T.*

("Šaltinis").

IŠ SKIRSNEMUNĖS,
Rasėinių pav.

Kaip tik Nemunas užšalo, tai atsirado didelis uždarbis, kad vienas žmogus per dieną uždirba — 24 rub. Darbas gana nepatogus užšalusius sielius (trioptus) kirsti iš ledo ir, traukti ant kranto, bet ant kranto daugiausia arkliais traukiama. Arkliais traukiant, žmogus ir du arkliai per dieną uždirbą nuo 6 — 13 rub. Pelnas labai geras, todėl net iš už 12 mylių priplaukė darbininkų, net ir iš pačios Kauno nemaža šeimynų su visais rakandais parsikraustė. Bet pažiurėkime, kaip tas uždarbis sunaudojamas.

Šventadieniui atėjus, kuone didžiuma darbininkų ir traukia aludėn, kur kartais praleidžia pamaldas prie degtinės ir alučio. Ant rytojaus patįs save keikia, kad teip padarė, bet sulaukę kito šventadienio ir vėl atkartoja tą patį.

Reiktų pareikalauti darbininkams, kad žydas (šeimininkas) algas darbininkams išmokėtų ne nedėlioje, bet šiokioje dienoje: pėtnyčioje ar subatoje. Dabar žydas pats atitraukia darbininkus nuo bažnyčios, kuriems daugiau nieko nelieka, kajp tik karčiama.

Taigi uždarbių netruksta, nereikia plaukti Amerikon jieškoti. Juk ar tai geresnės Amerikos reikia? Panaši Amerika štai musų Nemuno pakraščiai, o kiek dar yra tokių įstaigų, kur gali sau uždirbti skatiko ir Lietuvoj, tik reikia pamesti girtuokliauti, o bus kiekvienas turtingas. *N—ų J—as.*

("Šaltinis").

IŠ NEMEIKSIUNŲ,
Panevėžio pav.

Lapkričio 27 d. pas ukininką Paženeckį atėjo talkon jaunas vaikinas Apynys prie gąro kuliamosios mašinos. Norėjo jis leisti pėdus į mašiną, bet teip nelaimingai virto į mašiną, kad mašina nutraukė jam abi ranki. Į antrą dieną vargšas pasimirė.

Balandžių Dėdė.

("Šaltinis").

IŠ SKAPIŠKIO,
Ežerėnų pav.

Pas mus laikraščius ir knygas mažai kas skaito. — Bet ir neturi už ką nusipirkti, nes pinigus prageria. Bėda, kad musų žmonės nemoka sunaudoti sunkiai uždirbtos kapeikos. Eina į dvarus uždarbiauti, dirba prakituodami nuo 8 valandos ryto iki 12 nakties užė 30—35 kapeikas, o nedėlioje visą uždarbį palieka pas žydą.

Skapiškėnai tik tuo gali pasigirti, kad labai suskato į viensėdijas dalinties.

Nėra kam pas mus žmonių šviesti.

Jaunutis skapiškėnas L.

("Saltinis").

IŠ JONIŠKIO,
Šiaulių pav.

1908 m. grovas Keizerlingas pardavė visus ažuolus pigiomis kairomis žydui ir jau baigia kirsti. Neseniai vėl tam pačiam žydui pardavė visas egles ir pušis. Beto, tuos ažuolus kerta atėję iš kaščinkur gudai. Reikėtų žmonėms suprasti ir kreiptis į vyriausybę, kad uždraustų teip nežmoniškai eikvoti miškus: ponai parduos visur miškus žydams, žydai išvež į užsienius, o mes liksime be mieko. Teip negalima.

J. Bal-kas

("L. U.").

IŠ ŽAGARĖS,
Šiaulių pav.

Žagariečiai, budami su latviais kaimynais, nepasilieka paskutiniais pradeda kolonizuotis į viensėdijas, taisyti mokyklas ir tikyje įveda visokias mašinas. Tik bloga, kad senieji ukininkai priešstarauja jaunemsiems sakydami: "jauni nieko nesupranta ir nereikia jiems pasiduoti". Vienok tas mažai gelbsti. Pas mumis yra atidengta "Prekybos mokykla", teipogi atsidengė valsčiaus 2-kliasė mokykla. Kai-kurie ukininkai, kuriems nepatogu pasiekti Žagarę, pradeda taisyti mokyklas sodžiuose. Skaizgiriečiai jau nupirko sau žemės mokyklai teip-gi ir kitų sodžių ukininkai tariasi taisyti savo sodžiuose mokyklas. Paskutiniu laiku pas mus tankiai atsitinka "Lietuviški vakarai", bet iš sodiečių mažai kas juos telanko. Matyt, juog musų žmonelės nesupranta naudos. Pažiurėkime mes į latvius. Per jų vakarus Kvedarų salė buvo pilna, ant musų vakarų nei pusės tiek nebuva. Jeigu ir ateina kas, tai tik miestelio gyventojai, o sodiečiai, galima pasakyti, visai nesilanko. Anot jų, jeigu ant vakaro, tai butinai reikia papulti ir aludėn, nes kitur nėra kur dėtis. — Antrą Kalėdų dieną bus vakaras. Los "Genovaitę". Reikėtų atsilankyti.

Kupris.

("L. U.").

IŠ VABALNINKO,
Panevėžio pav.

Čia gyvenimas apmiręs. Pastarųjų laiku žymiau pradėjo žengti atgal vietinis klebonas kun. Bizauskis. Jis uždraudė rengti vakarus, uždraudė net tokioms draugijoms kaip "Blaivybės" ir "Katalikių Moterų" daryti susirinkimus parapijos buste. Per vieną susirinkimą namus užrakino ir patsai išvažiovo. Apie vakarus uždraudė ir kalbėti. Bet aciu Dievui kun. Bizauską iškelia į Kretingos vienuolyną. Gal vėl nors šiek tiek galėsime atsikvėpti. Kamendorius kunigus turime nebloguc, net ir veiklius tik lig šiol darbą trukdė klebonas. Naują kleboną žada atkelti iš Žeimės, kun. Miežinį. Parapijos reikalai pas mus, kaip ir visur, klebono rankose, nežiurint, kad patsai klebonas 1905 m. davė "konstituciją" ir buvo išrinktas komitetas prižiūrėjimui bažnytinių pinigų.

B—is.

("L. U.").

IŠ ILGUVOS,
Naumiesčio pav.

Ilguvos parapija nedidėlė. Kunigai yra du, ale kamendoriui algos nėra, dvaras nuo savęs kiek ten moka. — Jau pirmiau buvęs kun. Perkunas įtaisė "Žiburį", ale turbut dėl mados, nes jau pernai norėjome visai užgesinti. Tik klebonas Duoba, kaipo pirmininkas sutvirtino: bekalbėlamas prikalbino žmonių, padarė susirinkimą; išrinkom visus valdininkus, kokių tik reiks, nutarėm įsteigti skaityklą ir knygyną. Paskui paskyrėm 20 rub. spintai, 3 rub. Marijampolės "Žib" centrui ir ant mišių 5 rub. Buvo nutarta ir laikraščių ir knygų išsirašyti, bet ligšiol dar neteko matyti. Beto buvom nutarę ir mokyklą įsteigti, nes arti prie

bažnyčios nėra. Ale kam čia jos reik; sako kiti: "musų tėvai pabaigė amžį nematę mokyklos, pabaigsim ir mes. O vaikams tai seniai nereik, nes, ypač dabar, kaip tik gauna mokslo, tai tuoj ima cicilikauti".—Laikraščių čia žmonės neskaito, ukininkauja senoviškai, o kaip neuždėra, tai Dievą kaltina. *Vieš-tas.*

("L. U.").

IŠ IGLIAUKOS,
Marijampolės pav.

Neperseniai čia apsigyveno p. Grinkevičius, buvęs Lomžoje ar tik ne mokytoju. Gaudamas emeritūrą ir turėdamas užtikrintą duonos kąsnį ir šiltą kambarį, rodos, galėtų ir pasilsėti mažumėlę po sunkių mokytojaus darbų. Bet kas myli tėvynę, tas myli ir jos žmones, tas jų naudai nesiliauja dirbęs. Igliaukos jaunimas niekuomi nesiskiria nuo visos Lietuvos jaunimo: ir čia girtuokliavimas, muštynės, naktimis valkiojimasis nepirmiena jaunimui, ypač šventadieniais. Taigi į jaunimą ponas Grinkevičius, kaip matyt, ir atkreipė akį. Šventadieniais kviečia jaunimą abiejų lyčių, mokina juos dainuoti, žmoniškai elgtis ir gražiai kalbėti. Žada surengti šeimyniską vakarėlį. Žodžiu kalbant, pradžia labai graži, sumanymai prakilnūs. Tik tegul Dievas stiprina jo nebejaunas jiegas ir augina sėklą, kurią jis beria į jaunimo širdį. *Svečias.*

("Saltinis").

IŠ GELGAUDIŠKIO,
Naumiesčio pav.

Pirmajam sniegui nutirpus, dvar. Komaras išvarė darbininkus lauko arti. Iš pradžių ėjo gerai arti, nes buvo neįšalusi žemė, tiktai vietomis nesiekė žagrė žemės, kur buvo dar truputį sniego. Bet p. Komaras į tą nežiurėjo. Dabar jau trečia diena kaip pradėjo po truputį šalti ir užsidėjo ant žemės pluta, bet dar tebeariama. Sunkus arimas. Arkliai, šiaudais šeriami, nepaveža žagrės. O kalvis nespėja taisyti žagrių, nes į sušalusią žemę greitai sulaužo. *Lauras.*

("Saltinis").

Jau keleta metų kaip Gelgaudiškyje nėra monopoliaus (iškeltas į Plokščius), bet degtinėje čia galima ir maudytis, nes yra vienas geras žmogelis, kuris "slapta" pardavinėja degtinę. Ar nevertėtų gminos ponams nors akia užmesti ten, kur reikia?

Peklos Kukorius.

("L. U.").

IŠ MARIJAMPOLĖS.

5 d. gruodžio Marijampolėje, namė Ab. Aronhauzo, ką ant kampo Prienų gatvės ir rinkos, buvo *Marijampolės Ukininkų Draugovės susirinkimas.*

Buvo kalbama apie užmanytą ateinančiais metais ukio parodą Marijampolėj. Leidimas parodai dar negautas, nes gubernatorius pareikalavo pristatyti parodos programą ir davė laiko iki 1 d. sausio mėn. senojo stiliaus.... Su parodos leidimu suristas yra pašelpos nuo valdžios gavimas parodai, kuri išneša trečdalį žmonių skiriamos sumos. Svarbu surikti parodai kuodaugiau pinigų, kad nuo valdžios daugiau pašelpos gauti. Kaip dideliais pinigais prisidės "Žagrė", pasirodys tik per "Žagrės" visuotiną susirinkimą, kuris gal bus vasario mėnesio pabaigoje. Dabar žagriečiai kaip ir šalinasi nuo parodos ruošimo. Paketinta parodai pinigų apie tukstantis rub. Surašas aukų tilpęs" Žemės" No. 23 nepilnas. Tos aukos turi buti laikomos kaipo paskola parodos reikalams, kurios bus grąžintos iš parodos įeigų. Žinoma, paroda duos nuostolius. Tie nuostoliai pasidengs iš suankautų pinigų nuo galvos polygiai, kiti gi pinigai grįžš aukavusiems. Paviršutinis apskaitymas išlaidų — ant aptvėrimų, reikalingų padėjimų, buto ar pašiurių padėjimui išstatytų naminių išdirbinių, pastogės geresniems gyvuliams, kur savininkai statydami savo gyvulius turės išsipirkti vietą už 3—5 rublius — parodo, kad parodai reikia turėti bent 2—3 tukstančiai rublių. Kad iki *pirmam sausio* 1910 m. turėti žinias, kiek yra pinigų parodai, nutarta, kad pinigus, kiek kas parodai pažadėjo, sudėti pas "Žagrės" kasierių p. *Kazį Gavėną* Marijampolėje ir p. *Joną Baltrušaitį*, "Žagrės" vediką, Kalvarijoje iki Naujų Metų. Teipogi nutarta platinti žinias apie parodą ir kviesti kuodaugiausiai ukininkų prisidėti prie parodos, kad dėlei pinigų stokos visas reikalas, pirmas šitos rušies viešas pasirodymas Suvalkiečių lietuvių, nešlubuotų ant abiejų kojų, ir kad bent kaltė už tai nekybotų ant Marijampolės Ukininkų Draugovės. Parodai pasibaigus tvoros, triobos parsiduos per licitaciją ir įdėtų piingų didžiuma grįž.

Sutvarkyti parodos programą ir žinias apie lėšas parodai surengti, nutarta per susirinkimą Marijampolės Ukinikų Draugovės sausio 2 dieną naujo stiliaus. Parodos tikslas—supažindinti visuomenę su dabartiniu ukio stoviu pas mus, parodyti, kokios yra musų apielinkėje gyvulių veislės, ukio mašinos, naminiai išdirbiniai, koki budai ukininkavimo, gyvulių šėrimo, pienininkystės, ir tt., o teipogi praplatinti ukiškas žinias, dėl kurio tikslo pakviesti specijalistai daryti paskaitas, duoti moksliškus paaiškinimus apie gyvulius ir įvairias ukio šakas.

Dovanos turi buti skiriamos už tikrai geriausius išstatytus daiktus (eksponatus).

Nutarta *smulkiau aptarti parodos reikalus susirinkime sausio 2 dieną, į kurį "Žagariečiai" ir šiaip žmonės, kuriems Marijampolės paroda rupi, šiuom yra kviečiami.* Tame gi susirinkime bus renkama 1010 metams Marijampolės Ukininkų Draugovės Valdyba ir Revizijos Komisija.

Bus dar P. Vitkausko pranešimas: *Apie pagerinimą gyvulių veislės Suvalkų gubernijoje.* (Atsakymas ant Žemdirbystės Departamento užklausimo).

P. Vitkauskas.

("Žemė").

IŠ ŠAKIŲ,
Naumiesčio pav.

Šakių "Šviesos" skyriaus likvidacijos susirinkimas, paskirtas lapkričio 21 d. 1909 m. neįvyko.

Dviem sanvaitėm praėjus, t. y. gruodžio 5 d., 1 val. po pietų, buvo paskirtas antras susirinkimas. Atvyko 13 narių: Jonas Staugaitis, Emilija Aleksiutė, Marija Vitkauskytė, Veronika Osipavičiutė, Pranas Stankaitis, Juozas Krikščiukaitis, Antanas Dumčius, Antanas Tėvelis, Zakarevičius, Vincas Dambrauskas, Žvirblis, Simanas Laurinaitis ir Jonas Taujinskas.

Pirmininkavo Jonas Staugaitis, buv. Šakių "Šviesos" skyriaus pirmininkas.

Susirinkimas pripažintas teisotu.

Pirmučiausiai J. Staugaitis davė apyskaitą už pereitus 1908—9 metus.

Šakių "Šviesos" skyrius gyvavo arti pusantrų metų. Antruosius metus gyvavimo Šakių "Šviesos" skyrius pradėjo, turėdamas 34 narius ir kasoje 19 rub. 73 kap. Pradžioje antrųjų metų pribuvo dar 10 narių, tokiu budu Šakių "Šviesos" skyrius užbaigė savo gyvastį su 44 nariais. Liepos mėn. 1908 met. buvo metinis susirinkimas; dar vėliaus buvo 4 paprasti susirinkimai. Rugpiučio 15 d. 1908 m. Šakiuose buvo surengtas lietuvių vakaras įvairios programos; vaidinta kom. "Vaito piršlystė" ir "Nutruko". Dėlei blogo oro publikos susirinko neperdaug ir vakaras nedavė jokio pelno. Rugpiučio mėn. atidaryta Šakiuose tam tyčia nusamdytame bute vieša skaitykla; į ją buvo išrašyta visi lietuviški laikraščiai ir kai-kurie rusiški; iš Amerikos laikraščių buvo "Lietuva". Knygyne buvo apie 550 knygų. Palaikymui skaitykios surinkta aukų 40 rub. 45 kap. Žmonės noriai buvo pradėję lankyti skaityklą ir imti iš knygyno knygas skaityti.

Toks laimingas ir pasekmingas plėtojimasis Šakių "Šviesos" skyriaus staiga buvo pertrauktas. Spalių mėn. "Šviesos" draugija su visais skyriais ir įstaigomis tapo valdžios uždaryta, o įžymesni veikėjai suimti ir pasodinti kalėjiman. Iš Šakių "Šviesos" skyriaus narių nukentėjo du: J. Staugaitis, kuris išsėdėjo kalėjime 4½ mėnesio ir Pranas Kriaučunas, knygininkas, kuris išsėdėjo arti 10 mėnesių.

Su šiuo uždarymu pasibaigė visi pinigų šaltiniai ir dėlei to Šakių "Šviesos" skyrius, padaręs iš karto dideles išlaidas, nespėjo jų pridengti ir susilaukė didelio deficito.

Per antruosius 1908—9 metus į kasą įplaukė:

1) Nuo pirmųjų metų pasiliko ..... 19 r. 73 k.
2) Nuo narių surinkta 10 r. 50 k.
3) Skaityklai aukų surinkta ..... 40 r. 45 k.

Įplaukė išviso 70 r. 68 k.

Išleista per tą laiką:

1) Skaityklai baldų nupirkta už ..... 21 r. 50 k.
2) Laikraščių prenumerata ..... 24 r. 40 k.
3) Ketvirtas transportas knygų ..... 88 r. 15 k.
4) Už skaityklos butą nuomos užmokėta .... 140 r. — k.

Išleista išviso 274 r. 05 k.

Tokiu budu pasilieka deficito ..... 203 r. 37 k.

Šakių "Šviesos" skyriaus turtas vertas:

1) Skaityklos baldai .. 21 r. 50 k.
2) Knygų pargabentą į knygyną už ..... 153 r. 77 k.
3) Teatro įtaisos apie 15 r. — k.
4) Paaukuotosios knygos vertos apie ..... 10 r. — k.

Išviso 200 r. 27 k.

Susirinkimas, išklausęs šios atskaitos, nutarė:

1) Pridengimui deficito parduoti visą skyriaus turtą.

2) Tam darbui atlikti įgaliota 3 žmonės: J. Staugaitis, A. Tėvelis ir J. Taujinskas.

3) Ta pati komisija turi peržiurėti ir apkainuoti knygyną, nuo kurio, paliepus Suvalkų gubernatoriui, tapo nuimtos pečėtįs.

4) Apyskaitą atlikus ši komisija privalo paskelbti lietuviškuose laikraščiuose.

Dr. J. Etaugaitis.

("V-tis").

IŠ LIEPOJAUS.

Liepojaus policija neseniai suėmė dar tris vyrus: Indriką Lakstigalį, Antaną Smiltinį ir Joną Tuneną, kurie dalyvavę 1905 metais Grobino apskrityje revoliucijos bruzdėjime.

("R. Garsas").

IŠ VITEBSKO.

Vitebsko gubernijos taryba (gubernskoje prisutsvije) buvo nutarusi patraukti teisman vieną isprauninką, kaltinamąjį už "vziatkų" ėmimą. Tačiau Vitebsko gubernatorius sava valdžia tą tarybos nusprendimą atmainė. Senatas, apsvarstęs šiomis dienomis visą tą bylą, nutarė: 1) gubernatorius turįs gubernijos taryboje tik vieną balsą: jis negalįs todėl panaikinti ar atmainyti tos tarybos nusprendimo; 2) dėlto tai Vitebsko gubernatorius, teip pasielgęs, peržengė jam duotąją valdžią. Užtai senatas nusprendė išreikšti Vitebsko gubernatoriui papeikimą (vigovor).

("V-tis").

APIE LIETUVOS KOLIONIZACIJĄ.

Iki 1901 m. Lietuvoje buvo dalinamos "rusams poselencams" valstybynės ir konfiskuotosios žemės. Bet nuo 1910 m. Lietuvos kolionizacija tais 'rusais poselencais" pradeda eiti kitomis vėžėmis. Nors vietinėms vyresnybėms buvo aišku, kad kolionizacija nenusisekusi, bet nustoti tą darbą varius ji vistiek neketina. Kauno gubern. Rogovičius buvo tos nuomonės, kad iš visų spėkų reikia rupintis kuodaugiau pritraukti Žemaitijon rusų. Sulyg jo sumanymo 1901 m. kolionizacija turįs užsiimti Valstiečių Bankas, kuris turi daryti poselenčams įvairius palengvinimus. Augštesnėji vyriausybė nors ir ne pilnai su Rogovičio sumanymu sutiko. Vailstiečių Banko skyriui Kaune ir Vilniuj pavesta, kad parduodama nupirktuosius dvarus banka pirmučiausi perleidinėtų juos sentikiams ir provaslavams. Vidaus dalykų ministerija iš savo pusės skyrė ypatingą kreditą — 10000 rub. pašelpai poselencams užvedantiems ukį. Valstiečių Banko skyrius visgi 1902 m. nupirkęs Kauno gub. 2 dvaru (Lašyną ir Linagurus) išdalijo juos tik vietiniams gyventojams, nes nei terp sentikių, nei terp pravoslavų visai nesiradę pirkėjų

Viriausioji išeivystės dalykų valdyba kolionizacijos sumanymą pavedė geriau apdirbti naujai paskirtam 1902 m. general-gubernatoriui kunig. Sviatopolk-Mirskiui, Jisai nutarė užsiimti kolionizacijos darbu ypač Kauno gub.

Kadangi valstybinių žemių Kauno gub. mažai, (apie 4000 dešimtinių) tai kolionizacijos darbas pavesta Valstiečių Bankui. Sulyg kunigaikščio Sviatopolk-Mirskio sumanymo: Valstiečių Bankos neturėtų jieškoti pelno iš tų savo operacijų, bet dar dėlei valstybės gero, pati iš savo pusės šį-tą pridėtų, kaip va: savo lėšomis atliktų matavimo ir meljoracijos darbus. Be to "poselencams" turėtų out papigintas pervažiavimas ir pašelpos duoti po 200 rub. ant šeimynos. Tą general-gubernatoriaus sumanymą finansų ir vidaus dalykų ministeriai ištisai patvirtino. Todėl Valstiečių Banko skyrius Kaune ir Vilniuje jau 1903 metų buvo nupirkęs dėlei kolionizacijos du dvaru: Pasvaigius ir Duotnavą; tub pačiu kartu išsiuntinėjo vidurinių ir pietinių gubernijų gubernatoriams raštus, prašydamas, kad gubernatoriai parupintų iš savo pusės "poselenčų". Bet iš pradžios su ta kolionizacija ne labai sekės. Ypač nekaip išėjo su pardavimu "Pasvaigių". Mat buvo Pasvaigius apderėję rusai iš Černigovo gubernijos už 70000 rub. Bankas gi įkainavo tiktai 53600 rub. Ant galo Bankas vistik nupirko tą dvarą "poselencams" už 64000 rub. Bet pirmutiniai pirkikai atsimetė ir Bankas turėjo jieškotis naujų pirkėjų. Ant greitosios buvo atkviesti rusai-pravoslavai iš Lidos pavieto ir jiems Pasvaigiai teko už 55200 rub. Pavasarį 1904 m. atsidangino į dvarą 54 rusų šeimynos. Nežiurint, kad vyriausybė visaip jais rupinos, jie vistiek išgyventi ilgai negalėjo. 1907 m. tas dvaras buvo išstatytas ant licitacijos, bet kaip pirkėjų neatsirado, tai Pasvaigiai prie Banko perėjo. Ant galo Bankas gel bėdamas tuos poselencus išdalijo tą dvarą kolionijomis terp 26 šeimynų, o kitus visus 1909 met. perkėlė į naujai nupirktą dvarą Siaulių pav. Kapianus, teip-pat paskirstęs į kolionijas, kiekvieną po 30 dešimtinių.

Geriau išėję su Duotnava. Dvaras pasirodė ėsąs geras. Užmokėta tačiau už jį gana brangiai po 126 rub. 90 kap. už dešimtinę. Iš viso žemės buvo nupirkta 2600 dešimtinių.

Iš Duotnavos dvaro vietiniams gyventojams teko tik 25% kulturingos žemės, ¾ gi jos dalįs perėjo "poselencams". Dabar Duotnavoj yra 49 ukiai, žmonių abiejos lyties, 281 — jie visi "poselencai" iš Černigovo, Kijevo ir Poltavos gub.

("Lietuvos Žinios").

IŠ PRUSŲ LIETUVOS.

"Nauja Lietuviška Ceitunga" 101 praneša, kad tuoj po Naujų Metų Klaipėdoje "Sandaros" bute bus *"Parodą lietuviškų išdirbinių"* — audeklų, mezginių, audimų, išadytų papuošalų, iš medžio ir geležies visokių daiktų ir tt.

"Nauja Lietuviška Ceitunga" nuo Naujų Metų eis tris kartus į sanvaitę (ligšiol ėjo du kart) ta pačia kaina (už 97 pfng. 3 mėn.).

("Lietuvos Žinios").

Tilžėje nuo Naujų Metų žada eiti naujas laikraštis vokiečių kalba, lietuvių dvasia. To laikraščio vardas — "Allgemeine litauische Rundschau". Lajkraštis eisiąs per mėnesį vieną kartą. Naujo laikraščio leidėjas J. Vanagaitis (Tilžė, Augštoji gatv. No. 81). Kaina Rusijoje 6 rub. metams. Atskiras numeris 50 kap.

("R. Garsas").

IŠ AMERIKOS.

ŽEMĖS DREBĖJIMAI.

Richfield, Utah. 12 d. sausio šitose aplinkinėse siautė gana smarkus žemės drebėjimai. Langai namuose išbyrėjo, iš mokyklų vaikus namon paleido. Menki žemės drebėjimai čia ne naujiena, bet šitie buvo smarkesni negu paprastai; jie jau ir pripratusius prie drebėjimų žmonis išgazdino.

SALČIAI IR SNIEGO DARGANOS.

Cheyenne, Wyo. Šitose aplinkinėse, pradžioj pereitos sanvaitės siautė sniego darganos. Laukuose pražuvo daug besiganančių galvijų ir ketvirta dalis avių.

PASKENDO GARLAIVYS.

Marshfield, Oregon. Netoli nuo čia, garlaivys "Czarina" užbėgo ant uolų ir paskendo, turbut, su visais ant jo buvusiais žmonėms. Ant jo buvo iš viso 31 ypata.

ORLAIVIŲ MĖGINIMAI.

Los Angeles, Cal. Čia atsibuva terptautiški orlaivių mėginimai. Su savo orlaiviais be baliono, net 5000 pėdų pakilo prancuzas Paulthan. Iš dovanų gavo: Amekonas Curtis 10000 dol. prancuzas Paulthan 20000 dol.

ŽMOGŽUDYSTĖS.

Milbrook, N. Y. Likosi čia įsiveržusių plėšikų užmušta mergina Sarah Breymer, ligonių prižiūrėtoja. Plėšikai pagriebė visokių brangenybių už 10000 dol. Suėmė vežėją Shermechooną, bet nežinia, ar jis yra užmušėju. Jis mat prieš suėmimą perpiovė sau gerklę. Policija, atėjusi į jo gyvenimą, rado jį po lova su perpiauta gerkle.

ŽMOGŽUDŽIO PRISIPAŽINIMAS.

Michigan City, Ind. Čia, kalėjime pasimirė nuteistas visam amžiui kalėjiman Lamphere, prigelbėtojas prie užmušinėjimo vyrų našlei Guness, turėjusiai farmą netoli Laporte, Ind. Prieš mirtį is prisipažino ir papasakojo, jog Guness savo aukas chloroformavo, o jeigu tas ne užmušė, tai su kiriviu galvas nukapodavo. Jis gi Lamphere pagelbėdavo užmųštų kunus užkasti.

PERKEITĖ GERESNĮ ANT BLOGESNIO.

Gyvenanti Jungtinėse Valstijose portorikonai atsišaukė prie prezidento Tafto su prašymu padėti jiems išgauti neprigulmybę ir savistovystę. Jie sako, jog buvus salai Išpanijos valdyba, jie daugiau turėjo laisvės; patekus salai Jungtiniams valsčiams, jų laisvė tapo aprubežiuota. Bet ar prezidentas Taft jų prašymą išpildys, reikia abejoti.

SAUŽUDYSTĖS AMERIKOJ.

Pereituose metuose Jungtiniuose valsčiuose 10230 ypatų saužudystę papildė, arba tokių buvo ant 622 mažiau negu užpernai. Terp nusižudžiusių buvo — 7210 vyriškis ir 3029 moterys.

DĖL SUSIMUSIMO GRAŽINA ATGAL.

Ant laivo "Graf Waldersee", atkakusio New Yorkan, susimušė du ateiviai — Inagyaras Bazagony su slovaku Loidzek. Abudu peštukai ateiviai ateivių užveizdos tapo sulaikyti ir bus sugrąžinti atgal. Ateivių užveizda mano, kad turi pakaktinai savųjų girtuoklių, tai svetimų nereikalauja. Gal ir teisingai teip mano.

ĮPĖS KAPRISAI.

St. Louis, Mo. Einanti ledai 14 d. sausio pakėlė upės Mississippi vandenį ant 32 pėdų. Į 3 vallandas vanduo nupuolė ir daugelis laivų atsirado ant sauso kranto. Tie upės kaprisai pridirbo nuostolių ant 200000 dol.

RADO SKARBĄ.

Wheeling, W. Va. Kasant žemę ant kertės Main ir 21 str., darbininkas Clemens prikasė šešis puodus su auksiniais pinigais; poduose buvo 50000 dol. Tuose namuose, kur skarbą rado, gyveno firma nuo žmonių atsiskyręs Dr. Schuchart, kurį užmušė 20 metų atgal jo giminaitis. Skarbą tą varžosi dabar: radęs jį darbininkas, jo kontraktorius ir pliacio savininkas ir užmušėjas Dr. Schucharto, kuris dar sėdi kalėjime. Kadangi jie negali susitaikyti, aseis teismui įsikišti.

NIEKŲ DARBAS

Fairfield, Con. Prieš trįs dienas apsivedęs vyras, primušė savo pačią Annie Brooks, o paskui, su pagelba kito vyriškio įmetė į šulinį. Jis mat prieš šulinį ir ant jos pasikabinusi išbuvo iki rytui. Įmetę ją vyriškiai, su jos daiktais ir 700 dol. pinigų, išdumė. Nelaiminga moteris nušalo kojas ir jas reikės nupiauti.

NAUJAS SAUŽUDYSTĖS GINKLAS.

New London, Con. Dėl nesutikimų su savo pačia, nusižudė čia William A. Bennett. Jis įsikišo į entį trįs dinamito štangeles ir uždegė knatą. Expliozija jį į dulkes sudraskė.

UŽTROŠKO 3 DARBININKAI.

Montrose, Colo. Nuo gazų prisirinkusių nuo parako, Gunnison tunelyj užtroško 3 darbininkai, 30 gi darbininkų išsigelbėjo, bet terp jų daug yra pavojingai sergančių.

AR PRIVERS.

Cleveland, O. Čia tveriama ypatiška organizacija, kurios nariai pasižada per 30 dienų nevalgyti mėsos. Mat tokiu budu mano priversti mėsos trustą numažinti mėsos kainas.

GAISRAI.

Worcester, Mass. Sudegė čia dirbtuvės George C. Whitney Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

Grand Rapids, Mich. Sudegė čia krautuvės Young & Chaffee. Nuostolius ugnies padarytus skaito ant 400000 dol,

Boston, Mas. Sudegė čia trioba "Boston Young Mens Christian Association" prie Berkley str. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol. Ugnis gresė ir katalikiškam moterų kliošturiui. 57 minyškas prikėlė iš lovų ir išvedė į triobą toliau nuo ugnies.

NELAIMĖE ANT GELŽKELIŲ.

Pinckneyville, Ill. Netoli nuo čia, specijališkasis Illinois Central gelžkelio traukinys susimušė su prekių traukiniu. Prie to viena ypata tapo užmušta, o 10 yra sužeistų.

Cedar Rapids, Iowa. Ant Chicago, Milwaukee & St. Paul gelžkelio, netoli nuo čia susimušė du traukiniai. Prie to viena ypata tapo užmušta, viena apkulta mirtinai, devynios gi apkultos nors sunkiai, bet ne mirtinai.

Wister, Okla. Netoli nuo čia, prekių traukinys nupuolė nuo tilto, susidaužė ir jo griuvėsiai užsidegė. Penki slapta važiuojanti trampai sudegė.

Arcadia, Ore. Ant Oregon Short Line gelžkelio susimušė du traukiniai: pasažierinis traukinys įbėgo į prekių traukinį. Prie to vieno traukinio vedėjas tapo užmuštas, o pečkurys ir du pasažieriai sunkiai apkulti.

Vincennes, Ind. Netoli nuo čia iššoko iš vėžių bėgantis pietų link gelžkelio traukinys. Prie to 9 ypatos tapo sužeistos, dvi ypatos sužeistos labai sunkiai, gal mirtinai.

EXPLIOZIJOS.

Franklin, Pa. Išlėkė į padanges nitroglycerinos krautuvės. Vieni namai, stovinti kitoj pusėj Allegheny upės likosi sugriauti. Keturi vyrai ir vežėjas su dvejatu arklių į šmotus expliozijos tapo sudraskyti.

Watertown, Wis. Miestelyj Farmington, namuose H. Messerschmidto atsitiko expliozija, kurios 14 ypatų tapo sunkiai sužeistų; viena ypata sužeista, rodosi, mirtinai.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Pereitą sanvaitę Jungtiniuose Valsčiuose buvo 291 nusibankrutinimas arba ant 20 daugiau negu užpereitą.

¶ *Rackford, Ill.* Dėl stokos anglių čia sustojo daugelis dirbtuvių ir 1000 darbininkų atsirado be darbo.

¶ *Boston, Mas.* Boston Elevated Railroad Co. paskyrė 100000 dol. pakėlimui algų tarnaujantiems. Tas padaryta be reikalavimo tarnaujančių.

¶ *Cincinnati, O.* Užgimė čia nesutikimai su telegrafistais ant Baltimore & Ohio Southwestern gelžkelio. Pradėtos tarybos likosi pertrauktos, kadangi nėra vilties susitaikyti.

¶ *New York.* Ant rytynių gelžkelių užgimė nesutikimai už algas terp tarnaujančių ir gelžkelių kompanijų. Bet yra dar viltis, kad streiko nebus ir kad bus galima susitaikyti.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

AR IŠPILDOMAS REIKALAVIMAS.

Pereitame "Vienybės L." numeryj, straipsnyj apie Laikraštininkų Susivažiavimą, pakeltas klausymas, ar nevertėtų susivažiavusiems laikraštinikams nutarti išleidinėti lietuvišką dienraštį Amerikoj.

Kaip bus su tuom susivažiavimu laikraštininkų, da rezinia. Inicijatyva, kaip paprastai tokiuose atsitikimuose, palikta sumanytojui susivažiavimo, taigi "Katalikui". Balsuojant laikraščiams, rods išrinkti nariai komiteto apdirbimui programo susivažiavimo, bet ant to viskas apsistojo. Sanariai komiteto dar neturėjo nei vieno susirinkimo, nes jų nieks nekvietė. Teip dalykams stovint, greičiausiai iš susivažiavimo nieko nebus.

Klausymas išleidimo lietuviško dienraščio gana švarbus, bet dienraštį išleidinėti Amerikoj sunkiau negu Europoj. Jeigu laikraštį tokį galima but aprupinti materijališkai ,tai kur kas sunkiau aprupinti jo intelektuališka pusę. Juk Amerikoj raštinnikų kaipi nėra; kokių čia savę vadinančių raštininkais yra daugiausiai — tai geriausiai rodo laikraščiuose telpančios korespondencijos. Tokių vienok raštinikų negalima raštininkais vadinti. Beje, vieno laikraščio raštininko, apsvarstančio sumanymą, buvo reikalauta, kad susivažiavę laikraštininkai sutartu ir išleidinėtų užstojantį mokyklą laikraštį, kad jame norintis eiles rašyti, o ne mokantis, rastų pamokinimus, nes, girdi, tokių nemokančių rašyti eilėse kartais buva labai gilios mintis, o kad jie eiles rašo blogai, tai jų eilės eina gurban. Bet gilios mintis kartais išeina ir pasikalbėjimuose su visai nepažįstančiais literų. Argi todėl laikraščiai turėtų dar užsiimti ir mokinimu nemokančų rašyti? Tam vienok redakcijos laiko neturi.

Reikia todėl laikraščio leidimą remti ant tokių pajiegų, kokios yra, o ne ant tokių, kokios galėtų but, jeigu butų kam norinčius, bet ne mokančius rašyti, pamokyti. Laikraščiai negali lavinti sandarbininkų, nes tam redakcijos nei laiko neturi, bet turi naudotiesi iš tokių, koki yra. Tinkamų gi Amerikoj labai mažai; jų nepakaks dienraščiui. Kadangi didesnę dalį straipsnių, kokius gauna Amerikos laikraščiai reikia net perrašyti, kadangi taisymas, perdirbinėjimas blogai parašyto straipsnio kartais užima daugiau laiko negu parašymas, tai dienraščiui gal nepakaktų vieno redaktoriaus. Dėl tų tai priežasčių išleidinėti Amerikoj dienraštį nebutų lengva.

Europoj, jeigu truksta pinigų leidimui dienraščio, tai bent netruksta intelektuališkų pajiegų. Taigi ar neparankiau butų dienraštį išleidinėti Vilniuje; jeigu tėvynės lietuviai neįstengia išleidinėti, tai tegul prie to prisidėtų Amerikos lietuviai.

Amerikoj, nėsant atsakančių lietuviškų mokyklų lietuviškiems laikraščiams sandarbininkai negali išsidirbti, bet dar vidutinės jau issidirbusios pajiegos čia suges, susidarkys. Lietuvoj gi pajiegos issidirba ir laikosi gerai. Todėl dienraščiui kur kas parankesnė darva Europoj negu Amerikoj. Amerikoje raštininkai darbuojasi toki, kurie Europoj rašė; iš čia gimusių ir lankiusių mokyklas lietuviškai rašančių beveik nėra. Taigi Amerikos mokykla lietuviškų literatų neišdirba. Juk čia net lietuviškų, parapijinių mokyklų, pačių lietuvių pinigais užlaikomų, mokytojai ne moka lietuviškai rašyti, tai kokiu budu, kaip jie gali išlavinti mums lietuviškus raštininkus, be kurių, norint dienraštį išleidinėti, negalima apsieiti, jeigu nenorime, kad tasai laikraštis butų rašomas tokiu nesuprantamu žargonu kaip p. Barono draiskalas. kalas.

IŠ ROSELAND, ILL.

Čia, kaip manoma, gyvena 50 lietuviškų šeimynų, o pavienių apie 200, merginos tik 6. Yra viena lietuviška karčiama ir dvi mėsos pardavinės.

Lietuvių apšvietimas neaugščiausiai pakilęs. Yra bažnytinės draugijos: Šv. Petro ir Povilo ir Šv. Vincento, bet ir tos ne tvirtai laikosi, kadangi jos menkai rupinasi apšvietimo platinimu. Laikraščių čia nedaugiausiai ateina. Ateina: "Lietuva", "Tėvynė" ir "Keleivis", bet mažai yra mėgstančių skaityti, daugumas įsimylėję į smukles ir jose vien sau apšvietimo jieško.

Darbai čia yra — daugiausia vagonų dirbtuvėse, bet šiuom kartu dirba jose negeriausiai. Iš kitur [illegible] sunkus darbas gauti, nes ir ant vietos yra ne mažai neturinčių darbo darbininkų.

P. Roselandietis.

IŠ HERRIN, ILL.

Anglių kasyklose patiko nelaimė lietuvį Joną Lenkutį. Beeinant jam darban, nuo viršaus nupuolęs akmuo, vargšui nulaužė koją. Kadangi čia ligonbučio nėra, tai Lenkutį net po dviejų sanvaičių nuvežė ligonbutin. Juom rupinasi L. U. K. (ar Lietuvių Ukėsų Kliubas. Malonėtume, kad korespondencijos butų suprantamai rašomos, nes myslių spėti laiko neturime. Rd.), kurio Lenkutis buvo nariu.

Naujų metų vasarą 96 kuopa Susiv. Liet. Amerikoj parengė balių. Balius pasisekė pusėtinai. Kaip girdėt, pelno bus apie 35 dol. Lietuvių Ukėsų Kliubas mano ne apsileisti, nes gal teipgi tikisi dar geresnio pelno ir mano per Velykas parengti balių. Tegul eina lenkčiui, o iš to gal visgi bus šokia tokia nauda. Jeigu supratimas pildymo pareigų negali musų lietuviškų organizacijų prie naudingo darbo paraginti, tegul jubs ragina nors pelno troškimas!

J. T. Adomaitis.

IŠ INDIANA HARBOR, IND.

Laikraščiuose viškas turi but teisingai paduota. No. 1 "Lietuvos" radau korespondenciją iš Indiana Harbor kokio ten "Erelio". Ten yra statistika Ind. Harbor lietuvių biznių, bet visai neteisinga. Erelis sako, jog lietuvių yra apie 300 ir 5 lietuviški saliunai.

No. 51 "Kataliko" paduota tikra Indiana Harboro, teisinga statistika lietuvių ir lietuviškų biznių; skaitlinės surinktos buvo specijališkai. Indiana Harbore lietuvių yra ne 300, bet 145 šeimynos, 357 pavieni. Tiek priklauso prie parapijos Šv. Pranciškaus 5 ronų. Erelis suskaitė 5 saliunus. Prieš Kalėdas buvo jų 12, vieną uždarė, tai dar liko 11 saliunų, o ne 5. Erelis peikia ir merginas, gal kad jam mėsos ne davė ragauti, bet ištikro merginos čia vertos pagyrimo: jos priklauso prie S. L. A. 185 kp. T. M. D. 107 kp., ateina į tautiškus susirinkimus. Tegul tik visur merginos teip elgiasi, tai bus jau gerai. Ereliui reiktų turėt gėdą be pamato jas šmeižti.

B. Jasulis.

IŠ MILWAUKEE, WIS.

Per rupestingumą draugijos Vienybės tapo parengtas pirmas Milwaukeej lietuvių pasilinksminimo su perstatymu vakaras, 25 d. gruodžio, 8 valandą vakare prasidėjo vaidenimas veikalo "Paskutinė Banga". Pirmas aktas buvo atliktas vidutiniškai. Geriausiu lošėju buvo Bukevičius (pravardės nesužinojau, nes nebuvo programe). Kašiui truko gyvumo ir gestikuliacijos ir įsigilinimo į moksleivio padėjimą. Petras truputį bailiai lošė, dėlto nelabai sėkėsi. Povilas iš pradžių lošė vidutiniškai, bet paskui pradėjo rėkauti, įspudį padarė ant publikos jojo pasigėrimas. Užbaigoj pirmojo akto sudainuota: "Atsimeskim nuo senojo svieto". Povilas pasirodė tikrai prisigėrusiu eidamas ant scenos, nes bliovė ir per tą bliovimą nieko negalima buvo girdėt.

Antras aktas išėjo dar silpniau. Onutė iš pradžių lošė gerai, bet kaip tik dėdė pasirodė, iššoko iš rolės; paskui vėl geriau lošė. Tėvas Onutės matyt ar ne buvo išmokęs rolės, ar negirdėjo žodžių suflerio, bet jojo pasikrutinimai buvo atsakanti. Kalba buvo aiški. Oficierius lošė blogai ir neatsakė savo rolei. Trečias aktas pasisekė geriau.

Geriausiai savo rolę atlošė tėvas; jam netruko nieko. Publikoje tik ir tesigirdėjo kalba: beprotis, beprotis, ir ištikro jis bepročiu buvo.

Po vaidenimui dainavo latvių choras blogai.

Paskui buvo pasilinksminimas.

Malonu butų, kad milwaukiečiai vėl suruoštų kokį perstatymą.

Svetys.

IŠ PITTSBURG, PA.

9 d. sausio 40 kuopa Susiv. Liet. Amerikoj L. M. D. (ar Lietuvių Mokslo Draugija? Nuo kelių metų meldžiam vis musų korespondentų aiškiai ir visiems suprantamai rašyti, nes mysles spėti laiko neturime. Rd.). Pirmiausiai kalbėjo J. Miliauskas, paskui Baltrušaitis. Pittsburgo choras padainavo keletą tautiškų dainelių. Paskui kalbėjo Verbliugevičia iš Homestead apie svarbumą ir vertę Susivienyjimo Lietuvių Amerikoj (o apie ką pirmutiniai kalbėtojai kalbėjo? Rd.), apie lietuvių tamsumą. Tuliems girtuokliams jo kalba nepatiko. Jie pradėjo rėkaut, šaukt, kad nereikia mums tokių kalbėtojų; kiti šaukė kalbėtojui: tu bedievis, velnio brolis. Girdi, visą vakarą kalbėjai, o Dievo vardo nepaminėjai! Tuli rimtesnieji klausytojai dar norėjo šio to klausti, bet dėl riksmo tamsunų kalbėtojas turėjo pasitraukti neužbaigęs kalbos.

Laikraščius ir knygas mažai kas skaito. Jeigu ką iš tamsuolių pakalbini laikraštį užsirašyti, tai atsako, jog verčiau tuos pinigus pragerti, vietoj laikraštį užsirašyti. Taigi ir girtuokliauja čianykščiai lietuviai, tankiai paskui, besipešdami ir tuščias makaules susiskaldo; ne vienas už tai ir kalėjiman patenka. Argi ne naudingiau butų klausyti apšviestesniųjų patarimų negu įsireižus laikytiesi tamsoj, gintiesi nuo šviesos spindulio? Ar negeriau, vietoj prie stiklo degtinės laiką praleisti, o pasigėrus viens kitam galvas skaldyti, paskui kalėjime metavoti, griebtiesi skaitymo laikraščių ir apšviečiančių protą knygų? Tąsyk ne reiktų mokėti už pamokinimą teisėjams sunkiai uždirbtus doliarius.

Aš tariu kalbėtojui Verbliugevičiui širdingą ačių už jo pamokinančią ir naudingą kalbą.

E. Blaškevičia.

IŠ BAYONNE, N. J.

29 d. sausio š. m. bus didelis teatras ir balius, parengtas 36 kp. L. S. S. A.

Dramatiška draukija "Lyra" iš Brooklyno, N. Y. atlošė šekančius veikalus: "Saliamono Sapną", parašytą Br. Vargšo ir "Bombą", A. Antonovo.

J. Žalgiris.

IŠ BOSTON, MAS.

So. Boston, Mas. vietnnė teatrališka draugija "Žaibas" pastatė ant scenos sausio 8 d. š. m. istorišką dramą "Išgriovimas Kauno Pilies".

Buvo tai trečias perstatymas bėgyje tos pačios sanvaitės. Tikėtasi, kad "Žaibas" turės gerokai pridėti, bet buvo gerai išgarsinta, ir, matomai, daugelis susilaikė nuo dviejų pirmutinių perstatymų. "Žaibiečiai" yra gerai atsižymėję perstatymais didelių veikalų todėl, svetainėj net ir sėdynių pritruko.

Dabar keli žodžiai apie lošimą.

Pakilo uždanga. Scena perstato kambarį Kauno pilies, apgultos kryžeivių. Vaidotas (S. Bakanauskas) sujudintas kalba apie vargingą Lietuvos padėjimą, nei valandėlės ramumo neturi. Kiti bajorai ramina, jog tvirtovė stipri ir kryžeiviai neįstengs jos paimti. Gelgudas šaukia: "Tik per musų lavonus galės įeiti prakeikti vokiečiai". Tuom laiku per paslėptą požemį iš lietuvių taboro ateina pasiuntiniai — Almonė ir senas vaidelytis Vitenas, o Gineitis prakada Vaidotas šaukjia: "Paskui tvirtovę su lietuvių taborų, užtvino. Ypač didelį įspudį padarė scena, kada Vaidaitas šaukia: "Paskui mane ant sienų! Mirtis priešams!" "Mirtis! prażutis!" — pritarė bajorai, sekdami su plikais kardais Vaidotą.

Antro akto scena perstato kryžeivių stovyklą girioje. Didis kryžeivių mistras (S. Michelson) tariasi apie greitą pilies apvaldymą. Veidai visų nuožmus, kalba žiauri, kiekvienas žodis, kievienas rankos pakėlimas žiurėtojui smeigiasi į širdį. Ypatingai gerai atliko savo rolę kryževių mistras. Kryveiviai atveda suimtus penkis lietuvius; kada pastarieji meldė, ~~kad be~~ kankinimo juos sudegintų, mistras trumpai atkirto: "Teip greit nenusiųsime jus pas jusų velniškus dievus, da ilgai turėsit kasti mums griovius, kuriuos mes jusų brolių kunais išklosime! Ypač biaurus buvo paveikslas, kada nuo senos motinos prisakė atskirti jos mylimą dukterį ir liepė nuvesti ją į grafo Spanheimo šėtrą. Abidvi, apsikabinusios, verkia, o kryžeiviai plėšia.

Kada kareiviai praneša, jog Robertas su Zulele pabėgo į lietuvių taborą, tai mistras pasiunta ir šaukia: "Žemės viduriuose surasiu ir kaulus sutrupinti liepsiu!"

Trečias aktas labai margas. Į lietuvių taborą atbėga iš kryžeivių verguvės Robertas (Vadapalas). Paskui pribuva kryžeivių mistras su grafu Spanheimu ir reikalauja išdavimo Roberto. Keistutis (A. Žimontas) griežtai atsisako. Svarbiausią rolę ir čia sulošė mistras. Kada Keistutis, susijudinęs, sušuko: "Su galinga kariumene ant jus užpulsime!" mistras stovi įsirėmęs ir paniekinančiu tonu kvatoja: "Cha, cha, cha". Įdomiausia to akto dalis, tai Roberto ir Zulelės vestuvės, kurios atlikta pagal senovės lietuvių budą.

Įspudingiausias buvo ketvirtasis aktas. Pasikėlus uždangai; priei akis dega tvirtovė. Lietuviai gimasi, o kryžeiviai stumia juos į ugnį.

Nors buvo ir silpnai lošianti, bet abelnai imant, lošimas išėjo labai gerai. Ypatingai atsižimėjo didis mistras, senas Spanheimas, Robertas, Vitenas ir Keistutis.

Tėmytojas.

IŠ MASON CITY, IA.

Darbai eina ne blogai. Nors miestas mažas, bet yra 9 dirbtuvės plytų ir kitokių molinių daigtų. Yra didelė cemento dirbtuvė.

Lietuvių yra 65 šeimynos. Tarpe lietuvių didelė tamsybė; apie laikraščius nenori nei klausyt, mano, kad laikraščiuos telpa visoki niekniekiai, o nei viens laikraščio savo amžyj ne skaitė. Neseniai čia atvyko du lietuviai, vienas pradėjo kalbinti užsirašyti laikraštį, parsitraukti kokių nors knygučių, bet jam čianykščiai lietuviai atsakė: ką man duos knygutė arba laikraštis? Aš už tuos pinigus parsitrauksiu geriau degtinės. Mat čia nėra saliunų, jų vietoj yra visokių tautų ir tikėjimų bažnyčios. Lietuviai gi, neturėdami bažnyčios, nėsant saliunų, neturėdami kur nueiti, geria namieje ir tankiai peštynes kelia. Ateina čia laikraščiai: "Lietuva", "Katalikas" ir "Keleivis".

P. Varguolis.

IŠ FRONTIER, WYO.

11 d. spalių pereitų metų kasyklose likosi užmuštas lietuvis Mikolas Markevičia. Jis paėjo iš Kauno gub., Panevėžio pav., Pinavos valsčiaus, Kutkų sodžiaus. Jo švogeris, Jonas Basulis, gyvena New Yorke.

Mike Jonaitis, Frontier, Wyo., Box 75.

IŠ SEATTLE, WASH.

Kaip kitur, teip ir čia daug žmonių yra be darbo. Iš kitur pribuvusiam sunku darbas gauti.

Čia prieš Kalėdas suvažiavo daug lietuvių dirbusių giriose pinigus išleisti; atkako apie du šimtai lietuvių. Čia vienas letuviškas žydelis laiko smuklę. Pas jį tai ir renkasi suvažiavę iš girių ir tol linksminasi, kol pinigų ne pabaigia; prageria į porą dienų pusės metų uždarbį. Nevienam paskui pėščiam reikia eiti šimtą ir daugau mylių darbo ieškoti. Pasakyk tokiam, kad užsirašytų laikraštį ir vieton girtuokliauti, kad griebtusi skaitymo, tai atsako, kad pats daugiau žino, negu laikraščiuose gali rasti. Bet kaip jie gali žinoti, kas laikraščiuose yra, jeigu jų neskaito.

Yra čia S. L. A. kuopa, bet ir ji nieko neveikia visuomenės labui. Ji parengė balių. Prisirinko lietuvių apie poras šimtų, bet ir laike baliaus nieko naudingo nebuvo (o ką korespondentas tikėjosi matyti? Juk baliai paprastai rengiami pasilinksminimui. Rd.).

Buvęs ant baliaus.

IŠ HERWICK, WASHINGTON CO., PA.

Trįs valkiozai užmušė keliu einantį Juozą Verpečinskį. Užmuštasis turėjo 200 dol. Užmušėjai, — trįs maskoliai; vienas Verčinskį prismaugė, o kitas su peiliu gerklę perpiovė ir į galvą įvarė trįs revolverio kulkas. Pinigus atėmę, kuną nunešė ant gelžkelio ir ant vėžių padėjo. Atbėgęs traukinys kuną supiaustė. Užmušėjai suimti, sėdi kalėjime.

Vėlionis turi tikrą seserį ištekėjusią už Jono Kvetkaus ir pusbrolį gyvenantį New Yorke. Kiti giminės yra Kauno gub., Raseinių pav., Girdiškės parap., Palules sodžiuj. Giminės tegul atsišaukia.

J. Zipkus,
Box 250,
Marianna, Pa.

IŠ ARGENTINOS,

Argentinoj, kaip iš laikraščių matyt, yra gana didelis lietuvių skaitlus, bet gaila, kad jie labai išsiskirstę po visas provincijas. Sostapilyj Buenos Aires jie laikosi kruvoj ir užtai jie verti pagyrimo ir kad stengiasi apsišviesti. Juozapas Pauga platina šviesą nors pardavinėdamas lietuviškus raštus. Manoma Rozaroj uždėti knygyną.

Kolionijoj Sarmiento, kur yra daugiau lietuvių, įsteigėme draugiją Vienybę Lietuvių Argentinoj; įsteigta ji 14 d. rugsėjo. Susirinkimas buvo 25 d. gruodžio. Mieris draugijos — laikyti kruvoj lietuvius, bendrai rupintiesi jų reikalais. Viršininkais draugijos išrinkti: pirmininku — Šlapelis; pagelbininku — Povilas Zunkus; kasieriu — Antanas Baltuška; sekretoriu — Juozapas Šlapelis; iždo prižiurėtojai — Povilas Baltuška ir Pranciškus Lukšis. Yra lietuvių ir Frigoriffko, La Plotoj, dirbtuvėse. Gaila, kad ten už dienos darbą moka tik iki 3 pesų, o gyvenimas nepigus. Kada prasideda laukų valymas, tai galima daugiau uždirbti. Dabar čia dirba du gelžkeliu, o neužilgio žada dirbti ir trečią į fortą Comodore Rivadaria. Moka po 3.50 peso už dieną, atskaito 80c. už valgį; kitur moka po 2.50 peso.

Kaip kitur teip ir čia terp lietuvių girtuoklystė žydi. Kartais pasigėrusiems pasitaiko ir apsidaužyti, o paskui besimušančius policija savo globon paima. O už nakvynę čia skaito net 50 pesų.

Kolionijoj Sarmiento prie kirpimo avių darbininkai į dieną uždirba po 3 pesus 50 c. iki 4 pesų, o kaip kada ir daugiau. Čia svietas iš avių gyvena. Manoma, kad šįmet vilnos bus brangesnės: pernai už 10 klgr. mokėjo 4 pesus; šįmet tikimasi gauti 5 pesus.

Taigi gyventi čia galima. Reikia vien kad lietuviai, vietoj gėrimo ir kazyrų, kad jungtusi kruvon, kad stengtusi, skaitydami raštus, labiau apsišviesti.

Juozapas Šlapelis.

PIRMOJI MUSŲ OPERA*),

Nors kiekvienam yra laikas brangus, tuo labiau moksleiviui. Bet, užstojus pirmai naujų metų dienai ir pasklidus gandui, kad čikagiečiai rengiasi iškilmingai pasitikti 1910 metus, nebeiškenčiau nepasinaudojęs iš geros progos, apleidžiu ant dienos Valparaiso ir nuvažiuoju į Chicagą.... Čia sujungtomis T. M. D. kuopų jiegomis surengtas kun. Kazimiero Jauniaus vakaras.... Programas puikus, o įžanga tik 15c., žinoma, buvo ir brangesnių, bet ne man....

Visųpirmiausiai užmanytojas ir rengėjas minėto vakaro, pirmininkas T. M. D., B. K. Balevičius, plačiai lietuviškai visuomenei žinomas kalbėtojas, atidarė vakarą su tam tyčia pritaikyta įžengtine prkakalba, temoje "Tikslas". Nors nekiek težinau apie kalbėjimo tiesas, bet reikia pasakyti, kad Balevičiui kalbant neišsprusta nei vienas bereikalingas žodis, kas yra išėmimu netik pas musų kalbėtojus, bet ir kitų tautų. Jo kalba, nežiurint to, kad neseniai tepradėjo tikrai vartoti lietuvišką kalbą, yra gryna, rimta ir todėl užimanti klausytojus. Antras numeris buvo K. Jauniaus biografija, kurią pasakojo A. Juška, ex-Valparaišietis, o dabar Chicagoj medicinos studentas. Ši prakalba, iš priežasties, turbut, nepritsitaisymo, nekaip nusisekė. Buvo nuobodu, kuomet kalbėtojas netik ką neužimančiai kalbėjo, bet kaip-kada, apsistodamas pažiurėti į savo "note book", turėjo netrumpas pertraukas, kas labai vargino publiką. Pabaigus Jauniaus biografiją Balevičius, kaipo priede, dar paaiškino keletą svarbių dalykų nurodančių charakteristiką musų garsaus filologo kunigo Kazimiero Jauniaus. A. Pocius, Roselando lietuvių parapijos vargonininkas ir studentas Chicagos Konservatorijos, skambino ant piano F. J. Haydno "Andante con Variazioni, kas, nežiurint, kad pianas buvo stačias, taigi nepergeriusias ir šmotelis muzikos nevisai lengvas, tapo išpildyta gana gerai, todėl publikai atšaukus paskambino Padarewskio, garsaus lenko pianisto Paderewskio, "Minuetą". "Jaunis, mirė" eilutes, perskaitė iš popieros J. Ukleris; nors žodžiai Vaitkaus gana įspuddingi, bet skaitytojaus teip drebėta, jog baugu buvo, kad jis nenusiristų nuo estrados. Po paveikslėlių ir pertraukos kalbėjo F. Bračiulis ir J. Hertmanavičius, bet programui teip iki velybam laikui nusitęsus, paskutinis neėmė nei temos, bet iš kelių paskutinio kalbėtojaus žodžių galima spręsti, jog jis yra gana gabus kalbėtojas. Teipgi M. Horodeckiutė dekliamavo S. Stepo eilutes "Ant Jauniaus kapo", A. Pociui pritaikant liudnais akordais. Dekliamatorei nereikėjo teip tankiai žiurėti į publikąi turint po akių didvyrio kapą ir apie jį kalbant. Po paskambinimui antro šmotelio F. Mendelsohno "Rondo Capriccioso" A. Pocius, gavo kaipo dovaną, muzikos knygą F. Listo "Hungarinan Rapsodies".

Abelnai pasakius, vakaras butų gana buvęs užimantis, kad tik butų buvęs biskį trumpesnis ir su keliomis į tarpus dainelėmis, kas labiausiai lietuvius užima. O tokia muziką, kaip augščiaus minėti du šmoteliai, tai dar musų publiką sunku užimti, nes ji dar prie to nepriaugus. Musų žmoneles daugiaus pasinaudos iš kokio kariško maršo, kur žaidžiant pianas braškes, negu iš tokių Capricciosų arba Variazioni. Nors, žinoma, jau laikas ir musų publiką pratinti prie augštesnio laipsnio muzikos, bet tą reikia pildyti laipsniškai. Tolstojus sako, kad muzika, kurią ir vargšai žmonelės supranta, yra didesnės vertės, negu muzika, kurią tik gali suprasti tam pasišventusios ypatos, taigi tik kelintas nuošimtis....

Antrytojaus išgirdau, kad bus perstatyta M. Petrausko opera "Sienapiutė". Taigi stengiausi vienu šuvių du kiškiu užmušti. Ir pasisekė. O kadangi minėta opera tiktai vienoje veikmėje, tai, kad prailginti programą, pridėtas priedas: vienas aktas iš melodramos "Birutė", hymnas, kalba, et cetera, iš kurių reikia paminėti "Tautišką Lasą", kur atsispindi musų kompozitoriaus M.Petrausko originališkumas ir žmogus, nors ir nieko apie muziką nežinodamas, bet išgirdęs teip švelnų instrumentų gaudimą, klausaisi ir stebiesi.

Paskutinis ir didžiausias numeris programo tai buvo Opera, kuri teip didelę rolę lošė, lošia ir lošė muzikoj, o apie kurią mes teip mažai težinome. Nes jeigu mes lietuviai nors paviršutinį supratimą turėtume, kaip svarbią rolę lošia muzikoj, taigi dailoje, opera, tai nebutų reikėję to prakilnaus darbo kompozitoriui ir visai Birutės draugijai pakelti tokių nuostolių, nes tokiems dalykams buvo laikas keli šimtmečiai atgal, kada žmones dar nebuvo pasikėlę ant tiek civilizacijoje, kad įstengti apkainuoti prakilnesnius darbus, one dabar!

Antra diena sausio 1910 m., tai buvo diena, kuri niekad neišdils, tai buvo šventė, kurią privalėjo atlankyti netik lietuviams visos Chicagos ir aplinkinių miestelių ir netik visi Suvienytų Valstijų, bet tą šventę reikėjo atlankyti lietuviams viso pasaulio!

Nėra reikalo sakyti apie tai, kaip tas veikalas nusisekė, nes jau tą sprende gabus muzikos tyrinėtojal ir kritikai svetimtaučiai, pripažindami musų kompozitoriui neapsakomą gabumą muzikoję, nes liudna, švelni lietuviška meliodija po gabaus kompozitoriaus plunksna, kuri išvadžioja po harmonijos ir contrapuncto laukus užgriebdama neretai įvairių moduliacijų, užgauna kiekvieno kuris turi šiokį-tokį skonį prie muzikos, jausmus, nors jie but ir akmeniniai. Bet kaip tenais tas veikalas butų nenusisekęs, vienok tai buvo pradžią arba kampinis akmuo to darbo, kuriuo jau kitos tautos 300 metų gėrisi.

Argi mes lietuviai ilgai dar vis nesuprasime tų prakilnių vyrų darbų ir ar ilgai mes juos teip marinsime, kaip Vaičaitį, Kudirką arba kaip Italai Bizetą, (Bizet ne italas. Rd.) kurie kompozitorių prie to privarė, kad jisai pats turėjo nusišauti?! Koks tai baisus žmogaus prigimimas, kad gyvam jisai nesusipranta ir neįstengia gėlėlių vainiko padovanoti didvyriui, kas pastiprintų veikėją ir paskatintų prie dar prakilnesnių darbų, o kaip numirsta, kaip pamato, ko nustoja tauta, tai rita didžiausius, brangiausius akmenis ant jojo atšalusios krutinės, manydamas, ka tas jam arba jiems ką pagelbės! Taigi, broliai ir sesutės, nuo šių naujų 1910 metų pradėkime žengti geresniais takais, peržegnokime ant visados tas pragaro bedugnes saliunus ir kitokias bereikalingas vietas, o glauskimės, kaip gelėdami prie musų dainelių, prie muzikos, kur mes patįs labiaus pasisotįsime ir sušelpsime savo veikėjus, vyrus tuos, kurie aukauja savo gyvastį nerėdami mums naujesnį, platesnį, geresnį taką praminti.

M. Petrauskui.

Seniai jau išdžiuvusi žemė troško lytaus,
Vietoms net skirsti, plyšti pradėjo.
Ir štai debesėlis ant tyro, melsvo dangaus
Vienas atplaukia. Perkunas subildėjo
Ir liejasi upem's, upeliais gausus lytus,
Ką tik patinka, viską vilginą
Ir kelia apsnudusią gėlę, medį, javus,
Duodams jiems gausią rasą, gaivią.

V. A. Greičius.

ATSKAITA "AUŠROS" DRAUGIJOS.

Įėjo 1909 mete iki rugsėjui ..... $624.66.
18.IX.09, Laisvės Mylėtojų Draugija, Collinsvile, Ill., (p. J. Steponavičių): aukavo: J. Steponavičius $1.00, po 50c.: M. Mardosas, J. Villumaitis ir M. Prekšaitis) ..... $2.50.
28.X.09, Simano Daukanto Draugija, Pistton, Pa. .. 4.27
23.XI.09, Auka prisiųsta XXIV seimui S. L. A. (p. J. Skritulską) 4.75
3.XII.09, Ant. K. Rutkauskas, Chicago, Ill. ..... 3.00.
22.XII.09, p. J. J. Paukštį (narių mokesčių $27.75, nuo "Aušros" apvaikščiojimo $5.90, už knygas parduotas, nuo socijalistų atsiųstas $24.00), viso 57.75
27.XII.09, Auka nuo M. Petrausko ir Ilgaudo ..... 5.00.
29.XII.09, J. Šliupas ..... 3.00.

Tad 1909 m. įėjo ..... $704.93.
Per mano iždininkavimo laiką (nuo 1906 m.) įėjo visu labu ..... $3300.75.

1909 m. išleista iki rugsėjui $176.50.
11.IX.09, F. M., Krokavoje 25.00.
Lėšų ..... .25.
18.IX.09, Ig. Jon. Grenoble 50.00.
Lėšų ..... .25.
18.X.09, J. Fr—ė ..... 25.00.
18.X.09, V. M—tė ..... 25.00.
18.X.09, Fr. M—is ..... 25.00.
18.X.09, Konst. Jas. ..... 25.00.
18.X.09, Vl. B—tė ..... 50.00.
Lėšų ..... 1.25.

Visu labu ..... $403.25.
Nuo 1906 m. visu labu išleista ..... $2470.90.
Tad išde lieka ..... $830.85.

J. Šliupas,
1419 N. Main ave.,
Scranton, Pa.

Sausio 12 d. 1910 m.

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
501 Brick st., Valparaiso, Ind.

Shenandoah, Pa., T. M. D. 25 kp., laikydama savo mėnesinį susirinkimą 19 d. gruodžio, 1909 m., nutarė, kad organe talpinti vien tik tą protokolo dalį, kuri lytisi visos organizacijos. Todėl čion ir paduodu vien nutarimus, kurie lytisi organizacijos:

1) Musų 25 kp., perskaičius straipsnius Nebrėkučio ir atsakymą pirmininko Balevičiaus, išreiškė didelį neužsiganėdinimą pirmininko atsakymu ant Nebrėkučio straipsnio. Todėl išrinko tam tikrą komisiją: Kačergių, Vitaitį ir J. Grudzinską, kurie apdirbs galutinai rezoliuciją, išreiškenčią neužsiganėdinimą tokiu atsakymu.

2) Teipgi 25 kp. T. M. D. pritaria 3 kp. Brooklyne, N. Y.

3) Leista per balsavimą (slaptą) kiek reikalauja visuotino balsavimo, o kiek ne; susirinkime dalyvavę 25 visi balsavo už visuotiną balsavimą.

4) Kaip paaiškėjo iš T. M. D. pirmininko apskelbimo, kad ateinantį metą išleis naujus raštus, tai butų malonu, kad pirm išleidimo butų apskelbta koki, ir kono jie.

25 kp. T. M. D. sekr.,
Magdelena Kapočintė

IŠ CHICAGO, ILL.

Jaunio vakaras. Dienoj 1 sausio, kaip jau buvo laikraščiuose minėta, chicagiškės T. M. D. kuopos parengė iškilmingą vakarą, kurio didesnė dalis buvo pavesta K. Jauniui, garsiam žinovui kalbų. Apie programą neminėsime, nes apie tai jau seniaus buvo "Lietuvoj". Čia reik tik pasakyti, jog vakaras, kiek teko patėmyti ir girdėti, susirinkusiai publikai patiko — ypatingai paveikslai, kurių buvo parodyta apie 100 išviso.

Svetainė ir scena tikrai graži buvo išdabinta žaliumynais ir draperijomis. Nuo scenos mušėsi į akis didelis Jauniaus paveikslas, tyčiai tam vakarui padarytas atlejinėmis spalvomis artisto p. J. Šileikos. Publikos buvo beveik pilna svetainė nors visgi mažiau, negu laike Kudirkos vakaro: priežastis tame jog tą dieną buta apie 5 vakarų kitose vietose. Rengėjai Jauniaus vakaro pranešė, kad rengs kasmetai tokius vakarus ir vis dienoj 1 sausio.

Nors publikos buvo nemažai, tai vienok girdėjome, jog pasidarė deficitas: mat, panešta dideli iškaščiai papuošimui vakaro, o įženga padaryta labai mažą. Deficito pasidarė buk apie $15.00, vienok jį tuojaus iš locno kišeniaus padengė trįs ypatos, kurios nenorėjo, kad jų vardai butų išduoti.

Vienas iš jų buk išsitarės: Kad ir kas metai reikėtų tiek paaukauti — paaukausiu su noru, tegul tik rengia tokius naudingus vakarus".

Išrinko naujus viršininkus. 9 d. sausio 22 T. M. D. kuopa laikė savo metinį susirinkimą ant Bridgeporto, Ridiko svetainėj. — Apart atlikimo reikalų išrinkta naują kuopos vyriausybę. Pirmsėdžiu išrinkta vienbalsiai p. F. Eeismontą, gerai chicagiečiams pažįstamą jauną ir darbštų vyruką, o kuopos sekretorium teip pat vienbalsiai išrinkta p. A. Šliakį, studentą Phillipson High School. Kasierium po senovei liko p. Jokubaitis.

Abelnas manymas yra, kad išrinkta gerą ir pavyzdingą naują valdybą. Pereitais metais buvo: pirmsėdžiu p. Mikolainis, o sekretorium p. P. Žmuidžinavičius. Laike jų viršininkavimo kuopa dikčiai išbujojo ir šiądien skaito apie 100 narių, o du metu atgal, galima sakyti, jos visai kaip nebuvo. P. Mikolainis tarnavo kuopai du metu, o p. Žmuidžinavičius vienus; abudu patįs prašė paliuosuoti juos nuo urėdų.

Jauniausi T. M. D. nariai. Chicaga gal vienatinė turi tą atsižymėjimą terpu kitų T. M. D. kuopų, jog gali pasigirti ne tik didžiausiu skatlium T. M. D. narių, bet ir tuom, kad turi jauniausio amžiaus tuom, kad turi jauniausio amžiaus Greičunas prirašė prie 22 kuopos du savo sunu — Algirdą ir Vitautą — abudu neturi dar nė po 10 metų. "Tegu priguli, ir knygas jiems prisiųskitė — jeigu dabar dar nesupranta, tai paskui viską jau turės gatavą" pasakė daktaras, mokėdamas už abudu netik pilną metinę mokestį, bet ir už apdarus Kudirkos raštų. Dr. A. Graičunas yra senas T. M. D. narys ir nemažas jos remėjas. Be abejonės pavyzdingas pasielgimas: pakol vaikai išaugs kiekvienas iš jų jau turės locną gražų knygynėlį iš naudingų raštų.

Vietinis Korespondentas.

TIKISI UŽBAIGTI KUDIRKOS RAŠTŲ SPAUDĄ APIE PABAIGĄ ŠIO MĖNESIO.

Septynis paveiksluotus tomus Kudirkos raštų, gaus visi T. M. D. nariai, užsimokėję už 1909 metus 60 centų metinės mokesties T. M. D. Centro iždan. Kudirkos raštus tikėtasi pabaigti iki 1 d sausio šių metų, vienok kaip matyt iš pranešimo p. Gabrio, Kudirkos raštų išleidimo rengėjo, darbas užsitraukė kiek ilgiaus ir bus atliktas tik apie pabaigą šio mėnesio, arba pradžioje vasario; apdarymas knygų ir jų

*) *Opera yra tai daugskaita nuo lotyniško žodžio opus, darbas; muzikoj, suprantama, muzikališkas veikalas.... Drama sutaikyta su muzika balsų ir instrumentų, perstatant kurią vartoja sceneriją su papuošalais ir veikme.*

Pirmoji opera pasaulyje, "Dafne", pasirodė 1595 m. per Jokubą Perį. Paskui "Euridice" — 1600 m. Prancuzijoj pirmoji opera "Pamona" per Robertą Cambetą — 1671 m. Montverdes pirmi dvi operi "Adriana" ir "Orpheus" pasirodė 1607 ir 1608 m.

Imperfect in original

persiuntimas teipgi užims tulą laiką, teip jog Kudirkos raštų galima tikėtis tik vasario mėnesyj. Mes žinome, jog visi norėtų kuogreičiausiai tuos raštus turėti, vienok reikia atminti, jog kelios savaitės nepadarys didelio skirtumo, o tuom tarpu darbas bus atliktas tobuliau ir jeigu mes kiek pralaimėsim greitume, tai už tai išlaimėsime kokybėje darbo.

SUVĖLINTAS DARBAS GAL SURIŠTI AUGIMĄ T. M. D.

Pagal T. M. D. įstatymų, Kudirkos raštus gali gauti tik nariai 1909 m., nes už tuos metus tie puikus raštai išleidžiami. Todėl kas prisirašo šiuosmet (1910 m.), tai pagal T. M. D. įstatymus jau neturi tiesos gauti tų raštų dykai. Vienok, kadangi tie raštai bus dalinami tik už 1½ 2 mėnesių tai suprantama, jog tada butų nesmagu, jeigu vieni nariai gautų raštus, o kiti ne.

Mes aplaikėmė kelis laiškus su prašymais, kad galima butų duoti Kudirkos raštus ir tiems kurie prisirašys pakolei Kudirkos raštai ne bus užbaigti, nesą be to susilaiko kuopų augimas ant 1½—2 mėnesių.

DAR GALIMA GAUTI KUDIRKOS RAŠTUS.

Centro Valdyba pilnai pripažino teisybę tiems išvadžiojimams ir sutiko prailginti laiką tiems, kurie nori gauti Kudirkos raštus.

Vienok, kad seniems nariams nebutų skriaudos, tai Centro Valdyba, prailgindama laiką, stato vieną neatbutiną išlygą, minėtinai: kad *toki nauji nariai, kurie prisirašo dabar ir nori gauti Kudirkos raštus už dyką, užsimokėtų Centro iždan 60 centų už 1909 m. ir 60 centų už šiuos 1910 m. Tada jie skaitysis kaipo prisirašę 1909 m. ir galės gauti Kudirkos raštus dykai kartu su visais T. M. D. nariais.* Tokiu budu, kuopos gali priiminėti ant viršminėtų išlygų naujus narius ir pažadėti jiems Kudirkos raštus. Mes nematėmė kito geresnio ir teisingesnio išrišimo to klausimo.

Svarbus apsirubežiavimas. Prailgindami laiką su viršminėta išlyga, mes turime čia pat padėti svarbią pasargą. Trumpu laiku pasirodys pusmetinė atskaita Centro sekretoriaus, kuri paduos tikrą už 1909 m. skaitlių T. M. D. narių kuriems priguli Kudirkos raštai. Nors dabar tos tikros skaitlinės paduoti negalimę, tai vienok žinome, jog skaitlius pilnų T. M. D. narių yra terp 3000 ir 4000 — arčiaus 4000. Tokiu budu išdalinus visiems nariams raštus, ir pridėjus dar tą skaitlinę, kuri priguli aukavūsioms draugijoms, galime iš kalno pasakyti, jog iš 5000 (tiek spauzdinasi) mažai lieka Kudirkos raštų ir todėl Centro Valdyba deda pasargą, jog *naujiems nariams prisirašiusiems dabar* (1910 m.) *ir užsimokėjusiems už* 1909 *m.* 1910 *m. T. M. D. duos dykai Kudirkos raštus tik patolei, pakol jų išteks.* Jeigu tų raštų pritruktų, tai T. M. D. pasilieka sau pilną tiesą sugrąžinti nariams įmokėtus už 1909 m. pinigus. Tik ant tokių išlygų gali but priimti dabar nauji nariai.

Labai giria Kudirkos raštus. Iki šiolei gavome du tomu Kudirkos raštų, pažiurėjimui, kaip jie išrodo. Jeigu mes juos girtume, tai tas nebutų svarbu, bet svarbu yra tas, kad juos giria visi tie, kurie turėjo progą tuodu tomu matyti. "Tikrai puikus darbas ir pirmas toks musų literaturoj" ištarė vienas, peržiurėjęs pirmus tomus.

"Su tokiu darbu T. M. D. gali pasirodyti bent kokioj parodoj. Galima ją pasveikinti už atlikimą tokio puikaus darbo", tokia buvo nuomonė kitos ypatos, nusimanančios apie spaustuvės reikalus. Apie paveikslėlius geriausia liudyja nuomonė p. J. Šileikos, jauno artisto, atsižymėjusio jau Vilniaus dailės parodoj ir laimėjusio Waterburio parodoj visas tris dovanas už savo paveikslus: "Paveikslai p. Loevy ir vignetos p. Brako, pirmuose tomuose yra labai gerai atlikti iš artistiško atžvilgio ir gerai išlaikyti charakteristiškoj lietuviškoj dvasioj; daugiaus nieko negalima pasakyti, kaip tik linkėti, kad visi kiti butų panašiai užbaigti". "Lietuvos" redaktorius p. L. Šernas, kuris abelnai ant pagyrimų yra labai skupus, ir bile ko negiria, peržiurėjęs knygas, trumpai, bet aiškiai išreiškė savo nuomonę sakinin: "Hm! Gerai — gerai padaryta!"....

(Tasa ant penkto pusl.)

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

Tokius žmones jis visuomet turėjo aplink save ir jie laikėsi savo mokytojo su dideliu prisirišimu.

Kong-tsi įtekmė buvo labai didelė; savo šventų raštų rinkimu, savo mokinimu ir gyvenimu jis ankštai surišo tikėjimą ir moksliską apšvietimą ir laipsniui mokyto žmogaus pridavė tą augštą vertę, kuri lygšiol yra laikoma Chinuose. Kokią milžinišką vertę turėjo Chinams Kong-tsi trusas, matyt iš to, kad Tšin dinastija, norėdama įvesti naują tvarką viešpatijoje, turėjo pasirupinti sunaikinti King, matydama šitose knygose senų papročių spirtį ir apgynimą. Prie Hano dinastijos ne tik šitos knygos buvo atnaujinta, bet ir tikėjimiškas garbinimas Kong-tsi asmens prasidėjo ir augo vis toliau. Iš pirmo jis buvo garbinamas kunigaikščio vardu, paskui kaipo tikras galvočius, besostis karalius ir tam panašiai. Jam pašvęsta daugybė šventnamių; ten nešą jam aukas, kriepiasi prie jo su maldomis. Jo mokinimas padaro pagrindą visai viešpatijai, o jo esmuo yra žmonėms augščiausiu tobulumo idealu.

13. LAO-TSI'O TAO-TE-KING.

Nusisiuntimo raštai. Iš šitos keblios knygos vertimų, patariame sekančius: Stan. Julien, *Le livre de la voie et de la vertu* (1842 m.); J. Chalmers, *The speculations on methaphysics, polity and morality of "the old philosopher" Lau-tsze* (1868 m.); V. von Strauss, *Lao-tses Tao-te-king* (1870 m.); du paskutiniai iš daugelio pusių priklauso nuo Stan. Julien, o tas vėl nuo chiniškųjų gvildenimų veikalų. Iš straipsnių apie Lao-tsi paminėsime: Ab. Remusat, *Memoire sur la vie et les opinions de Lao-tsen, philosophe chinois du vie siecle avant notre ere* (1820 m.); W. Rotermund, *Die Ethik Lao-tses mit besonderer Bezuznahme auf die buddistische Moral* (1874 m.); ir keliatas straipsnių V. von Strauss und Torney, *Essays zur allgemeinen Religionswissenschaft* (1879 m.).

Lao-tsi, to paslaptybinio galvočiaus gyvenimas smulkmeniškai mažiau žinomas negu gyvenimas ir darbai Kong-tsi. Jis buvo senesnis už Kong-tsi, gimę 604 m. ir susitiko pirmą kartą su Kong-tsi garde Čau, kur Lao-tsi turėjo visuomeniską urėdą ir kur Kong-tsi atsidurė laike savo bastymos. Chinų raštininkai išlaikė mums šitų dviejų vyrų

Pav. 13. Lao-tsi.

pašneką, prie ko skirtumą jų pobudžių daro labai čiupnum. Kong-tsi parodytas čion daug silpnesniu negu jo vienalaikis; teisybė, daug jau jis pasiekė, bet dar neatsiekė pilnos išminties; jis dar seka žemiškus tikslus ir niekybes. Kong-tsi tarytum pats pripažysta viršenybę Lao-tsi ir sulygina jį su slibinu, kuris kaip vėjas ir debesiai nešiojasi po nepasiekiamas augštybes; labai gal but, kad jis mintyje turi jį, snekėdamas apie vieną šventą vyrą vakaruose. Aplamai, Lao-tsi asmuo liekasi aptraukta nežinios uku. Jis nesistengė veikti į savo vienalaikius ir nesteigė mokyklos. Savo gyvenimo pabaigoje, kaip padavimas skelbia, jis išnyko vakariniame ciesorystės krašte. Vienas parubežinės kareivijos viršininkų įgundė jį parašyti savo mąstis apie Tao ir dorybę (Te). Išpildęs šitą prašymą protuolis perėjo sieną, idant paguldyti savo pasenusią galvą svetimoj šalyj. Ilgainiui apie jo gyvenimą atsirado daugybė pasakų.

Tao-te-king, kurią jis paliko, iš visų knygų sviete yra sunkiausia suprasti. Net chiniškieji gvaldytojai pripažysta turį tenkintis abelnu prasmės supratimu ir negalį išgilinti visų jos gilių mąsčių. Vertimai, kokius turime, neduoda daug užsitikėjimo; jie tankiai, kaip matyt, neišvengia pavojaus jungti visokias šiodieninio teosofizmo teorijas, su kuriuo Lao-tsi, be abejonės iki tulam laipsniui susitaiko. Turėdami akį ant to, paduosime svarbiausias knygos mąstis. Aštuonios dešimtis vienoj labai trumpoj skaidmoj ji apšneka Tao ir Te (dorybė). Pirmos trys skaidmos apima abelnas įžangines mąstis, 4—37 apšneka principus, iš kurių svietas yra pasidaręs; skaidmos 38—52 šneka apie dorybę; 53—80 šneka apie politiką ir 81 skaidma yra prierašu.

Kontrastas terp Lao-tsi ir Kong-tsi mokinimų tankiai yra paduodamas labai padidintai; bet mės abiejuose, su daugeliu skirtumų, randame teipgi daug tikro vienoduomo. Lao-tsi teipgi nurodo į senovę; svarbi dalis jo labai mažos knygos yra iš privedimų senoviškų raštų arba senoviškų priežodžių; bet iš senų ciesorių jis negarbina, kaip kad Kong-tsi, Jao ir Šun, tik duoda augštą vietą Geltonąjam ciesoriui Hwang-Ti, kurio vardas, turbut, tycia kuone visai Konfucijaus knygose apleistas. Tao-te-Kinge ypatinga svarba yra dedama ant mokinimo, kad dangus ir žemė neturi pamėgio kaip ir protuolis. Kiti mano atrandą pamatinių esybių trejybės žymes kaikuriuose Lao-tsi išsireiškimuose. Galiaus žodis Tao, kurį jis žymėja apimančiu pamatinį jo pažvalgų principą, yra teipgi klasiškose konfucionybės knygose; ypatingai Čung-junge jis yra pirmuojančiu žodžiu, nors jis ten ir neturi tos pačios plačios ir įvairiuojančios reikšmės ką pas Lao-tsi. V. von Strauss gynė nuomonę, kad Lao-tsi paėjo iš senoviško cykliaus garbintojų Tao, kuriam cykliui Kong-tsi buvo priešingas: šitas tvirtinimas nėra dar patvirtntas, bet L. de Rosny neseniai parėmė šitą pažvalgą. Labai gali buti, kad Lao-tsi sėmė mąstis iš senojo tikėjimo ir lankstė jas toliaus, teip lygiai kaip Kong-tsi, tik kitokiu budu. Daugumas mano, jog pradžios Tao mokinimo reikia jieškoti svetur, ne Chinuose. Tao-te-king XIV principas pamatinio principo aprašytas kaipo bevarsis (I), tylus (Hi) ir bekunis (Wei). Senovės jėzuitiškieji misijonieriai šitame matė trejybės slaptybę; Remusat priešingai, įžiurėjo I Hi Wei Seno Įstatymo vardą Dievo, Jahve; šitą nuomonę dar vis tebegina von Strauss. Jei tas butų teip, tai iškrikdyti žydai turėjo įvesti pažinimą švento vardo, kurį Lao-tsi su pagelba apsiaučia paslaptiška skraiste savo veikale. Negalimas ir bepamatiškumas šito prileidimo, kuris yra paremtas vienintėliai trims chiniškais ženklais, duodantis vietą kitokiam aiškinimui, puola labai į akis. Kita pažvalga, rišanti Lao-tsi su Indija, atrado daugiau pritarimo. Padavimai apie jo vakarines keliones, tarytum, krypsta linkui priėmimo šitos nuomonės ir tolygumas jo teorijų ir indiškųjų nuomonių, randamų, pav., pas Upanišadus, nėra užginamas.

Pirmiaus net buvo žiurėta į buddizmą, kaipo taoizmo versmę; bet tas yra atmetama apskaitymu laiko. Senas Pauthier ir Wuttke manymas, kuris, tarytum, buvo atidėtas į šalį, dabar yra išvedamas naujame pavidale; Douglas, pav., randa Tao ir Buddos nuomones teip vienodoms, kad jos negalėję kilti neprigulmingai viena nuo kitos. Turime prileisti galimybę, kad toksai perėmimams galėjo tikrai buti, bet panėšumas nėra įtikinančiu, kadangi sanprotaujanti protai tankiai suranda panašius kelius; priešingai gi, galimybei perėmimo nuo Indijos turime tikrą faktą, kad taoizmas pats teip giliai įsišaknyjęs chinų senovybėje.

Žodis Tao, kuris yra išreiškimui paties mokinimo asmenybės, yra vienu tų žodžių su daugeliu prasmių, kurie kartais vartojasi panašiems tikslams. Remusat išverčia jį — protas, Stan. Julien — kelias. Negalima pasakyti, kuri turėtų tikti iš daugelio prasmių, atsitinkančių Tao-te-king. Jis reiškia pamatinį principą, visatos tvarką, tikrą budą ir daug kitų tam panašių dalykų. Jis be pradžios, senesnis negu Šang-ti, apsoliutiškas savyje, turįs savyje visas tiesas, kuomet Dangus turi taikytis prie Tao; jis pereina per viską ir bet atsilaiko visokioms atmainoms; jis yra tėvas ir motina — auklėtoja visų daiktų. Pats pirmas sakinys knygoje prasideda aiškinimu skirtumo terp tamžinojo Tav ir Tao, kokiu jį galima išreikšti žodžiais. Negatyviški ir pozityviški sakimai vienval keičiasi vienas kitų. Iš vienos pusės Tao parodytas neturinčiu vardo, neapimamų, neišsemiamu; tai yra kaipir tuštuma, neturinti rubežiaus; jis yra viskas ir tuo patim laiku niekas. Iš kitos pusės jis visgi yra svietų pamatu ir gauna sau vardą, pradėjęs reikšti tveriančią jiegą; jis užlaiko viską, nesistengdamas viešpatauti, viską veikia, nebudamas veikliu. Visokiam daiktui skirta tam tikras laikas augti ir noktį, kuriam išėjus viskas ima senti ir gryžta prie savo pradžios. Amžinai tęsiasi tik "niekas" ir jame tai gludo viskas. Knyga palieka mus nežinėje sulyg svarbių klausimų, k. a. nemarybė. Iš keliatos pasakymų, tarytum, išeitų, jog tie, ką pažysta Tao, nežųva mirtyje, bet sulyg protuolio nuomonės reikia tenkintis vienais spėjimais sulyg šito klausimo.

Dora abiejų protuolių turi tolygias panašumo ir skirtumo puses. Lao-tsi, kaip ir Kong-tsi, dorybėje mato apsireiškimą tikros žmogaus prigimties; jiedu teipgi susitaiko supratimuose apie dorą. Pažinimas Tao, kurį Lao-tsi iškelia iki doros principo laipsniui, neturėjo rubežiuotis vien jieškojimu išminties, kaip to reikalauja Kong-tsi; čion viskas susibėga prie tyrinėjimo knygų ir senų įstatymų, ten reikalaujama aiškaus pažinimo buvybės. Daugžinybę Lao-tsi laiko kenkiančia; jis atitraukia atidžią nuo visų išlaukinių apystovų linkui vidurinio gyvenimo; vienok jis nesako žmonėms išsižadėti svieto ir tapti pusčiuliais, tik buti dvasioje nuo svieto laisvais; kelio į dangų reikia jieškoti ne svieto niekystėje, bet pas save namuose. Dorybė, tikrai sakant, yra nieko neveikime; reikia sekti Tao, kurio veiklumas asmeniškai yra negatyviškas. Daug gražių pasakymų yra išreikšta naudai šitos negatyviškos doros ir dėlto jie neturi visos tos vertės, kuri kartais priduodama jiems. Paveizdan, svieto išlaimis tikrai sakant yra pralaime, kas jautrus tas stipresnis už kietą, užuojauta yra slaptinga galybe ir už blogą reikia mokėti geru. Šitos mąstys yra svetimos Kong-tsi ir joms jis iš dalies priestarauja. Iš kitos pusės Lao-tsi labai maža laukia nuo išlaukinių veiksnių ir nelabai augštai stato išlukinę pritinkamybės išvaizdą, kuri yra pas Kong-tsi tokioj augštoj vietoj.

Tao-te-king randame įdomias mąstis sulyg politikos. Čion teipgi politika yra tik doros perdalinimu. Doras žmogus, žinantis Tao, yra geriausias valdytojas. Sulyg išreikštų Tao-te-kinge idėjų viešpatystės dalion nepripuola jokių pozityviškų užduočių. Karė yra peikiama, rinkimas turtų niekinamas ir skaitlingos įstaigos esą be naudos. Kapalija turi žinoti Tao ir viskas eis tamiai pats; sandora yra pirmučiausiai valstiečių priederme. Valdovai kuomažiausiai turi skatinti žmonių pageidimus, jie neprivalo žadinti jų norų, idant nebutų tuščio, bepateikinio, svietiško veiklumo. Politika yra ne sekime kokių nors stovių ideilų ar pozityviškų tikslų, tik patiekime ramumo ir apsistojimo stovio, kuriame visos širdys yra tuščios ir užsiima pažinimu Tao.

Paslaptybinis protuolis ir jo beišvyzdinis mokslas likosi be didelės įtekmės Chinuose. Teisybė, milijonai yra ką jį garbina ir išpažysta Taoizmą, bet šitas tikėjimas teip mažai vienodumo turi su teorijomis Tao-te-kingo, kad su vargu tebegalima susekti jų susirišimą.

14. TAOIZMAS.

Nusisiuntimo raštai. Apie taoizmą keli straipsniai yra Sitz. ber. der Ak. zu Wien A. Pfitzmaiero: *Die Lebensverlaengerungen des Wegs* (1870 m.), ir kiti; E. J. Eitel, *Feng-Shui, or The Rudiments of Natural Science in China* (1873 m.). Didelė mytų, pasakų ir apeigų dalis surinkta sekančiuose įdomiuose apie taoizmą veikaluose: W. F. Mayers, *The Chinese Readers' Manual* (1874 m.); I. M. de Groat, *Les fetes annuellement celebrees a Emoui.* Labai svarbios knygos turime St. Julien vertimą, *Le livre des compenses et des peines* (1835 m.), o teipgi J. Leggeo, *The Tractate of Actions at their Retributions* (S. B. E. t. XV 1881 m.).

Nors taoizmas perėmė savo vardą nuo išnašaus metafiziškojo principo, įvesto Lao-tsi, bet susirišimas jo su šituo paskutiniu yra labai tolimas ir pažvalgos sulyg šito klausimo labai įvairios. Taoizmo magija neturi nieko sau panašaus Tao-te, o jo etikai toli šaukia iki gilumui Lao-tsi pažiurų. Rašinys "apie darbus ir atlyginimą", parašytas 15-tame metašimtyj, yra svarbiausia taoistų knyga. Vertės svarbumu arčiausiai prie jo stovi knyga: "apie slaptybinį laiminimą", vartojama Chinuose be skirtumo visų tikėjimų. Tikėjimiškas Lao-tsi misticizmas toli perėjo savo laiko dvasią ir chinų materijalistų rankose jis labai greitai išsigimė į svietiška magiją. Galbut, kad Lao-tsi mokinimas apie gryžimą prie Tao ir davė priežastį stengtis atsiekti nemarumą doros kelių arba magiškais eliksyrais. Jau trečiame metašimtyj pr. Chr. ciesorius Šinghuanti išrengė jurinę ekspediciją surasti aukso salas, kur dvasios dalina gyvybės eliksyrą. Bet gyvenimas be turtų turi mažą kainą ir todėl toatiškieji kunigai ėmė daryti mėginimus perkeisti nauges. Prie Kingiškės ir Haniškės dinastijų nuo 255 m. pr. Chr. 25 m. po Chr. ciesoriai ir žmonės, bejieškodami šitų stebuklingų budų niekino darbu, su vilčia šituo keliu apsisaugoti nuo mirties ir skurdo, dora gi tuo tarpu vis puolė ir puolė žemyn. Moninkai sakėsi turį valdžią ant visos gamtos, pardavinėjo amuletus ir raganybe gydė kuno ligas. Taoiškieji šventnamiai nebuvo jau pamokslams, nė tikėjimiškiems apmąstymams, tik, panašiai musų viešbučiams, buvo prieigomis burtininkų fiziognomų, be darbo slampinėjančių et id genus omne gavėdoms. Tokiame pavidale taoizmas apėmė savyje ir didelę tautiško karžyginio kulto bei gamtos kulto dalį su paslaptiškąja magija ir žynavimais. Aplamai, šitą mokslas greičiau gali buti pavadintas materijališku, panašiai tam, kaip Konfucijaus mokslas, kad turi etišką pobudį, o Buddos metafiziską ir eschatologišką (ateiginį). Šito tikėjimo etika, nežiurint į savo, sulyginamai, didelę svarbą, neturi jokio susirišimo su kultu, tuo tarpu kaip iš kitos pusės turtų, ilgo gyvenimo ir mokslingumo dievai atranda sau vietą taoiškame panteone.

Iš pirmo pažiurėjimo į taoiškus dievus matosi galimu išaiškinti jų pirmutinę paeigą. Įėjęs į šventnamį matai priekyje savęs tris milžiniškus San-king stabus; tai yra jų Skaisčiausieji arba Šventieji. Jie reiškia ne ką kitą, kaip Lao-tsi Trejybę, jo perimtą nuo buddistų su jų trimi ženklais, ženklinančiais Buddą, jo mokslą ir pasekėjus. Augščiau, antrame žare stovi Ju-huan-šang-ti, visogalis augščiausias dievas, sutvertojas svieto, tuo tarpu kaip trys šventieji apteikti tik regimąja gamta. Taoistai lygyna jį su Šang-Ti, bet iš pradžių šitasai dievas išreiške vieną magiką iš Šang giminės, gyvenusį 7 metašimtyj po Chr. Teipogi apdievinta ir daugumas žvaigždžių. Penki elementai: naugė, medis, vanduo, ugnis ir žemė turi vėles arba asmenis, kurios iškilo į dangų, idant padaryti penkias planetas ir jų paveiksle užimti vietą greta su dievais. Slibinų karaliui, kuris išreiškia asminimą vandens ir abelnai drėgnumo jo įvairiuose pavidaluose, pašvęsta daug šventnamių, ežerų ir upių antkrantėmis; į gamtos apsireiškimus chinai žiuri kaipo į jo galybės ir valios rodymą. Šito dievo asminimu yra žaltys ir dėlto jį garbina ir meldžiasi prie jo per patvinius. Saulinio kulto žymės dar matosi iškilminėse pavasarinės šventės ugnyse, kuomet kunigai beria ugnin ryžius ir druską ir basi šokinėja per ją; prie to jie, tankiai pusnuogiai, bado sau šonus peiliais. Šitos ugnys daugiausiai kuriamos dievo-leistojo šventnamio priekyje; jo garbei daroma teipgi švyturinės procesijos, kuriose dalyvauja papuoštos žaliuojančiomis šakomis patvados, ir kunigai, apsiliedami krauju, daro sau žaizdas dievo garbei. Mėnulis kaikuriuose mytuose asminamas varle, kiškiu, raudonmedžiu. Ant lygios su akacija šventais medžiais laikoma teipgi gluosnis, pušis ir persaslyvė.

Šeimyniški dievai, kurių paveikslai yra be stogo stabynėse prie didžiųjų namo durių, aplamai visokeriopi ir pasirinkimas jų svyruoja priegulmiai nuo vietos, o teipgi luomo ir asmeniško skonio. Užtai židinio dievo paveikslą ir šeimyniškas protėvių lenteles butinai atrasi kiekvieniuose chiniškuose namuose. Židinio dievas, kuris iš pirmo gal asmino ugnį, kas metas išduoda atskaitą dangaus valdytojui iš pasielgimų, pavestų jo globai, žmonių.

Toliaus eina dievai, globėjanti visokias gyvenimiškas profesijas. Besimokinanti garbina Vang-čang dievą, rašliavos globėją, kuris, tikrai sakant, išreiškia vieno viršininko Čauinės dinastijos dvasios įsikunijimą, kuris nuo to laiko nesykį apsireiškė tai vieno, tai kito mokyto paveiksle. Oficijališkame kulte jis yra Kong- tsi užuobėga ir jo garbei šventnamiai tankiai randama arti augštų mokyklų; viename Kantone jų priskaito apie dešimts. Kareivija garbina Huan-ti, karės dievą. Nors tai buvo nė daugiau, nė mažiau, kaip laimingas karžygis, aplaimintas pasisekimu ir gyvenęs antrame metašimtyj pr. Chr., vienok, 1828 m. pavykus visokiems chiniškosios armijos užgrobimams, jis likosi priskaitytas prie dievų skaitliaus ir pagarsintas ciesoriškos kariumenės globėju. Dievų eilėje turtų dievas stovi nežemiau kitų; jį daugiausiai garbina pirkliai metų pabaigoje.

Be minėtų dievų yra daubė dvasių kurios šmai žioja dieną ir naktį šmeklų pavidale, varydamos baimėn padoruosius chinus.

Kaipo skirtumą nuo sinizmo ir Konfucijaus mokinimo, taoizmas turi kunigiją, vienuolius ir popiežius, kame jis sutinka su buddizmu. Svarbiausiu šitų šventatarnių užsiėmimu yra apvalymas gatvių, namų ir žmonių nuo piktų dvasių su įvairių magiškų budų pagalba ir sutaisymas amuletų, kurios apsaugojimui nuo šitų dvasių yra kabinama prie įėjimo į namus. Jie atlieka pamaldas visokiems dievams provincijose ir tankiai susideda su buddistiškais kunigais pildymui kitokių tikėjimiškų apeigų ir ceremonijų. Nors jiems leista yra pačiuotis, vienok vieta jų nėra paveldėjama sunaus po tėvui; jų eilės prisipildo iš žemesnių žmonių luomų. Ypatingai didelį pasitarnavimą šitie tarnautojai suteikia visokių doriško turinio raštų dalinimu. Taoiškieji vienuoliai, užlaikydami Lao-tsi prisakymus, buva nevedę, šalinasi nuo svieto ir atsižymi dideliu padorumu.

Nuo pirmo metašimčio po Chr. taoiškieji popiežiai gyveno ant kalno Lun-chu vardu Šang ir turėjo dangiškojo mokytojo prievardį. Kaip ir didysai Lama, dangiškasis mokytojas buvo renkamas iš gentės traukimu burtų, prie ko yra manoma, jog pirmojo popiežiaus dvasia įsikunija jo ainyje. Bet "dangiškasis mokytojas" griežtai skiriasi nuo didžiojo Laimos svarba, kadangi neturi jokios svietiškos valdžios ir jokios įtekmės į svietiškus dalykus.

Paveikslo taoiškos pažvalgos į svietą reikia jieškoti knygoje: "apie darbus ir jų atlyginimą"; ji dabar yra svarbesniu šventu šito tikėjimo raštu, kuomet knyga "apie paslaptybinį laiminimą", be skirtumo guodojama visų trijų Chinų tikėjimų. Knyga "apie darbus ir jų atlyginimą" yra iš 212 trumpų pamokinimų ir padavadijimų; vyriausia mąstis yra idėjoje, jog kaip už gerus, teip ir už blogus darbus žmogus apturi pabaudimą arba dovanas nuo blogų žemės ir dangaus dvasių. Atlyginimas už gerą ar blogą teipgi be atsitraukimo seka patį pasielgimą, kaip šešėlis daiktą. Jei žmogus papildo didelę nuodėmę, tai tuomi sunaikina 12 metų savo gyvenimo, mažas prasižengimas traukia paskui save nužudymą 100 gyvenimo dienų. Išsisėmus skaitliui žmogaus gyvenimo dienų, jis miršta; jei gi iki tai dienai koksai iš jo prasižengimų liekasi nenubaustu, tai atlyginimas už jį puola ant sunų ar dukterų, kurie kenčia bausmę už tėvo nuodėmes. Nors šitos smulkmenos musų imta iš taoistų mokinimo, vienok reikia patėmyti, jog žemiškos teodicėjos principas priklauso teipgi ir sinizmui.

(Toliau bus).

M. Konopnicka.

PAGAL ĮSTATYMUS

Vertė Pranas Siulelis

(Tąsa).

Draugija, nuo miesto einanti, turėjo pajust tą kerėjantį balsą, nes šnekos ir juokai umai nutilo, ir keli atsisuko į pusę, kur mergina dainavo. Tarp jų buvo vienas su trum pai apkirpta galva, kurio akys blizgėjo nesmagia, raudona šviesa. Ta galva ir akys buvo sayašcia mums pažystamo pono sekretoriaus, kurs dabar buvo sustojęs, kramtė lupas, primerkė akis ir truputį pabalo. Nesitęsė vienok tas nė minutos, ir kuomet dar kiti klausė, ponas Aleksander Stanislavovič Kosicky, kurį mieste skaitė labai mandagiu vaikinu, atsikreipė į pones ir nusijuokė savo girgždančiu, raštininkišku juoku. Bet kalba jau nėjo teip guiviai. Patsai gi ponas sekretorius, umai atsiminė greitai mieste reikalą ir palydėjęs draugiją iki teip vadinamų nedidelės lankos "liepų", kur šen ir ten matėsi pavienės liepos, skubiai grįžo į miestą.

Onutė dainavo. Jos pilkas, menkas, pasilenkęs prie žemės kunas tiesė tamsų šešėlį, ne daugel ką skirdamasis nuo tų lauko akmenėlių, kurie surankioti piemenuko, ant ežios kruvutė mis gulėjo.

Užsimąsčius apie kurpes, mergina baigė kasti lysvę, skubiai žengdama prie tvoros, tveriančios lauką nuo plento pusės. Buvo jau arti, kuomet ji patėmyjo šešėlį. Pakėlė galvą ir umai nutilo. Priešais ją, abiejomis rankomis į tvorą pasirėmęs, stovėjo ponas sekretorius. Dar mergina nespėjo atsigaut iš savo išgąsčio, kaip guodotinas magistrato ramstis sugirgždėjo truputį prislėgtu balsu:

— Tu kodėl neatėjai pas mane į raštinę? Kodėl nepasirodei?.... Ką?....

Surpuliai Onutę paėmė. Per paskutines dvi savaiti ji visiškai užmiršo, prie sunkaus savo darbo, apie visokias raštines ir urėdus. Tarpais užmiršdavo, kad ji atsiųsta, užmiršdavo kalėjimą ir visą praeitį. Tuomet jai atrodydavo, kad ji visą gyvastį praleido bekasdama iš juodos, drėgnos žemės bulves, ir kad toliau tokiu pat budu slinks jos jaunos dienos. Buvo tai jos laimingiausios valandos. Bet buvo praeitis ir davėsi jai prisimint pavidale paniurusio kalėjimo. Buvo išsiųsta ant apsigyvenimo. Užsirupino ir galvą nuleido.

— Tai ką-gi? — prabilo ponas sekretorius plačiai praverdamas akis ir permesdamas jomis visą merginos stovylą. — Šnekėk!.... a?....

Onutė pakėlė į jį susirupinusias akis.

— Kad aš, ponuli, jokios mieste tarnystos neradau.... aš čia teip tik nuo dienų dirbu....

— Tai tu vistiek turėjai ateit ir pasirodyt. Aš tavęs šiose dienose ieškot liepiau. Tau už tai bausmė bus, štraf.... supranti? ką?.... Trįs savaitės atgal pribuvo ir nė syk nepasirodė.... Tai kas? O pašportas tavo kur?

Mergina, tartum suakmenėjo. Visos aukso tukestys, apie kurias prieš valandą svajojo dėl tų dešimties surinktų auksinų ir laukiamų kurpių, nukrito nuo jos širdies, kaip krinta lapai nuo medžių, rudens vėjui pustelėjus. Nežinodama nė tų įstatų, kurie ją baudė, nė valdžios rybų, po kuria čia buvo, bijosi visko Jai rodėsi, kad su ja kiekvienas gali padaryti, ką tiktai nori. "Štraf" — bausmė, vaidėsi jos galvoj tartum dvi šmėklos, iš kurių kiekviena tiesė ilgas, ilgas rankas prie jos kruvino uždarbio. Po neramumo įtekme prispaudė abidvi ranki prie krutinės, kur antyje turėjo suristus skepetoj tuos savo dešimts auksinų.

Tuom tarpu ponas sekretorius apsidairė po dešinei, po kairei, žybtelėjo akimis ir tyliai užklausė:

— O kur tu nakvoji? a?....

— Čia, panuli, nakvoju....

— Kur "čia"? Karčiamoj?

— Ne, ponuli, čia, lauke....

— Pons sekretorius nusistebėjo.

— Kai? Lauke?.... Pati viena?....

— Teip....

— O ar tau nešalta? a?

— Teip.... ponuli.

— Tai te tau ant degtinės. — Čia pons sekretorius ištraukė iš kišeniaus dešimtuką, te, eik karčiamon, susišildyk.

Norėjo daugiau ką kalbėti, bet ant kelio pakilo debesiai dulkių ir pasigirdo vaikų, pargenančių galvijus, riksmai.

Šoko tuomet ponas Kosicky per grabę į kitą plento pusę ir, Onutė nė nespėjo jam padėkavot, išvydo jį tolinantysi greitais žingsniais. Mergina nusistebėjo. Jaunas ponas buvo mielaširdingas, bet ką tai žiauraus turėjo akyse.... Apie "štrafą" kalbėjo, apie bausmę, o dešimtuką jai dovanai davė.... Na, na.... Žiurėjo į tolinantysi, vartė pinigą rankose ir galvą lingavo; ir tartum ne pilnai persitikrinus, ar jai tas dešimtukas priguli, nedryso jį įrišt į savo škepetą, tik į kišenių įleido. Surinko paskui likučius nukastų bulvių ir sunkiai užsimetus maišą ant pečių, nuėjo išpilt į pridengtą šiaudais kapčių, kurs buvo tarp smuklės ir kluono.

Šiaudų paveikslas, ją užvedė ant, mislies, kad jeigu smuklininkas suteiktų jai nors pluošteli tų šiaudų, ką gyvuliams kloja, tai jai visgi butų geriau ir sausiau gulėti, negu ant tos šventos žemelės....

Sustojus prieš smuklę, laukdama išeinant Gavronskio, nes pati ją ir į priemenę nenorėjo įsileist, tvirtindama, kad nė apsižiurėt nespėsi, kaip toji svieto pereiga ką nors nustvers.

Taigi stovėjo Onutė pas sieną, giliai rankas susikišus į rankoves ir galvą tarp pečių įtraukus. Atėjo Gavronskis, pasilenkė jam iki kelių, melzdama truputį šiaudų. Toj pat valandoj iškišo per langą galvą serganti jo pati [illegible]

— Ar girdėjote čia tokį dalyką, teip sunkiam laike, šiaudus po lauką nešiot? Savoms karvėms žmogus nutrauki, iki pons Jėzus ne duos rugius iškult, o kokia ten valkata guolį sau iš šiaudų taisysis! Gal tau dar patalus išnešt, arba lovą? Ką?.... O tu, mulki, ko stovi ir akis statai? — riktelėjo ant vyro. — Grinčioj žmonių pilna, o jis čia stovės ir niekniekiaus!

— Tik nerėkauk, motin, tik nerėkauk! Kam vėltui kelt riksmą. — garsiai atsakė Gavronskis.—Tai tik pono Dievo pykdynimas, o žmonėms juokai. O ką, ar tai aš ne šeimyninkas, kad nežinočiau, kaip kas priguli? — Karvės pirmutinės, kas to nežino, bet ir merginai išpuola šiaudų saujalę suteikt.

Smuklininkė dar norėjo rėkti, bet Gavronskis dar energiškiau mostelėjo ranka ir atsigrįžo į merginą.

— Klausyk, mergel, — tarė. Numetė Baltrus nuo tvartų kreigo porą pėdukų, iš to daikto, kur per stogą varvėjo, eik už tvartų ir pėduką, arba du pasiimk sau. Norint tas ne kiek tau gelbės, nes jie supuvę, bet visgi bus šilčiau, negu ant plikos žemės.

Pabučiavo Onutė smuklininkui ir jo pačiai į ranką ir nuėjo už tvartų. Pasirodė vienok, kad numesti nuo stogo pėdukai, buvo visiškai supuvę, net sunkus nuo supuvimo, taigi juos visai nė imti neužsimokėjo. Sugrįžo tuomet ant lauko, daryt sau guolį iš drėgno maišo, kaip ir seniau.

Tuom tarpu tos priešsauleleidinės miglos ir ukanos sutirštėjo ir pradėjo lynoti. Kelios žvaigždės, kurios po saulės nusileidimui buvo pradėję žibėti, pasislėpė ir dingo pilkame ore.

Onutė dengėsi kaip galėdama, o kaip vienas šonas permirkdavo, tai apsiversdavo ant kito. Vienok toks vartymasis nuo šono ant šono, neleido jai užmigti. Ji atidarė akis ir dairėsi aplinkui. Pirmiausiai žiurėjo į dangų ir aiškiai matė, kur jis prasideda, o kur baigiasi; žiurėjo į smuklę, ir iš po jos juodo stogo išvydo spingsančius dviejuose languose geltonus ir neaiškius žiburiukus; žiurėjo į girią, matė kaip paniurę eglės stovėjo, tartum negyvos ir kaip apačioj po jomis juodavo samanos. Pagaliaus, jos akys sustojo ant maluno, kurio nejudanti sparnai styrojo ore, tartum pakeltos rankos. Pagalios visa regykla pradėjo nykti, dingti, ir kaskartas didesnė tamsa platinosi aplinkui. Pirmiausiai išnyko giria, paskui malunas, paskui tie žiburėliai smuklėj, pagalios ir dangus susiliejo su žeme, ir merginą apėmė neaprybota naktis, kurioje jeigu ir buvo koki vaizdai, tai žmogaus akys negalėjo įžiurėti.

Valandėlę dar Onutė žiurėjo į tą tamsumą, paskui susirietė po savo skepeta ir užmerkė akis.

Galėjo jau buti vidurnaktis, kuomet ji išgirdo kokius tai neaiškius šlamėjimus, tartum mindžiojimą suvytusių bulvių stiebukų. Ji pakėlė galvą ir žiurėjo. Bet nieko negalima buvo matyti per tas vos-vos ranka nepaimamas miglas. Mergina vėl pradėjo migdytis.

Tačiaus jai pasirodė, kad ji jaučia kokį tai karštą kvėpavimą čia, virš savęs, ir kad koki tai šalti, slidus pirštai čiupinėja jos plaukus ir kaklą. Pravėrė ji plačiai akis ir, sulaikydama kvapą, ištiesė prieš save rankas. Rankos pataikė į pasilenkusį prieš ją žmogų. Jos širdis krutinėje smarkiai suplakė. Vagis, nekas kitas, atėjo pavogti jos kruvinai uždirbtus skatikus — dingtelėjo jai į galvą.

Akiesmirksnyje ji pašoko ir pasigriebė šalia gulintį matiką, kurį vakar vakare, užimta šiaudais, užmiršo nunešti į smuklę. Lai buna, kas bus, bet gins savo turtą! Sustojo tė mydama pirmyn, su atvira be balso burna, spausdama abiejose rankose matiką. Jos kunas drebėjo, tartum drugio krečiamas.

Umai išgirdo šale savęs švilpiantį, prislėgtą šnabždėjimą:

— Ko bėgi, mulkia?....

Kartu pasigirdo čirkštelėjimas degtuko ir prie jo šviesos Onutė išvydo poną sekretorių. Jis stovėjo priešais ją išbalęs ir susijudinęs. Jį išvydus, mergina išgąstingai riktelėjo ir, numetus matiką, tartum pašėlus, puolėsi bėgti smuklės link. Ponas sekretorius paskui ją vytis, bet maluninko šunes ties malunu pradėjo loti ir pasigirdo Fabicho berno balsas:

— Užia, užia, šunes.... užia!

Tuomet vėjantis Onutę žmogus sustojo ir, ištiesęs į ją kumstį, nakties tamsoje pagrumojo ir kerštingai grieždamas dantimis pratarė:

— Aš tave!.... aš tau!....

Malunininko šunų sukeltas trukšmas dar negreit aptyko. Dar apie valandą laiko girdėjosi, kaip jie amsėdami bėgiojo po lauką ir kaip greitai, tartum viesula, nubėgo girios link, kur suuodę smuklininko britoną, lodami- prišoko prie jo; čia vėl pasitąsę, visi trįs garsiai lodami, tartum ką norėdami įkasti, puolėsi ant vieškelio.

Gavronskis, mažai šiąnakt miegojęs, labai nusistebėjo pamatęs Onutę, įsisprausdusią gale kiemo po vežimu ir tvirtai miegančią, neveizint į vėlybą laiką.

— O tu ką čia veiki? — riktelėjo ant jos.

Mergina sudrebėjo ir atsimerkus žiurėjo, tartum pakvaišus. Smuklininkas pažadino ją čėbato galu.

— Ko tu ten įlindai, tu tingine? Diena, kaip jautis, o ji guli, tartum gerų laikų susilaukus! Reikalinga tu čia?....

Mergina susigėdus, tylinti, išlindo iš po vežimo ir išėjo į lauką. Einat, priešais save žiurėjo truputį buku, truputį nuilsusiu žvilgėsiu. Atrodė, jog rytinis miegas nutrynė joje pereitos nakties atminimus. Net pataikius ant numesto matiko, pakėlė jį, tartum neatsimindama iš kur jis čia galėjo atsirasti. Tik kuomet netoli savo buvusio guolio išvydo ke purę su kasnyku ir žvaigžde, užkaito, nustvėrė, skepetą ir maišą, ir ištolo aplenkdama paliktą užpuoliko kepurę, nuėjo į kitą lauko galą ir skubiai pradėjo kasti.

Tuo tarpu nuo miestelio pasirodė žemsargis.

Jis ėjo pamaži, ir nuleidęs galvą, atydžiai dairėsi pakeliui. Gavronskis jį ištolo patėmijęs, išėjo į grinčia, arako bačkutę ir šaudyklę išnešė į seklyčią, nuėmęs nuo stalo keletą bonkų, paslėpė lovoj po patalais, paskui prieš smuklę atsistojo ir užsigrįžęs nosį šnypštė.

Fedorenko prisiartino prie jo.

— Labą rytą!

— Labą rytą! Labą rytą! — Smuklininkas nudavė didelį nusistebėjimą. — O ponas starša iš kur čia šiądien teip anksti atsirado?

— Iš kur atsirado? Ot, linksmas jus žmogus, ponas Gavronski! Iš kur turėjo atsirast? Iš dangaus nukrito....

— O kas naujo?

— Ką kas ten gali but naujo? Senos bėdos ir gana.... — Gavronskis pasikasė galvą. — Nuo rupesčių ir nedamiegi žmogus....

Fedorenko apsidairė.

— O kur čia, ponas Gavronski, toji mergina, ką pas jus bulves kąsa?

— Ugi lauke; tik ji pas mane netarnauja, bet teip nuo dienų dirba.

— O jos pašportas ar pas jus?

Guli skrynioj.... Kas tai ten per pašportas!.... — jis pečiais truktelėjo.

— Na, tai aš jį į kanceliariją paimsiu ir merginą sykiu paimsiu....

— O dėl Dievo! O tai už ką?

— Čort znajet. Pas mane načalstva yra, ir prikazas yra, ir tarnystė. Tai aš iš tarnystos einu ir pagal paliepimą. O ką aš turiu daryt? Aš velyčiau ramiai gyvent. Tai ką, kad negalima. Šiądien mano žonka serga, o man reikia ir ten eiti, ir ten eiti.. ..Ot kas!

Gavronskis galvą krapštė ir liežiuviu pleškėjo.

— O dėl Dievo! O dėl Dievo!.... Ogi juk, męs dar visų bulvių nenukasėme, o čia lietus ateina.... O tegul velniai su tokiu darbu!.... Velniai man liepė tokią mergą imti....

Įėjo į stubą. Už valandėlės išėjo vienas žemsargis su raudona popiera rankose ir stačiai nuėjo pas merginą, ko tai ant žemės bejieškodamas. Pamatęs purvyne pono sekretoriaus kepurę, apsidairė, pasiėmė ją ir greit pasikišo po apsiaustalu. Nuo smuklės pasirodė Gavronskis, vis dar susiraukęs ir krapštantis galvą. Keliolika žingsnių paėėjo ir sustojo, nežinodamas ar eiti, ar ne.

Onutė, pamačius žemsargį, ne labai nusistebėjo. Vien lupos jos truputį pabalo ir rankos pradėjo drebėt. Ji dar žemiaus prie žemės pasilenkus, rankiojo rankomis bulves, nes matiko negalėjo išlaikyti. Kuomet ji išsitiesus pakėlė veidą, čia pat prie jos stovėjo žemsargių viršininkas Fedorenko.

Valandėlę ji stovėjo teip apsiniaukus ir susibaigus, tartum nuo vakar labiau pasenusi, klausydama, ką jai žemsargis šneka; paskui pasiėnė savo daigtus ir nuėjo prie smuklės. Fedorenko ėjo paskui ją; rupino jį merginos nesusirupinimas. Priėjo prie Gavronskio.

— Sudie, gaspadoriau.... — paniurusiai prakalbėjo mergina. — Bus dar ten dvi kruvelės neiškastų bulvių, o čia meldžiu matiką ir maišą.

Gavronskis krapštė galvą.

— Tik jau tavęs ten nelaikys, kad neturi už ką. Sugrįši, tai ir išrinksi.

Mergina pasilenkė jam iki kelių.

— Sudie!

— Sudie! — atsakė smuklininkas kokiu tai minkštu balsu. Pagailo jam dabar tos tykios, geros, darbščios merginos, už kurią jo šuo turėjo geresnį gyvenimą.

— Brr.... šalta! — sušuko, purtydamasis Fedorenko, — tai męs gal, ponas Gavronski, degtinėlės po burnutę išsimestume?

— Kodėl ne: kad teip apie ką, kaip apie tą....

Nuėjo visi trįs link smuklės. Fedorenko ir Onutė sustojo prieš slenkstį; smuklininkas išnešė butelį ir stikliuką.

— Į jusų rankas, ponas staršy....

— Už jusų sveikatą!

Fedorenko išgėrė, pasipurtė, nusispiovė ir stiklelį atidavė smuklininkui.

Gavronskis atsigrįžo į Onutę.

— Te ir tau, nabagėle, sušilk....

— Dieve jums užmokėk už visą gerą.

— O sugrįžk, kaip tik tave paleis....

Ji nieko neatsakė ir pirmutinė pradėjo eiti miestelio link. Kelias buvo tiesus, lygus, pilkas. Miglose stovėjo nejudantis malunas, drėgnas garas išsiplatino po lauką plačiai. O kuomet ėjo tarp tos tuštumos, girdėdama paskui save žemsargio žingsnius, jai atrodė, kad vėl virš jos šniokščia, užia vanduo.

.....

IV.

Groico kalėjimas nedaug kuo skyrėsi nuo kitų mažų miestelių valdiškų įstaigų. Užmuštas lentomis langutis, mažai įleidavo šviesos, tik tiek tegalėjo įeiti, kad apšviest purvinas grindis ir apdraskytas sienas; palei vieną sieną stovėjo purvinas suolas, per kitą girdėjosi linksmas kriukimas burmistro meitelio. Stori vortinklių siulai kabojo ant lubų ir tamsiuose kampuose, po langu riogsojo šiaudų sauja lė, pečiaus visiškai nebuvo. Bereikalingu daigtu buvo gražios, po teisybei neobliuotos, durys, bet sukaltos iš naujų, drutų lentų su štanga ir spyna iš lauko.

Groico kalėjimas niekuomet nebudavo tuščias. Kuomet jame kartais stokuodavo gyventojo, ten budavo sustatomos senos nuo kopustų bačkos, supilamos skiedros, lupinos, ir Dievas žino dar kas.

Oras tenai buvo teipgi sunkus, troškinantis, visas perimtas kokia tai įsisenėjusia rugščia, o per perpuvusią nuo tvartuko sieną tolydžio varvėjo vanduo.

Tokiame tai kalėjime sėdėjo Onutė jau tris dienas, kuomet pas ją įleido naują gyventoją. Buvo tai Valerka, linksma Caliko draugė, mylėtoja andarokų su mezginiais, ir dryžiotų pančiakų, kurias po ilgų pajieškojimų ir ypatiškų prietikių pasisekė surast ir sugrąžyt ponei kasierienei, šiek-tiek persikeitusiame pavydale.

Onutė ką tik buvo perkentėjus drugio krėtimą ir gulėjo augštieninka, vadžiodama, tartum stiklinėmis akimis po purvinas lubas. Ji vienok nematė purvinų lubų, tik pilną mėlynų dumų kanceliarijos kambarį, kuriame ji stojo prieš poną sekretorių trys dienos atgal. Tas tuščias ir paniuręs kambarys dabar vaidėsi merginai, tartum koks bedugnis urvas, iš kurio gilumos žėrėjo į merginą dvi blizganti pono eskretoriaus akį, tartum du žibintuvu. Ji apsivertė ant šono, negalėdama žiurėti į jąs ir primerkė akis. Tuomet jai ausyse pradėjo girgždėt maluno sparnai, kurie, tartum kalbėjo jai: ko bėgi, mulkia.... mulkia.... mulkia....

Toji kalba už valandėlės pavirto į kokį tai ilgą dejavimą, kurs nežinia iš kur paėjo, ar iš žemės, ar iš dangaus, ar iš jos krutinės; paskui kaszin kur suskambėjo varpas, ir skambėjo, skambėjo, o tame skambėsyj pasigirdo pono sekretoriaus balsas: "Ant trijų dienų į kamarą, o paskui pas mane skalbt.... Von"! Ji pašoko ir atsisėdo. Palei duris girdėjosi riksmas, verksmas ir kojų bildėsis. Mergina suspaudė dantis ir kumščias sugniaužė. Rodėsi jai, kad tai ją jau veda prie to skalbimo, ir kad ji turi gintis, gintis....

Durys atsidarė, ir per jąs įstumta Valerka vėl su riksmu šoko prie durų, keikdama žemsargius kaip tik išmanydama, kol neužsidarė durys ir nepasigirdo tolinantysi žemsargių žingsniai. Tuomet nusiramino, apsidairė, akis pratrynė ir, pažinus sėdinčią ant šiaudų Onutę, prišoko prie jos ir džiaugdamosi iš teip laimingo susitikimo, pradėjo kumščiomis duot jai per sprandą.

Tokiu budu atgaivinus ligonę parpuolė prie jos ant šiaudų ir keikdama ir juokdamosi apsakinėjo, kaip tai ją Utratoj kartu su Caliku suėmė. Bet tas suėmimas nelabai ją rupino.

— Ir ką jie pagonai man gali padaryt! — šaukė drąsiai. — Kalėjimas? didelio man daigto kalėjimas!.... O ką; ar tai aš kalėjimo nepažįstu, ar ką? Ir, pagalios, kas čia per kalėjimas. Pasakojo man Korbielakiutė, kad čia visa siena yra supuvus ir kad tik kas gerai sučiaudėtų, tai čia viskas po velnių sutrupėtų. O kad juos!....

Apsidairė.

— O ką jie? Kitų šiaudų man neduos?

Prišoko prie durų ir pradėjo kumščiomis duot.

— "Ne šumi"! — atsiliepė balsas iš lauko.

— Tu pats "ne šumi", meškine tu! — suriko Valerka. — O kodėl tai man kitų šiaudų neduodate? Eik tuojaus ir sakyk ponui burmistrui, kad čia vieni šiaudai ant dviejų. O kad jus!....

Nutilo ant valandėlės ir, kaip stovėjo, teip pritupus prie durų ant žemės, galvą rankomis parėmė ir pradėjo verkšlenti. Išsiverkus, nuėjo į migį, virto skersai ir greitai pradėjo garsiai knarkti.

Onutė sėdėjo su degančia galva ir ištiestu kaklu, įsižiurėjus į grinčios kertę. Jos žiurėjimas reiškė artinantysi prie beprotystės neramumą. Ji sėdėjo apkabinusi rankomis kelius, o drebulys kratė jos menką, liesą kuną. Teip praslinko valanda, dvi, sutemė; iš kampų pradėjo lyst žiurkės, medžiojančios likučius išneštų kopustų. Už sienos girdėjosi kriukimas. Valerka knarkė, tartum ją kas smaugė. Kas tai šlykštaus buvo tame braškėjime, pertraukiančiame purvinos grinčios tylą, tartum kirmėlės graužiančios lavoną....

Onutė stengėsi galvoti. Niekuomet jai tas nebuvo lengva, o dabar buvo dvigubai sunku. Vienok galvojo.

Trečia diena kaip čia sėdi.... Trečią kartą girdi išlendančias žiurkes.... O ponas sekretorius sakė: ant trijų dienų į kamarą.... o paskui.... prie skalbimo.... pas jį....

Pasipurtė.

Kas jai sakė kadais, kad.... — aha, Valerka sakė Korbielakiutei—— Valerka miega.... O, kaip ji knarkia.... Ne, tai Korbielakiutė sakė, kad čia siena supuvus....

Sunkiai atsigrįžo į užpakalį.

Katra gi tai siena? Motinėle Švenčiausia ir kaip gi galvoj užią! Kad teip tik nors vieną lentą....

Nuleido rankas ir atsirėmus į guolį stengėsi atsikelt. Bet tik pečius kilstelėjo augštyn ir vėl parkrito.

Neis rytoj skalbt.... nė rytoj, nė niekuomet.... neis pas jį.... kad ir ta šventa žemelė po jąja prasiskirtų — neis. Teip jai, pone Dieve, padėk ir visi šventi.... a!....

Ji ištiesė ranką, o apičiupa užtikus uzboną, išgėrė likučius vandens.

Dar valanda praslinko. Merginą ėmė miegas, ir karštis jau perėjo.

Jeigu teisybė, kad čia siena supuvus, tai gal toji prie kurios bačka stovi.... Matė dieną, kad ten lenta truputį atšokus ir matė per ją saulę tekant.

"O Motina Švenčiausia! kad tai teip butu!...."

(Toliaus bus).

(Tąsa nuo ketvirto pusl.)

DAR NE VĖLU UŽSISAKYTI APDARUS KUD. RAŠTAMS.

Jau sykį pranešėm, jog kas norį gauti Kudirkos raštus apdaruose, tiems T. M. D. patarnaus, pristatydama raštus apdaruose už primokėjimą žemos kainos 84 centų už visas 7 knygas. Seni nariai dar ir dabar gali užsisakyti apdarus — dar ne vėlu. T. M. D. davė orderį ant 1000 egzemplioriu apdaruose ir jeigu trumpu laiku gausime nuo narių didesnį reikalavimą apdarų, tuomet dar galėsime padidinti orderį — paskiaus bus per vėlu.

ČARTERIO REIKALAI.

Išsiunčiau visoms kuopoms aplikacijas, kurias reik išpildyti ir sugrąžinti Centro sekretoriui. Pasiremiant ant tų aplikacijų bus išduoti kuopoms čarteriai. Aplikacijos turi but išpildytos pagal įgaliojimą kuopos susirinkimo, kuriame teipgi turi but perskaitytos pamatinės žinios apie T. M. D. įstatymus. Už sutvarkymą čarterio reikalų turime ištarti ačiu advokatui p. F. Bračiuliui, kuris budamas T. M. D. nariu, teikėsi maloniai viską sutaisyti ir sutvarkyti pagal tiesų reikalavimus ir atsisakė priimti atlyginimą už savo darbą.

B. K. Bq'

NENAUDINGI GINČAI.

Abelnai yra manoma, jog ginčai yra naudingu daiktu, nesa jie pagelbsti išgvildenti ir išaiškinti tą klausimą, apie kurį eina ginčai. Čia vienok reikėtų pridėti, jog ginčai yra tada naudingi, jeigu jie vedasi tinkamoj formoj ir jeigu tie ginčai eina apie *abejotiną* klausymą. Jeigu gi bandytume ginčytis už *aiškias ir neabejotinas* tiesas, tai suprantama, jog iš tokių ginčų galima greičiaus laukti blėdies negu naudos. Rodos butų navatna tikėti, jog ginčus galima vesti *aiškinose* ir neabejotinuose klausymuose; vienok pas mus viskas yra.

Kaipo pavyzdį, galima duoti nors p. V. Rutkaucko straipsnį No. 2 "Lietuvos", kuriame jis netik ginčinas su T. M. D. Centro Valdyba, bet net ir "protestuoja" prieš jos neva "despotišką" pasielgimą su melagiška komisija, kuri atsirado Brooklyne ir pradėjo savaip "tvarkyti" T. M. D. Juo labiaus navatna tą girdėti nuo p. V. Rutkaucko, kurio balsą jeigu ir retai papratę buvome girdėti musų laikraščiuose, tai visgi buvo tai visados rimtas ir svarus balsas svarbiuose klausimuose. Gaila, kad tą įspudį, p. V. Rutkauckas gal nenoroms gadina savo minėtu straipsniu, parašytu matomai greituoju ir be gilesnio apsvarstymo (kitokių motyvų nesitikime). Minėtas straipsnis pagal savo turinį, musų nuomone, yra didžiausia ir visai neužtarnauta skriauda T. M. D. Centro Valdybai, kuri padėjo tiek darbo delei atgaivinimo šitos vienatinės apšvietos draugijos

Pažurėkim, ką p. V. R. užmeta Centro Valdybai:

1. Centro Valdyba neturėjo tiesos išbraukti nelegališkos komisijos, bet galėjo ją suspenduoti, arba paskirti komisiją ištirimui dalyko.

2. Daugumas narių gal nepažįsta T. M. D. įstatų, ant kurių remiasi Centro Valdyba, nesa tų įstatų spaudintų nėra.

3. Juokingi butų įstatai, kurie leistų išbraukti narį, drįstantį kąnors *ištarti* priešais Centro Valdybos norus.

Tai yra svarbiausi branduoliai p. V. Rutkaucko straipsnije.

Kaip sykis, nei vienas iš jų netinka visai prie dabartinio Centro Valdybos pasielgimo su minėta "komisija".

1. Centro Valdyba savo oficijališkame pranešime, kuris yra tilpęs "Lietuvoj", aiškiai pasakė, jog toji komisija gali atsišaukti prie III T. M. D. seimo ir aiškių-aiškiausiai yra pasakyta: "kuris (t. y. seimas) tą klausimą išriš *galutinai*". Kągi tas reiškia? Tą, kad Centro Valdyba nusprendė *negalutinai* ir paliko tą III seimui, o tuom kartu, kad apsaugoti T. M. D. nuo įtekmės ir blėdingos veikmės tų narių, paliuosavo juos nuo pridermių ir atėmė jiems privilėgijas — kitaip kalbant padarė tą patį, ką p. R. velija padaryti, t. y. juos suspendavo — nes suspendavimas ne ką kitą reiškia. Mes manome, jog p. V. Rutkauckas supranta reikšmę žodžio "suspenduotas" (kuris savo kėlin yra barbarizmu

Imperfect in original

musų kalboj) ir stebimės, kaip galėjo prieiti prie teip nenuoseklaus išvedimo.

2. T. M. D. įstatai (pamatiniai) yra atspauzdinti ant kožnos T. M. D. išleistos knygelės, o jų dapildymai ir pataisymai tilpo protokole I ir II (ypatingai I) T. M. D. seimo. Tas buvo savo laiku tilpęs ne vienam laikraštyj ir apie tai nemažai buvo rašyta. Pagalios p. V. R., tikimės, geriaus negu kas kitas žino, jog "nežinojimas teisių (provų) negali išteisinti". Pavyzdin, tik advokatai gali žinoti teises, kurios yra valsybėj, p. V. R. jų gali visų nežinoti ir be abejonės nežino, bet jeigu jis kokį šposą iškirs, jis negalės juk teisme teisintis, kad "aš nežinojau S. V. teisių, todėl esu nekaltas".... Kaip valstijoj, teip ir bile kur, nariui veikmę reguliuoja viena pamatinė tiesa: jeigu nori ką daryti, tai pirma žinok, ar gali tą daryti, nes gal tuom galėtum kam užkenkti. Kalbant apie tą "komisiją", tai matyt iš Centro Valdybos pranešimo, jog jie gerai T. M. D. įstatus pažįsta ir Centro Valdybai nebuvo reikalo nei jokių komisijų skirti, nes, kaip matyt, Centro Valdyba apie tai žinojo dar rugsėjo mėnesyje.

3. Įstatai butų juokingi, jeigu jie leistų išbraukti kozną, kuris priešingai *išsitartų* Centro Valdybos norams. Tas teisybė. Laisve žodžio ir nuomonių turi but, jeigu tik tas yra rybose etikos (doros) ir logikos (sveiko protavimo).

Bet mums nesimato, kad C. Valdyba prieš tai butų prasižengus. Atpenč: ji seniai apie nuomones žinojo ir tylėjo iki tol, pakol nuomonės nepersikeitė *į darbą*.

Žodis ir darbas visai skirtini dalykai. Mes pamenam, kada pernai ant Centro Valdybos išvertė pilną viedrą pamazgų—ypač ant pirmininko, — vienok toji Valdyba tylėjo, nes tai buvo "laisvė žodžio". Ji tylėjo ir tada, kada viena kuopa (rodos Minersville, Pa.) išreiškė savo nuomonę, šveniai, kad *ji* mano, jog butų gerai įvedus visuotiną balsavimą — tas yra laisvė nuomonės.... Bet čia su šita "komisija" visai kits dalykas: čia ne žodis ir ne nuomonė, bet tikras darbas priešingas T. M. D. tvarkai, priešingas tiems įstatams, kuriuos sutvėrė patįs nariai per savo pasiuntinius. Galima apkęsti žodžius, nors ir neteisingus, bet neteisingo darbo apkęsti negalima, nes jis atneša labai didelę blėdį.

Užbaigiant reik dar pridėti, jog komisijas gali skirti visur paprastai tik seimai ir Centro Valdyba, ar tam panašios įstaigos, todėl mes manome, jog Centro Valdyba buvo teisinga sakydama, jog toji komisija pati save apsišaukė: ji pati save pasigarsino — kuopa jos negarsino — ir jeigu kuopa butų net ir išrinkus ją, tai visgi tos trįs ypatos nebutų "komisija", nes tą vardą, kaip minėjome, gali duoti jiems tik seimai arba Centro Valdyba.

Mes gailimės, jog tokius dalykus reik aiškinti ir tikimės, jog jie yra gerai žinomi nuo seniai ir p. V. Rutkauckui, kuris, girdėjome, yra šviesus žmogus ir šitas netikėtai nenuoseklus straipsnis verčia net abejoti, ar ištikro gi tai p. V. Rutkaucko raštas?

Kurie čia geriaus yra apsipažinę su musų organizacijomis, tai turi pripažinti, jog jos ikišiolei vedėsi "senovišku" budu: galima sakyti be jokio pliano, be jokios organizacijos sistemos — teip, kaip "Dievas davė".... Ypač tas mušasi į akis, sulyginus jas su amerikoniškomis ir svetimtautiškomis puikiai organizuotomis, su gera disciplina organizacijomis. Todėl jos ir auga ir darbus atlieka. To negalima pasakyti apie musų draugijas, nes čia nėra supratimo apie neatbutinai reikalingos disciplinos prisilaikymą. Vargiai galėsime ir per amžius ką didesnio nuveikti, jeigu mes pančiosim ir klupdysim tuos, kurie matomai nori ne tik padidinti, bet ir stiprlai suorganizuoti musų stambesnes organizacijas..

K. Slogis.

IŠ VISUR.

|| Anglijoj, mieste Londone išdegė gelumbių krautuvės Evansono & Co. Nuostolius padarytus skaito ant pusės milijono doliarių.

|| Išpanijoj, mieste Madride, kariumenė, kaip mano, susižinojusi su šalininkais priverstos pasitraukti nuo vietos Mauros ministerijos, kėlė neprilankias dabartiniam randui demonstracijas. Užtai kariumenės perdėtinis Madride, grafas de Villar, tapo nuo vietos prašalintas, prašalintas nuo tarnystos teipgi perdėtinis armijos korpuso, kurio oficierai dalyvavo demonstracijose. Daugybę oficierų patupdė į tvirtovių kalėjimus. Demonstracijos kariumenės buvo teipgi provincijose Valencia, Galicia ir Valadolid. Daugelis mano, kad neužsiganėdinimas kariumenės ir jos keliamos demonstracijos gali priversti pasitraukti nuo vietos dabartinę liberališką ministeriją, tąsyk valdžia patektų vėl konservatyvams, kurie kalėjimais ir sušaudymais bandė žmonės užganėdinti ir raminti.

|| Kaip matyt, terp Europos viešpatysčių prasideda kova muitais. Kadangi Prancuzija, norėdama pakelti muitus ant Amerikos prekių, negalėdama jai vienai už jos bėgėdiškus muitus atmokėti, mano muitus pakelti ir ant kitų kraštų uždirbinių, tai antai Belgija mano Prancuzijai atmokėti teipgi didesniais muitais: pakelti muitus ant prancuziškų vynų ir perfumų. Taigi pasirodo, kad amerikonų metoda, su pagelba didelių muitų kelti savo pramonę, ne ilgam gali kelimui pramonės patarnauti.

|| Vokiteijos pakrantėse išgriebė iš jurių tuščią stiklinę, kurioj rado sekantį raštą: "Miela Mama! Man teip liudna, kad tavęs daugiau nematysiu, nes musų laivas tuojaus paskęs. Bet neverk manęs, nes aš visgi bučiau kada nors prigėręs. Sudiev visiems. Daugiau rašyti negaliu, nes musų laivas skęsti pradeda. 9 d. gegužio, laivas "Snow Drop". Minėtas laivas ištikro prapuolė.

|| Anglijoj nėra muitų ant svetimų išdirbinių įgabenamų Anglijon, bet kad kiti kraštai krauna vis didesnius muitus ant angliškų, tai ir Anglijoj atsiranda reikalaujanti muitų. Dabar antai pagarsėjęs veikėjas Charberlain, jau sirgdamas, išleido į rinkėjus atsišaukimą nurodydamas reikalingumą muitų ant svetimų išdirbinių.

|| Sulyg konsulių surinktų žinių, pereituose metuose Vokietija įsigabeno Amerikon prekių už $166-931598, arba ant $38674546 daugiau negu užpernai. Pasidaugino išvežimas Amerikon išdirbtų odų, chemiškų išdirbinių ir geležies.

|| 12 d. gruodžio į San Juan dėl Sur atėjo žinia, buk aplinkinėse Acayapa, Nicaraguoj, vėl buvo smarkus mušis revoliucijonierių su prezidento Madriz kariumenė, ir paskuitnė tapo sumušta. Dabar revoliucijonieriai į trįs dienas gali prisigriebti krašto sostapilio Managua.

|| 14 d. sausio Chemnitze, Saksuose (Vokietijoj), orlaivininkas Schueber mėgino savo paties padirbtą naują orlaivį. Iškilus jam 25 pėdas, jis su mašina nupuolė ant žemės, mašina į šmotus susidaužė, bet pats Schueber tik lengvai apsikulė.

|| Sulyg statistiškų žinių: Amerikoj nuo akerio dirvos surenka 14 bušelių kviečių, Prancuzijoj 20, Anglijoj 24, Vokietijoj 28, Holandijoj 31, Bulvių Amerikoj surenka 85 bušelius, Europoj gi 250 bušelių. Taigi žemdirbystė Amerikoj stovi mat žemai.

|| Prncuzijoj laukia žvėjų streiko. Užgimė mat nesutikimai terp 140 žvėjų laivų savininkų ir 4000 žvejų. Minėti laivai žvejoja Newfoundlando pakrantėse.

|| Indijose, valdonas Nepalio, savo kuno svarumo auksą terp beturčių išdalino. Mat tokios mačos tenai prisilaiko visi valdonai ir turtingi; kam aukso neužtenka, tas dalina pigesnį metalą arba javus.

|| Anglijos pakrantėse 14 d. sausio siautė smarkios vėtros. Visi pasažieriniai laivai turėjo labai blogą kelionę.

Pranešimas.

Šiuomi pranešama Chicagos draugijoms, kad susirinkimas delegatų reikaluose atminties Kovos ties Žalgiriu įvyks 28 sausio, šv. Jurgio parap. svetainėje.

Vienas iš pasirašusių

GĖLELĖ.

Aukauju liudnai lietuvaitei K. S—tei, — Lietuvoje.

Ant lauko žydėjo mažutė gėlelė,
Ją lankė vis maža laukinė bitelė—
Gėdojo jai giesmes gražias!

Gėlelė su galva svyravo, lingavo
Ir klausės, kaip maža bitelė dainavo
Daineles prakilnias-saldžias!....

Ir švietė padangėj' skaisčioji saulelė,
Ir džiaugės dainomis mažoji gėlelė, —
Tik.... žiema užėjo šalta....

Nusviro, nugelto gražioji gėlelė...
Paliovė ją lankius laukinė bitelė,—
Nutilo dainelė kilta....

Beširdis šiaurinis garsiai suvaitojo....
Pakalnes ir kalnus su sniegu užklojo....
Išlėgė gėlelę giliai....

Ir gamta galinga, nuliudus, dejavo:
Gailėjosi darbo papildyto savo....
Ir.... verkė gėlelės giliai!....

* * *

Stai mainėsi laikas ir žiema šaltoji
Pražuvo; — pražydo vėl gėlė gražioji!
Liuliavo lapeliai maži!

* * *

Ir tu, kaip gėlelė, skausmų neatboki!
Su žiauraus likimo bangomis kovoki, —
Žaliuok ir žydėk! — o. graži!!!

S. Strazdas.

VIETINĖS ŽINIOS.

Sąskaita praeitų metų mirčių Chicagoje, sulyginus su užpereitais metais. Gyventojų skaičius 1909 m. buvo 2,224,490, o 1908 m. buvo 2,166,055. Taigi pernai gyventojų skaičius padidėjo ant 58,435. Užpernai mirčių buvo 30,556; pernai — 31,262. Mirtys padidėjo ant 706. Užpernai mirčių buvo 14.11 ant tukstančio gyventojų: pernai 14.05! taigi pernai mirčių mažiau buvo 0.5% ant kiekvieno tukstančio gyventojų.

Mirė:	1909 m.	1908 m.
Vyrų	17,842	17,228
Moterių	13,420	13,328
Baltparvių	30,254	29,540
Parvuotų	1,008	1,016
Iki 1 metų amž.	6,392	6,908
Iki 5 metų amž.	2,972	2,768
Nuo 5 iki 20 met. amž.	1,942	1,958
20 iki 60 metų amž.	13,169	12,552
Virš 60 metų amž.	6,734	6,362
Mirė ligomis:		
Difterija	675	564
Skarlatina	360	398
Tymais	174	174
Kriokle	151	140
Slogoms	151	418
Karštlige	269	338
Diarrhoea viso	3,560	3,459
Iki 2 metų	3,097	3,019
Virš 2 metų	463	440
Plaučių uždegimu	4,962	3,686
Džiova viso	3,870	3,934
Plaučių džiova	3,317	3,345
Kitokia	553	589
Vėžiu	1,512	1,451
Nervų ligoms	927	1,161
Sirdies ligoms	2,897	2,518
Apopleksija	596	578
Pažandėms	105	786
Geltonlige	2,338	2,056
Žudynių buvo viso	2,388	2,246
Saužudysčių	456	500
Nelaimėms	1,686	1,515
Nužudymu	212	195
Saulės užgavimu	34	36
Kitokioms priežastims	6,327	6,649

Pernai mirtys padidėjo nuo ligų: Difterijos 111, Diarrhoeos 101, Plaučių uždegimo 1,276, Vėžio 61, Sirdies ligų 379, Apopleksijos 18, Geltonligės 282; Žudynių buvo 142, nelaimių 171.

Sumažėjo mirtys nuo sekančių ligų: Škarlatinos 38, Slogos 267, Karštaligės 69, Džiovos 64, Nervų ligų 234, Pažandžių 681; Saužudysčių 44, Nužudymų 17.

Vyrų mirimas padidėjo ant 614, o moterių 92.

Chicagos valgių peržiurėtojai pernai rado 3,617,578 svarus visokių, reikalingų sunaikinti, netikusių maisto produktų. Tame beveik pusė buvo sufaisytų valgių ir 916,732 svarai vaisių ir daržovių. Dėl netikusių valgių užlaikymo buvo teista 1,442 ypatos, o jų užmokėtos už tai bausmės siekia 5,846.50 doliarių.

"Lietuvos" Kalendoriai.

Kiekvienas, kuris užsirašįs "Lietuvą" visiems metams, gaus dovanai du puikius "Lietuvos" Kalendorius — Knygutę ir sieninį Kalendorių. "Lietuvos" knygutės [illegible] telpa daug gerų ir naudingų raštų, iš kurių kiekvienas turi pasiliekančią vertę. Apart to, telpa jame ir daug informacijų, reikalingų žinoti kiekvienam žmogui. O svarbiausia, tai "Statistiškos žinios iš Amerikos lietuvių gyvenimo", kurios užima net 16 pusl. Abelnai 1910 metų Kalendorius yra kiek galint visame geresnis už pirmuosius Kalendorius, o kas svarbiausia, jisai įkvėps naują energiją, naują drąsą kiekvienam, suramins nuliudusius, ir pakels silpnesnius.

KALENDORIŲ KAINOS:
Sieninis Kalendorius ..... 10c.
Kalendorius knygėlės formoje 25c.

Kas užsirašys "Lietuvą" visam metui gaus šiuos abu kalendorių dovanų.

Rašydami adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

APGARSINIMAI.

PRISIPAŽINK PRIE KALČIŲ.

Kiekvienas žmogus, norėdamas pasitaisyti pirmiausia turi prisipažint esąs kaltu. Jis turi prisipažinti, jog jis negyvena teisingai, jog jis valgo arba geria perdaug, jog jis praleidžia perdaug laiko ieškodamas smagumynų, jog jis nepaiso savo sveikatos. Sykį patyręs esąs kaltu, esi ant kelio į pasitaisymą. Tu turi taisyti savo kuną. Pradėk taisyti gromuliavimo organus. Paimk bandymui Trinerio Amerikoninį Kartavynio Elixirą, kuris gali sutvirtinti visą gromuliavimo įrėdnę. Jeigu tavo malimas ne geras, jeigu turi kokius priklinius prieš ir po valgiui, jeigu tave erzina vemti, jeigu turi galvoskaudžius, menką apetitą, jeigu esi greitai nuilstantis, jeigu žudai svarumą, turi atsidėti ant Trinerio Amerikoninio Kartaus Vyno Elixiro skubotam pasigydymui. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

Lietuvių Ratelio Skaitykla

3149 So. Halsted St.
Buva atdara:
Utarninkais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Ketvergais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Subatomis nuo 7 iki 10 val. vakare.
Nedėliomis nuo 3 iki 6 po pietų.
Skaitykios Užveizda.

Prisirašyk, Bėdos nebijosi.

Chicago, Lithuanian Benefit Club, arba Chicagos Lietuvių Pagelbos Kliubas, pranešame visiems Chicagos lietuviams, jog musų minėtas Pagelbos Kliubas tapo sutvertas 8 d. balandžio, 1909 m., ir inkorporuotas 12 d. gegužio. Pranešame, jog Chicagos Lietuvių Pagelbos Kliubas ligoje moka po 5 dol. kas sanvaitė pašelpos, gelbsti pinigiškai ir patarnauja visokiose nelaimėse. Užsilima laidotuvėmis ir kiekvienam sąnariui moka posmertinę. Teipgi jis gelbsti gavimui Amerikos Ukėsystės Popierų ir gavimui miesto darbo; gelbsti visokiais budais. Susirinkimai laikomi kas pirmą nedėlę mėnesio, 2-rą val. po piet, Kaz. A. Paliulio svetainėj, 1444 So. Jefferson st., kampas 14 Place. Norinti prisirašyti, malonėkite pributi į susirinkimą minėtoje vietoje. Įstojimas $1.00, neskiriant amžiaus.

Jonas Ustaitis, prez.
Kaz. A. Paliulis, prot. sekr.
Telefonas Canal 1771.

Ura visi į Balių!

Balių parengia Lietuvos Sunų Vakaruose Draugystė; jis bus Nedėlioj, 30 d. sausio, 1910 m., Freiheit Turner salėje, 3417—21 So. Halsted st. Balius prasidės 4:30 val. po piet. Pelnas iš Baliaus eis padirbimui naujos Draugystei vėliavos (karunos). Širdingai visus užkviečiame, be skirtumo kaip senus teip ir jaunus, kaip klišus teip ir raišus — visus be skirtumo! Visi bugite graziai priimti ir užganėdinti. Su guodone,

Komitetas.

Septyniolliktas Balius.

rengiamas Jaunų Vyrų Draugiško Kliubo, nedėlioj, 23 d. sausio (Jan.) 1910 m., 6 val. vakare, Freiheit Turner Hall, 3417—3421 So. Halsted st. Muzykė F. E. Canislus. Įženga 25c. ypatai. Užprašom visus Chicagos lietuvius ir lietuvaites, jaunikaičius ir paneles atsilankyti į šį balių, nes mųs kliubo parengiami šokiai yra smagus ir linksmus. Kuris sykį į mųs balių atsilanko, tai ir kitą sykį eina ir kitus kviečia, nes žino, jog turės smagų laiką. Orchestra pirmos kliasos; pasikaustykite gerai batus! Neužmirškite sausio 23 d., 1910 m. Su paguodone

Komitetas.

Pulkus Lietuviškas Vakaras.

183 kuopa S. L. A., nedėlioj, 23 d. sausio (Jan.), 1910 m., Wicker Park svetainėj, 2040—2046 W. North Ave. (Arti Milwaukee ir Robey gatv.), Chicagoj, parengia pulkų vakarą su yvairiu programu. Bus Dr. A. Rutkausko skaitomas referatas "žmonių Maistas Gaunamas iš Vandenų", po tam dainos. Si kp. L. S. S. vyrų choras, bus prakalbos, deklimacijos, monologas ir gera muzika. Viskas tas susidės iš geriausių lietuvių spėkų. Ant galo bus išlaimėjimas gyvo meitėlio ir Balius su lietuviškais šokiais iki rytui. Visas pelnas bus siuntimui delegato į S. L. A. XXV seimą. Grajys Birutės Orchestra. Vakaro pradžia 4 val. po pietų. Bilietų kaina 25 centai.

Ar nori išgirsti gražių dainų, pasiklausyti gerų kalbėtojų, smagiai pasišokti ir išlaimėti gyvą meitėlį? Kad nori, tai ateik ant šio puikaus lietuviško vakaro; busi visokeriopai užganėdintas, naudingai ir linksmai praleisi laiką ir jei turi laimę, gausi Užgavėnės *Gyvą Kiaulę*.

Visi karai transferuoja ant North Ave. karų, o šie daveža iki pat durių. Transferuoja ir ant Milwaukee Ave. ir Robey St. karų, kuriais privažiavus North Ave. reikia paeiti tik pusę bloko iki svetainei.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau apsivedimui merginos lietuvaitės, mylinčios gyventi ant ukės. Turiu 160 akrų žemės Washingtono valstijoje. Norėtų ne senesnės kaip 30 metų. Meldžiu atsišaukti šiuo adresu:

J. M. Wassel
P. O. Box 15, Cusick, Wash.

Aš Adomas Škutas pajieškau savo pusbrolių Igno, Izidoriaus ir Juozo Škutų ir Antano ir Adomo Jutelių. Jau trys metai kaip mačiausi Chicagoj. Nuo to laiko negaunu nuo jų žinios. Meldžiu jų atsišaukti, arba kas apie juos žino, meldžiu man pranešti kur jie yra. Adresas:

Adomas Škutas
Box 561, Spring Valley, Ill.

Aš Kazimieras Žalunskis pajieškau Amelijos Bajelukės, iš Kauno gub., Panevėžio pav., Linkuvos parap., Butėnų sodžiaus. Amerikoj neseniai gyvena. Ji pati ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

K. Žalunskis
3244 So. Morgan st., Chicago, Ill

Pajieškau apsivedimui doros lietuvaitės, kuri kalba angliškai, ne senesnės kaip aš pats, 23 metų, kuri myli gyventi ant ukės. Artesnėms žinioms kreipkitės per laišką adresu:

A. J. Smith, % Jourens
R. N. 2, Conde, So. Dak.

Pajieškau savo pačios Uršulės Julkevičienė, po tėvu Globikė, su dukterim Ona, kuri 15 metų senumo. Uršulė iš Lietuvos paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Vyduklės parap., Palipių kaimo; 8 metai mane apleido išvažiuodama iš Scranton, Pa. su Petru Burnium. Girdėjau Chicago, Ill. mirusi; jeigu ji ištikro mirusi, tai Ona duktė tegul atsišaukia kogreičiausiai adresu:

Fran Jurkus
10 Mill Row, Springfield, Ill.

Pajieškau savo draugo Jonas Arsauckis; Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų par.; girdėjau kad pribuvo į Ameriką. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Skius Žukauskas
Box 137, Tacoma, Wash.

Pajieškau Jono Brazio, Kauno gub., Panevėžio pav., Pušaloto vol., Šniurų sodos; antrą sykį Amerikoj. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Rafal P.
P. O. Box 226, Morrison, Ill.

Pajieškau merginos apsivedimui, ne jaunesnės 26 metų ir ne senesnės 36 metų, mylinčios ukininkystę, paeinančios iš Kauno gub., Panevėžio pav., Pušalotų par. Gali atsišaukti ir jaunesnė. Aš paeinu iš Pieglėnų sodos. Platesnės žinios gaunamos per laiškų.

Mr. R. P. Mainieris
P. O. Box 226, Morrison, Ill.

Pajieškau Jono Misiuno, Gegužių sodžiaus, Papilio par., Biržų vals., Panevėžio pav., Kauno gub. Labai norėčiau apie jį dasižinoti. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jonas Gassiuns
88 Wabconah st., Pittsfield, Mass.

Pajieškau Onos Paukščiutės, po vyru Kubilienė, Suvalkų gub., Senapilės pav., Antanavo gm. Trakiškių kaimo; teipgi Onos Endriulienės, pusseserės, kuri girdėjau išvažiavo į Baltimore. Abi iš vieno daikto. Meldžiu atsišaukti.

Mrs Teofilia Janauskienė
Box 172, Granville, Ill.

Aš Antanas Seretavičia pajieškau savo švogerį Juozapą Vaitkevičių; paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Lukės par.; jis išvažiuodamas paliko pačią ir vaikučius; išvažiavo į Argentiną, 2 metai atgal. Jeigu kas apie jį žinote, tai meldžiu duoti žinią antrašu:

A. Seretavičia
Box 207, Harrisburg, Ill.

Pajieškau mano draugų: Justino Danielkaus, Mikolo Urbanavičios, Jono Lygnugario — visi paeina iš Veviržėnų par. — Aleksandro Stalmoko, Sarzgunų par., — mano pusbrolių Šateikių, paeinančių iš Retavo par. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

John Šateikis
1703 E. Adams st., Springfield, Ill.

Pajieškau savo brolį Kazimierą Butkų ir Tonį Augaitį; jiedu paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Tauragės vol., Papusmio sodos. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Aug. Butkus
112 So. Racine st., Racine, Wis.

Pajieškau brolį Joakymą Žemelunąs; paeina iš miesto Panevėžio, Kauno gub.; pirm dviejų metų gyveno Brooklyne, N. Y. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jonas Žemelunas
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo vyro Antano Svipas ir brolio Antano Maciakainio. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Ona Svipienė
12 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo švogerio Petro Bartkauskio, paeinančio iš Kauno gub., Raseinių pav., Šilalės par. Meldžiu atsišaukti.

Juozapas Kiaurakis
1311 So. Front st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo tikrų draugų Vincento Nasevičios, pirm trijų metų gyvenusio Kensington, Ill. ir Franciškaus Nagreckio, Kauno gub. ir rėdybos, Ariogalos par. ir kaimo. Norėčiau susižinoti kaipo su savo tikrais draugais. Jiedu patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jonas Urbaitis
214 So. Church st., Rockford, Ill.

Pajieškau savo brolių Juozapo Klono ir Antano Čerpausko; paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Ylakių miestelio. Jiedu patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Adomas Česnauskas
P. O. Box 720, Stoughton, Mass.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Juškos; 5 metai kaip Amerikoj; gyveno Kenosha, Wis., potam išvažiavo į Wisconsino valst. miškus ir ten dirbo 2 m.; dabar girdėjau kad jį vilkai girtose sudraskė. Jeigu kas apie jį ką žinote, meldžiu man duoti tuojaus žinią, nes turiu prie jo didelį reikalą. Jis paeina iš Kauno gub., Vilkmergės pav., Raguvos vol., Panevėžio par., Trakininkų kaimo. Jeigu gyvas jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Stanislovas Yuszka
173 N. Meple st., Kenosha, Wis.

Pajieškau savo brolėno Juozapo Podeno, Kauno gub., Panevėžio pav., Beržių par.; teipgi pajieškau Kazimiero Chesno, Vilniaus gub., Švenčionių pav.; ženotas, pačios vardas Marcelė. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Kost. Dunevicz
717 Summit st., Aberdeen, Wash.

Pajieškau savo draugų Vinco B. Burk, kurs paskiausią laišką man atrašė iš Grand Rapids, Mich., teipgi pajieškau 5 brolių Ulinskų ir Juozo Proliko; visus palikau išvažiuodamas į San Francisco, Cal., du metai atgal, ir nuo to laiko nieko nėgirdėjau. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

A. G. Krunglevich
P. O. Box 422, Girardville, Pa.

Pajieškau Aleksandro Linzborko, paeina iš Vaišlaukio sod., Lukės par., Šiaulių pav., Kauno gub.; išvažiavo iš Chicagos kovo mėn., pernai, į Canton, Mass. Kas apie jį žino ar jis pats malonės duoti žinią adresu:

Albert Rupeis
829 — 33-rd st., Chicago, Ill.

Kur yra mano broliai Stanislovas ir Jurgis Nevinskai; gyveno pirmiaus Miner Mills, Pa.; jie paeina iš Kauno gub., Josvainių sod. Meldžiu atsišaukti.

Jonas Nevinskas
Box 427, Durango, Colo.

Pajieškau Jono Karušo, 19 metų; paeina iš Šaulaičių sodos, Šaulėnų par., Šaulių pav., pav., Kauno gub. Gegužio mėn. atvažiavo iš Lietuvos į Chicagą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Juozas Kazelunas
12314 Green st., West Pullman, Ill.

Pajieškau Juozapo Salmono, 11 metų Amerikoj; paeina iš Vangėnų sod., Skaudvilės par., Raseinių pav., Kauno gub.; pirm 5 metų buvo Westville, Ill. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jos Jucius
841 — 33-rd Pl., Chicago, Ill.

Pajieškau savo dukters Zofijos Ivinskienės, kuri pirm 4 mėnesių išvažiuodama nežinia kur paliko pas mane savo dukterį. Meldžiu jos pranešti man, ar galiu atiduoti jos mergelę buvusiam jos vyrui, nes jis to nuo manęs reikalauja. Mano adresas:

Domicelė Gotautienė
4319 Wood st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo giminaičių Jurgio Šukevičiaus, Antano Vaičuno, Kazimiero ir Stanislovo Namickų ir Andriejaus Šukevičios. Maloneškite atsišaukti sekančiu adresu:

Simon Šukevičia
127 Quarry st., Grand Rapids, Mich.

Aš Magdalena Zeveskiutė, po vyru Laimulavičienė, pajieškau savo brolio Juozapo Zeveskio, Suvalkų gubernijos, Gerulių kaimo, Pilviškių parapijos; jis išvažiavo į Canadą; jau apie metai laiko kaip Amerikoj. Meldziu atsišaukti sekančiu adresu:

Mrs Magdalena Zeveskiutė
407 Stadium st., Pittsburg, Pa.

Pajieškau savo tėvo Vincento Petrausko, Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Liubavo gm., Apidėmių kaimo. Pirmiau gyveno Joliet, Ill. Jei kas apie jį žinote duoti žinią adresu:

Vincentas Petrauskas
P. O. Box 426, So. Wilmington, Ill.

Aš Vincas Valunas pajieškau savo brolio Raulo Valuno ir Antano Valuno; jau bus apie 5 metai kaip mes persiskyrėme, ir dabar nežinau kur jie randasi. Abu Suvalkų gub., Slabados kaime. Turiu labai svarbų reikalą. Kas apie juos praneš, busiu labai dėkingas. Jiedu patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

William Walunas
1428 E. Renyold st., Springfield, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Rapolo Indriuliuno; Kauno gub., Panevėžio pavieto, Vabalnijkų parap., Gataučių sodžiaus. Apie 5 metai kaip Amerikoje; seniau gyveno Chicagoje. Turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Franas Poška
3 Charles Place, Athol, Mass.

Pajieškau savo buvusios pačios Viktorijos Dalangaskienės, po tėvais Taiserskiutė, Kauno gub., Šiaulių pavieto, Šiaulėnų parap., Natmiškių sodžiaus. Išvažiavo Amerikon 4 d. lapkričio 1908 m. su kitu vedusiu vyru. Stanislavu Siksnu, kuris paeina iš to pačio sodžiaus. Vyras 27 metų, juodų plaukų, rudų akių, nešioja akinius, teipogi ir barzdą; penkių pėdų ir dviejų colių augščio; moka kelias kalbas. Apsigyveno Indiana Harbor, Ind. ir pasidavė vardu Smula Sikna; čia nusiskuto barzdą ir išvažiavo į Minneapolis, Minn, atmainęs vardus. Moteris gi 28 metų amžiaus; 5 pėdų augščio, tamsiai geltonų plaukų, pilkų akių; dešinios rankos vidurinis pirštas trumpesnis. Susilaukė kudikio bevažiuojant iš vietos vietan. Išvažiuodamu pasiėmė su savim dviejų metų vaiką, Mikolo vardu, mėlynų akių. Kas duos atsakančias žinias, tam bus suteiktas geras atlygnimas. Rašykite adresu:

K. Dalangaskis % Z. Kalbuka
315 Washington st., New Britain, Con.

Pajieškau savo pusbrolio Juozapo Gailaus, Kauno gub., Lelsų pav., Alsėdų par. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

F. Zuba
Camp No. 3, Detroit, Orc.

Ant Pardavimo.

Parandavimui rūmai, po vieną ypatą arba po dvi; namas šildomas garu, maudynės visada ryte ir vakare; bus paranduojami pigiai. Atsišaukite šiuo adresu: 3246 Halstead st., Flat A.

Pardavimui saliunas, 2024 Canal port ave., ir svetainė šokiams ir susirinkimams. Dienos biznis išnešs nuo 15 iki 25 dolierių. Vieta apgyventa lietuvių; vienas blokas nuo lietuviškos bažnyčios. Atsišaukite greitai, kas jieškote biznio.

Parsiduoda Hotelis ir Saliunas, puikiai įtaisyti, ant geros gatvės. Parsiduoda pigiai. Biznis geras. Dasižinokite pas:

Wm. Shugg
246 E. Broad st., Tamaqua, Pa.

Parsiduoda saliunas, geras, ant geros gatvės; priežastis pardavimo persikrapustymas į savo namą.

A. Laskauskas
963 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda pulkus Buffetas, randantysis nr. 1020 So. Canal st., kampas DeKoven st., telefonas Harrison 2990. Aplinkui gyvena lietuviai ir lenkai. Buffete laikomi visoki vynai, likieral ir cigarai. Norinti pirkti kreipkitėsi pas August C. Mitzner, Buffeto savininką.

Parsiduoda mėsinycia ir valgomų daiktų sankrova (bučernė ir groserė); vaizba gerai išdirbta; penktas metas biznyje; aplinkui lietuvių ir lenkų apgyventa. Kreipkitės pas savininką adresu:

Povilas Navis
115 N. 3rd st., Harrison, N. J.

Reikalavimai.

Reikalauju darbininko ant vežimo prie bučernės išvežiojimui apsteliavimų. Turi mokėt gerai rašyt ir truputį suprast biznį. Teipgi reikalauju prasilavinusio bučieriaus. Atsišaukite laišku arba ateikite ant adreso: 8466 Vincennes Road, Chicago, Ill

Bankieriai.

Ypatingas yra bankierių biznis. Jie maino pinigus ant pinigų ir iš to turi pelną. Jeigu žmogus padeda pinigus į banką, tai gauna iš bankos 3%. Jeigu skolina pinigus iš bankos, tai turi užmokėti 6%. Bankieriui atlieka 3%. Žinoma, bankieriai iš to uždarbio turi apmokėti visus užlaikymo bankos iškaščius, ir tik per didelį sudėjimą ir paskolinimą pinigų jam atlieka grynas pelnas.

Bet ar jus žinote, kad kiekvienas žmogus gali but sau bankieriu? Kiekvienas žmogus, perkantis namą yra bankieriumi, ir turi didesnį pelną negu bankierius, nes mes parduodame namus atgabenančius tankiai 10% gryno pelno. Todėl, žmogus perkantis tokį namą gauna 7% daugiau negu jis gautų iš bankos. Žmogus, perkantis namą išmokestimis, moka už skolą 6%, o jeigu namas atgabena jam 10%, tai pirkėjui atlieka grynai 4%, arba daug daugiau negu bankieriui. Tas parodo kodėl žmonės, perkantiejie namus, pasidaro turtingais trumpame laike.

Prie tos progos norime parodyti, kiek reikia turėti pinigų, kad nusipirkt sau namą ir palikti bankieriumi ant savo pinigų. Perskaitykite su atydą žemiau paduotus nurodymus:

8) Įmokant $500 iš kalno, galite nusipirkt 9 kambarių murinį namą, 2 pagyvenimais — 5 ir 4 kambariais. Kaina ..... $2000.

9) Įmokant nuo $600 ar daugiau iš kalno, galite nusipirkti 2 lubų murinį namą, 3 pagyvenimai po 4 kambarius ir štoras. Augštas akmenų ponamis. Kaina ..... $2700.

25) Įmokant $1500 iš kalno, galite nusipirkt 2 lubų, dvigubą murinį namą 4 pagyvenimais po 4 kambarius. Kaina ..... $3900.

55) Įmokant $300 iš kalno, galite nusipirkt 4 kambarių murinį namą. Kaina ..... $1500.

64) Įmokant $1000, nupirksite 2 pagyvenimais puikų medinį namą. Kaina ..... $2100.

68) Įmokant $1000, nupirksite gražų murinį namą. Kaina .... $2200.

75) Įmokant $800, nupirksite 2 pagyvenimų medinį namą. Kaina $1750.

83) Įmokant $500, nupirksite 2 lubų murinį namą. Kaina $2000.

85) Įmokant $400, nupirksite 2 pagyvenimų medinį namą. Kaina ..... $1600.

107) Įmokant $1500, nupirksite naują 2 lubų

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA AMERIKOJE

3252 SOUTH HA STED STREET, Kampas 33čios, CHICAGO, ILL.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

ŠITA BANKA skolina žmonėms pinigus pirkimui namų ir lotų mieste Chicagos nuo mažiausios iki didžiausios sumos. Jeigu perki namą ar lotą, o neturi visų pinigų, ateik pas mus, o mes tau juos paskolinsime už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių.

ŠITA BANKA taipgi priima užčėdyjimui pinigus nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka depozitoriams 3% metams.

ŠITA BANKA taipgi parsamdo žmonėms skrynėles (Boxes) pasidėjimui pinigų už $3.00 metams. Šios skrynelės taip yra apsaugotos, kad prie jų nė ugnis nė vagis negali prilįsti.

ŠITA BANKA parduoda namus ir lotus lengvais išmokėjimais. Jei nori pirkti namą ar lotą mieste Chicago, ateik pas mus, o mes tau surasime tą ką norėsi ir ką jieškai.

ŠITA BANKA apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir naminius baldus turtingiausiose Apsaugojimo (Insurance) Kompanijose. Taigi apsaugoja ir gyvastį bei susižeidimą ("Life and Accident Insurance").

ŠITA BANKA iškolektuoja dalis ir skolas iš Europos ir kitų šalių pigiau ir greičiau kaip visos kitos bankos.

ŠITA BANKA parduoda Šifkortes visų linijų ir siunčia pinigus į Europą ir visas dalis svieto geriau, greičiau už visas kitas bankas.

KO TIK REIKALAUJATE, ateikite pas mus, o mes su noru išklausysime Jųsų reikalus ir jeigu bus galima, mes juos geriau ir pigiau atliksime už visus kitus.

BANKOS VALANDOS.

Musų Banka yra atdara priėmimui, išmokėjimui ir siuntimui pinigų ir Šifkorčių kasdien nuo 8 valandos ryto iki 9 valandai vakaro, o nedėldieniais ir šventomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 9 valandai vakare.

Olszewskis pats Bankoje buva šiose valandose:

Šiokiomis dienomis:
Nuo 8 valandos ryto iki 6 valandai vakare
Nedėldieniais ir šventomis dienomis:
Nuo 11 valandos ryto iki 4 valandai po pietų.
Panedėliais:
Nuo 8 iki 9 valandos ryto iki 1 valandai po pietų ir
Nuo 8 iki 9 valandai vakare.

Norintieji su patim Olszewskiu asmeniškai (asabiškai) pasimatyti malonės kreiptis augščiau nurodytose valandose.

GYVENANTI tolymesniuose miestuose kreipkitės prie musų laiškais adresuodami.

A. OLSZEWSKI

3252 SOUTH HALSTED ST. CHICAGO, ILL

Netikėtai.

Laimė atsitinka netikėtai, bet labai retai; ją reikia užpelnyti.

Nelaimė beveik visada ateina netikėtai!

Milijonierius Andrew Carnegie eidamas parku paslydo ir parpuolė teip smarkiai, kad pats, be parko sargo pagelbos negalėjo atsiekti. Tokis pats atsitikimas buvo ir su kitu milijonieriu, R. Walsh, Chicagoj. Jis irgi eidamas šaligatviu paslydo ir parpuolė teip smarkai sužeistas, kad jį turėjo nuvežti karietoje namon, po daktaro globa.

Skaitant laikraščius, matome, kad kiekvieną dieną daugumas žmonių tampa sužeistais netyčia. Išeina iš namų sveiki ir linksmi, o jau daugiau tokiais negryžta. Daugumas net mirtį tokiuose atsitikimuose sutinka — o terp tų visų nelaimingų susižeidimų ir netikėtos mirties turime dar priminti ir paprastas ligas, kurios lygiai ateina netikėtai. Maža permaina oro, užsišaldimas, atsigėrimas nesveiko vandens, suvalgymas nesveiko maisto, timai pagimdo ligas.

Taigi, žinodamas, kad nelaimė ne siunčia pranešėjų, ar esi prisirengęs prie netikėtos nelaimės arba ligos? Jeigu dar ne esi, tai dasižinok, kad yra atsakančios apdraudimo kompanijos, išduodančios apdraudimo raštus, su kuriais nelaimės atsitikime gausi pašelpą.

Apsidrausti gali kiekvienas už tokią kainą kokią nori. Mažiausias mokestis yra $5.00 ant metų, už kurios kompanija laike ligos ar sužeidimo išmoka $5.00 į mėnesį, o jeigu iktum užmuštas kokiam atsitikime, arba mirtum iš priežasties susižeidimų, tai išmokės $125. Jeigu mokėsi $10.00 į metus, tai gausi dvigubą pašelpą, ir teip toliau. Pašelpa eina pagal atsargumą darbo. Kas dirba atsargesnį darbą tas gauna didesnę pašelpą.

Platesnioms žinioms tame reikale kreipkitės pas

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Naminė Mokykla.

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta)... $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo.. 15c.
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo ..... 25c.
Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo (apdaryta) ..... 35c.

Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS,
Box 62, New York City.

Naudokitės iš progos.

Visi, kurie užsirašys pas manę "LIETUVĄ" arba "VIENYBĘ LIETUVNINKŲ" metams, kaipo nauji skaitytojai, prisiųsdami $2.00 prenumeratos, gaus dovanų knygomis vertės $1.25 pagal pasirinkimą iš mano kataliogo.

P. MIKOLAINIS,
Box 62. New York City.

Knygų Kataliogas

No. 4 Ailuma ir kitos pakasos Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Ailuma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas padukėlio, 6. Mėnesienoje, 7. Vaidulys, 8. Užšalusioj padangėj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunus ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 136. .... 35c

No. 27 Gyvenimo mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. pusl. 235. .... $1.25
Apdaryta $1.50

No. 35 Gyvenimo vaizdeliai, susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paparčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio esybė. Chicago, Ill 1902, puslapių 99. .... 15c

No. 43 Iš gyvenimo lietuviškų Vilių bei Vainių. Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų (dangų), čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias), velnius, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panevėžiečių; Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose. $1.50
Audimo apdaruose. $2.00

No. 44 Iš mano a[illegible]mų. (Su autoriaus pav.) Parašė [illegible]cas Pietaris. Spaudon parengė d-ras J. Basanavičius. Platus bijografiški apipasakojimai kiekvieną Lietuvos vietų. Chicago, Ill. 1905, pusl. 301. .... 75c

No. a44 Iš Gyvenimo Samojėdų. Apie Lizdininkus ir kiti naudingi pamokinimai. 10c

No. 63 Karės Laukuose. (Kareivio atsiminimai.) Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. Lalis. Užtmanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81. .... 20c

No. 67 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280. ..... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 68 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovijančių kiekvieną skaitytoją ir klausytoją ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 69 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 70 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje dalyje, teip kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas, nusipirkęs iš paminėtų knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemamą pasakų turtą. $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. c71 [illegible]aikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrijaną sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Chicago, Ill. 1907, puslapių 44. .... 15c

No. 76 Maxim Gorkij. Pasakejimai. Iš rusų kalbos vertė A. L—is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103. .... 25c

No. 90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olševskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906, pusl. 95. .... 25c

No. 97 Pamokslai išminties ir teisybės, išguldinėti galvočių visų amžių Lietuvos vaikeliams. Parašė kun. Tatarė. Trečia laida. Čia telpa 128 juokingų, bet išmintingų ir pamokslančių pasakaičių, mokinančių doros ir išminties. Chicago, Ill. 1899, puslapių 182. .... 50c

No. 98 Pragaro atsiėjimas. Parašė L. Tolstoi, vertė Z. A. Kritiškas piešinys dabartinės draugijos tvarkos, alegoriškai parašytas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 22. .... 10c

No. 100 Pasaka apie kantrią Aleną, dukterį turkų ciesoriaus Antonijaus, kuri per 22 metus vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olševskis. Chicago, Ill. 1902, puslapių 66. .... 20c

No. 103 Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulygintamosios mythologijos. Parašė Paul Lafargue, pagal vokišką vertimą lietuviškai sutaisė P. Miškinis. Chicago, Ill. 1908, puslapių 31. .... 10c

No. 114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi norintiems susipažinti su buviu ir sąlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60. .... 15c

No. 124 Robinzonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83. ... 25c

No. 130 Revoliucijos žmonės. Parašė A. Niemojewski, vertė K. Puidatorius, 7. Paukštis, 8. Ponas Jėzus Varšavoje. Knygelė įdomi kiekvienam. Chicago, Ill. 1908, pusl. 76. ..... 20c

No. 134 Sidabrinis kryželis arba dailidė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 4[illegible]. (Šita knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c

No. 185 Žmogus nepiluškis. Vertė iš švediško Neris. Labai graži apysakėvedė su vargingu merginu ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingenis. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ir merginą ir lė, kaip turtingo prekėjo sunus apsi Telpa čia sekanti apsakymai: 1. Suntakiais, 2. Viesula, 3. Motiejus Balia, 4. Laisvės šventė, 5. Juras, 6. Redakmokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1[illegible], pusl. 23. .... 10c

No. 200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai vienamo akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29. Kaina. 10c

No. 210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė B. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. pusl. 62. .... 20c

No. 225 Geriaus vėliaus, negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. ..... 15c

No. 257 Kun. Gramulos raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hudor. Grąžiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14. .... 15c

No. 262 Mindaugis, Lietuvos karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slowacki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (Dr. V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, puslapių 86. .... 25c

No. 286 Pirmi žingsniai. Drama keturiose veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judėjimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. .... 20c

No. 255 Pietro Caruso. Vieno veiksmo drama. Parašė R. Bracco. Vertė K. Puida. Veiksmo vieta — Neapolis. Šių laikų atsitikimas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 32. .... 10c

No. 302 Šiaurės Kaziygiai. Keturių veiksmų tragedija. Parašė H. Ibsen. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos Šiaurėje karaliaus Eriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Chicago, Ill. 1908, pusl. 77. .... 25c

No. 331 Žilė galvon — veinias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 381 Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos. Parašė Jonas Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Chicago, Ill. 1907, puslapių 41. .... 15c

No. 397 Kepios kančios. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, puslapių 28. .... 10c

No. 436 Revoliucijos dainos. Surinktos iš visur 24 dainos naujos gadynės iš revoliucijos atbalsių. Chicago, Ill. 1908, pusl. 30. .... 15c

No. 442 Svajus arba vaizdas siekimo augėtybės. Tragedija-poėma. Penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. Yra fantastiškas piešinėlis, parašytas sceniškoje formoje. Chicago, Ill. 1907, pusl. 135. .... 40c

No. 471 Akyvi apsireiškimai svieto, į kuriuos žmonės nuolatai žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems kurie nori sužinoti, iš ko darosi žaibai, griaustai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 73. .... 25c
tiems arčiau susipažinti su oro ypatybėmis, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 258 .... 75c
Apdaryta. $1.00

No. 472 Apsireiškimai atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Vojeikovą sutaisė Šernas. Aprašo, iš ko susitverta ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Piešiai ir labai suprantamai paaiškinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir žaug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveikslo. Norintiems

No. 473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną. Falbą ir kitus sutaisė Šernas. Aprašo, kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planėtos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga, iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 255. .... 75c
Ta pati apdaryta. $1.00

No. 480 Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus. Pagal profesorių Nusbaumą sutaisė Šernas. Mokslas, kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi, pradėjus nuo mažų vabalėlių, iki dėjo ligi paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147. .... 40c

No. 490 Dvi Kelionė į Tolimą Šiaurę. Sutaisė S. Matulaitis. Labai žingeidus ir naudingas aprašymas iš kelionės į Šiaurės poliusą. Chicago, Ill. Kaina.... .... 20c

No. 507 Gamtos istorija Pagal Bert vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga su daugeliu vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai, aiškiai ir supranta mai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, į kuriuos žmonės žiuri, bet jų geral nesupranta. Chicago, Ill. 1903, pusl. 209. .... 50c

No. 508 Gamtos pajiegos ir kalp iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios moksliškos vertės knyga, su daugybe paveikslų įvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų išnaudojimui gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 238. .... 50c

No. 516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevičių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73. .... 20c

No. 525 Kalp gyvena augmenys? Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie įvairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129. .... 35c

No. 526 Kada ir kokiu budu švietas sutvertas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta, kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi, kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140. .. ... 35c

No. 527 Kada ir kokiu budu gali švietas kada-nors pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori atsižinoti, kada ir kokiu budu gali švietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135. Kaina. 35c

No. 546 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų, gindančių visokias ligas pas žmones, jų susekimas, vystymąsi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 113. .... 30c

No. 548 Oras, Vanduo, Šviesa ir šiluma. Lekcija Prof. Blochmano'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui kurio yra daugelis tam tikrų paveikslėlių. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138. .... 40c

No. 553 Pažįjimas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės moksliškos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluoksnius, žaug milijonų metų atgal gyvuosius ant žemės augmenis, vabalus, žvėrius, paukščius ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905 pusl. 137. 35c

No. 569 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Siulelis. Kas nori atsižinoti, kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 597 Žvėrys ir žmogus. Pagal Schmehlį sutaisė Šernas. Mokslas apie subulavojimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sparnakojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas kas sau su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 606 Airija. Lapai iš istorijos Airijos. Parašė A. Janulaitis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 53. .... 15c

No. 6[illegible] Geologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr. M. Haberlandą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatystės, visų žemės kraštų ir net mažiausių šalelių žmones ir jų paveikslus. Aprašo jų kilmes, parvą, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. ..... $2.00
Apdaryta. $2.50

No. 641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Malkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir gistumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus, metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluoksnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kurtuose vandenys: sūrus, prėski, kartus; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. žemė aprašyta dalimis: iškaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigalkštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai, ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie oraі: šaičiai ar karščiai, lytus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros standžios popieros spaudinta. Chicago, Ill. 1906, pusl. 469. Kaina. $2.00

No. 655 Istorija abelna. Dalis I. Nuo seniausių laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr. iki galutiniam išdaltinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Dr. A. Bacevičia. Su paveikslais, parodančiais tų laikų pirmenidas, sienas pilių, tvirtovių; typus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498. .... $1.00
Ta pati tvirtuose apdaruose. ... $1.25

No. 722 Trumpa senobės istorija. Pagal prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su paveikslais senoviškų liekanų ir 5-iais spalvuotais žemlapiais (mapomis). Yra tai tikriausis svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Rymo viešpatystės. Chicago, Ill. 1904, pusl. 305. .... $1.00
Drutuose apdaruose. $1.25

Geriausi Rankvedžiai ir Vadovėliai Lietuviškoms Mokykloms gaunami "Lietuvos" Knygyne.

723 TRUMPAS ŽEMĖS APRAŠYMAS. Pirmieji geografijos uždaviniai su apsakymėliais ir kitais pasiskaitymais. Vertė iš rusų kalbos S. Mečius. Vilniuje 1906, pusl. 112. 35c.

724 TRUMPA LIETUVOS ISTORIJA. Antras pataisytas išleidimas. Vilniuje 1908, pusl. 79. ..... 20c.

720 TRUMPA GEOGRAFIJA arba žemės aprašymas, (su paveikslėliais ir žemlapiais). Sutaisė Nėris. Čia trumpai, bet suprantamai aprašytos visos penkios sveito dalys, su 74 paveikslais mapų, žmonių, gyvulių ir medžių. Tinkamiausia geografija vaikams pradinėse mokyklose. Chicago, Ill. 1898, pusl. 94. ..... 25c.

1626 ARITMETIKOS UŽDAVINIŲ Ir pavyzdžių Rinkinys pradedamomsioms mokykloms ir žmonėms, norintiems išmokti gerai sąskaitoti. Pirmoji dalis. Surinko P. Bendorius ir P. Daugirda. Antras pataisytas išleidimas. Kietu aptaisu. Vilnius 1909, pusl. 104. ..... 30c.

1630 DOVANĖLĖ. Skaitymo ir rašymo Mokslas. Elementorius ir pirmoji knygelė. Sutaisė Ksaveras Vanagėlis. Su daugeliu paveikslėlių. Kietu aptaisu. Vilnius 1909, pusl. 138. ..... 50c.

1634 LIETUVIŲ PASAKOS. Vaikų rinkinys. Čia telpa 38 pasakos vaikams, gražios ir pastumiančios vaiką protauti. Vilniuje 1905, puslapių 72. ..... 15c.

1637 NAUJA ELEMENTORIUS. Vaikams dovanėlė. Parašė A—is—B. Trečias išleidimas. Lengviausiai ir parankiausiai iš jo mokytis. Tilžėje 1907, pusl. 48. ..... 15c.

1641 PIRMIEJIE SKAITYMAI musų vaikams pavesti. Su [illegible]ė A. Adata. Su daug gražių pasakaičių, dainelių ir paveikslėlių; teipgi yra ir [illegible]osios litaros norintiems pramokti skaityti raštą. Rygoje 1906, pusl. 52. ..... 15c.

1644 RINKINĖLIS VAIKAMS. Pasakėlės, apsakymėliai, dainelės; žaislai, mįslės ir tt. Vilniuje 1904, pusl. [illegible] ..... 15c.

1645 SKAITYMO KNYGA mažiems ir dideliems. Sutaisė J. Gabrys. Joje telpa išrinktieji raštai musų raštininkų su jų biografijomis ir paveikslais. Tai yra didelė chrestomatija, sustatyta sulyg Vakarų Europos mokyklų pavyzdžių. Tilžėje 1908, pusl. 308. ..... $1.00.

1647 VAIKŲ SKAITYMĖLIAI su Lietuvos žemlapiu. "Kas skaito, rašo, duonos neprašo". Vilniuje 1905, pusl. 259. ..... 40c.

1648 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Knygelė I ir II mokyklos skyriui ir vaikams pramokusiems skaityti. Pasiskaitymai ir pirmutinės gramatikos žinios. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. (Apdaruose). Vilniuje 1905, pusl. 104. ..... 30c.

1643 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Antroji dalis. Knygutė antrajam ir trečiajam mokyklos skyriui ir vaikams, mokantiems skaityti. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. (Kietu aptaisu). Vilnius 1909, pusl. 144. ..... 35c.

1649. VAIKŲ DRAUGAS. Sutaisė ir išleido P. Mikolainis. Su 110 paveikslėlių. Tilžėje 1907, pusl. 64. 15c.

1650 ŽIUPSNELIS. Knygelė vaikams pasiskaityti ir pasimokyti. Sutaisė Ladislovas L. Knyga susideda iš 133 pasakų, istorijų, eilių ir mįslių, turinti suviršum 40 paveikslėlių. Vilniuje 1906, pusl. 192. ..... 25c.

1210 ARITMETIKA. Sutaisė S. Skačkauskas. Lengvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — Apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V. Proporcijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 1[illegible] ..... 25c.

1280 MUSŲ DIRVA. Skaitymo knyga liaudies mokyklai ir gimnazijai. Sutaisė M. Vasiliauskas ir J. Matulevičius. Su daugeliu paveikslėlių. Kaune 1907, pusl. 158. ..... 85c.

1326 ŽODYNAS LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKOS KALBOS. (Dalis I.). Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti audimo apdaral. Chicago, Ill. 1902, pusl. 382. $2.00.

1327 ŽODYNAS ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKOS KALBOS. (Dalis II). Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvomis litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdaris, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti. ..... $4.00.

1328 ŽODYNAS LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKOS IR ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKOS KALBŲ (abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Formatas ir apdaral tokios pat kaip No. 1327. ..... $6.00.

1329 ŽODYNAS. Tas pats kaip No. 1328, tik pilnai apdarytas brangia, gražia moroko skura. ..... $7.00.

1317 TRUMPA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Pradinėms mokykloms vadovėlis. Sutaisė mokytojas Juozapas Damijonaitis. Kaune 1909, pusl. 89. ..... 35c.

A. Olszewski

3252 S. Halsted Street Chicago, Ill.

No. 566 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių įvairius sutvėrimus, gyvenusius ant žemės dar prieš atsiišguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno radimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės, kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglį, randa giliai palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užklotus keliolikos sieksnių storio žemės eile. Jie yra šiandien iškatyti įvairiuose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinasi pažinti, kaip sena yra musų žemė. Mokslinčiai, pagal storumą ir senumą žemės sluogsnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali spręsti, kaip sena yra musų žemė ir kaip seniai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 65[illegible] Istorija Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos nuo atradimo ir dar prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo, kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokio žmonės pirmiausiai iš Europos pradėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir kiek kuris gero šiai šaliai padarė. Prie galo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui, gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364. .... $1.00
Ta pati audimo apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono. $1.25

No. 658 Istorija Chicagos Lietuvių, jų parapijų ir kun. Kraučuno prova su laikraščiu "Lietuva", buvusi balandžio mėnesyje 1899 m. Čia telpa aprašymas: kiek lietuvių yra Chicagoje, kiek lietuviškų draugysčių, su kokiais vardais ir siekiais; chronologiška peržvalga Chicagos lietuvių darbų nuo pat čia jų atsiradimo iki pabaigai 1900 metų; istorija jų parapijų ir prova kun. Kraučuno su "Lietuva". Chicago, Ill. 1901, pusl. 580. Kaina. $1.00
Apdaryta. $1.50

No. 678 Lietuvių Pratėvial Mažoje Azijoje nuo senovės iki jie pateko po valdžia Persų. Parašė Lietuvos Mylėtojas (Dr. J. Šliupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, parodančias vietas, kur senovėje gyveno lietuvių pratėviai. Aprašo lietuvių padėjimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899. .... 50c

No. 851 Apie turtų išdirbimą. Parašė Schram. Vertė S. M. Veikalas gvildenantis politišką ekonomiją. Kokiais keliais išsidirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilieja ant gyvenimo draugijos. Chicago, Ill. 1900, pusl. 139. .... 35c

No. 856 Aukos Karės Dievui. Parašė Jonas Gražys. Ši knygelė aprašo, kokios kada buvo karės, kas buvo jų priežasčia, kiek blėdies padarė ir daro žmonėms ir kas į jas žmoniją stumia. Chicago,

Šifkortės ir Pinigų Siuntimas.

Jei nori, kad tavo Šifkortė butų gerai ir greitai išsiųsta ir kad tavo pasažierius gerai atvažiuotų, tai siųsk ją per,

A. Olszewskio Banką

Jei nori, kad tavo siųsti pinigai greitai ir gerai nueitų, tai iųsk juos teipgi per—

A. Olszewskio Banką

Olszewskio ofisas siuntimui pinigų ir šifkorčių tapo įsteigtas prie laikraščio "Lietuvos" išleistuvės 1893 metuose mažytėje pasamdytoje stubelėje po No. 941 33rd Place, o kad žmonių reikalus kaipo tai: Siuntimą pinigų, Šifkorčių ir kitus reikalus geriau ir teisingiau vedė kaip kiti, tai šiądien tas pats Olszewskio ofisas randasi savame, didžiausiame ir gražiausiame šios miesto dalies name vertame $110.000.00 ir gėrisi geriausiu pasisekimu, kutio net musų konkurentai mums užvydi. Mėsgi ant keno užvydėjimų nepaisome, bet savo biznį kasdien platiname ir stumiame pirmyn, ir čia vėl paduodame dabartines kainas Pinigų ir Šifkorčių, kad žmonės žinotų kiek jos kaštuoja ir kur jas geriausiai pirkti.

Dabartinis pinigų kursas yra $52.25 už 100 rublių. Dabartinės šifkorčių kainos atvažiuoti Amerikon, nuo Tilžės iki Chicago yra sekančios:

1. *Holland-American Linija,* perplaukianti mares iš Rotterdam į New Yorką per 8 iki 10 dienų ..... $66.10.
2. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į Baltimore per 12 iki 16 dienų ..... $56.20.
3. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 9 iki 12 dien ..... $60.20.
4. *North German Lloyd, Expresinė Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 6 iki8 dienų ..... $64.10.
5. *Hamburg-American linija,* perplaukianti mares iš Hamburgo į New Yorką per 10 iki 14 dienų ..... $62.35.
6. *Red Star Linija,* perplaukianti mares iš Antwerpo į New Yorką per 8 iki 10 dienų ..... $66.30.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija,* perplaukianti mares iš Antwerpo į Montreal per 12 iki 15 dienų ..... $60.30.
8. *Russian-American Linija,* perplaukianti mares iš Liepojaus į New Yorką per 13 iki 18 dienų ..... $60.00.
9. Hamburg Philadelphia ..... $56.60.

Dabartinės šifkorčių kainos išvažiuoti Europon nuo Chicagos iki Tilžės yra sekančios:

1. *Holland-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Rotterdamą per 8 iki 10 dienų ..... $55.60.
2. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Baltimore į Bremą per 12 iki 16 dienų ..... $53.20.
3. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 9 iki 12 dienų $54.20
4. *North German Lloyd, Expresinė Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 6 iki 8 dienų ..... $61.20.
5. *Hamburg-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Hamburgą per 10 iki 14 dienų $55.85
6. *Red-Star Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Antwerpą per 8 iki 10 dienų ..... $57.80.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija,* perplaukianti mares iš Montreal į Antwerpą per 12 iki 15 dienų ..... $50.85.
8. *Russian-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Liepojų per 13 iki 18 dienų ..... $54.00.

Išvažiuojantiems Lietuvon parupiname ir pasportus nuo Rosijos konsulio, teip kad kiekvienas gali drąsiai eiti per rubežių policijos netrukdomas.

Reikalaujanti šifkorčių į kitus miestus rašykite mums į kur norite išvažiuoti ar iš kur parvežti, o jeigu su vaikais, tai paduokite mums visų vaikų metus, o mes atgal pačta prisiųsime jums visų linijų kainas, tada jųs pasirinkę sau liniją kokią norėsite, prisiųsti mums pinigus per Money Orderį ir mes jusų šifkortes kuo greičiausai išsiųsime.

Adresuokite mums visada šiteip:

A. Olszewski
3252 So. Halsted St. Chicago, Il

Apsižiurėkite!

Biznieriai, kurie turite neatsakančią savo bizniui vietą, apžiurėkite musų namą ant Halsted st., arti musų bankos. Galite jį pirkti arba paimti ant randos. Parduosime arba parandavosime visą namą pigiai. Ne reikalaujate buti susikimše savo biznyje, kada mes jums duodame pulkų, 2 lubų, naują, tvirtą murinį namą, 135 ilgio, o 25 pėdų pločio, su pulkiausiai įtaisytais gyvenimui 6 kambariais, ir didžiausiu štoru, ant tokių išlygų, ant kokių pats norėsite.

Ateikite apžiurėti!

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Kur gauti "Lietuvą."

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

BROCKTON, MASS.
J. Pocius, 175 Ames St.

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 37 Hudson ave.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
J. Milewski, 124 Grand st.
S. Simanavičius, 258 Wythe Ave.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 662 W. Baltimore St.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 1644 W. North Ave.
M. J. Tananevičė, 670 W. 18th St.

JERSEY CITY, N. J.
Ant. Reklaitis, 234 Wayne St.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak street.

Montello, Mass.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur St.

New Haven, Conn.
J. J. Vaitkevičius, 583 Grand Ave.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Seattle, Wash.
Foreign and Domestic Periodical & Newspaper Agency

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

"Lietuvos" Agentai

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Jonas Januša, keliaujantis Agentas po Illinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 298 South 1st St.
Jonas Lutkauskas, 112 Grand st

Baltimore, Md.
Petras Glavėckas, 635 W. Lombard st.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.
Vincas Želvis, 603 So. Paca st.

Chicago, Ill.
J. I. Bagdžiunas, 2334 S. Oakley Ave.
K. Steponis, 3143 S. Halsted St.
Vinc. Linka, 1813 String St.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.
Ant. Žukauskis, 871 — 34th Pl.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Cambridgeport, Mass
Pet. Bartkevičius, 719a Main St.
C. Kavolius, 42 Washington st.

HAMMOND, IND.
Zen. Juciavičius, 235 — 155th St.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deador St.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 72 N. Chicago st.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street
T. G. Miliauckas, 37 So. 19th st.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 28 Austin St.

Paterson N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
J. Kazakevičia, 103 No. Main St.

Plymouth, Pa.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
Adomas Kazakevičia, 310 E. State st.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Springfield, Ill.
Geo. Tachilauckas, 701 E. Mason st.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

Union City, Conn.
D. F. Elmaitis, 65 Brennan st.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
Jurgis Žemaitis, 824 Bank st.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-STĖS CENTRO VALDYBOS ANTRASAI:

Pirmininkas: B. K. Balevičius, 913 — 32nd st., Chicago, Ill.
Vice-Pirmininkė: O. Ramanauckienė, 101 Oak st., Lawrence, Mass.
Raštininkas: V. A. Greičius, 28 Stiles Hall, Valparaiso, Ind.
Iždininkas: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn.
Knygius: J. Simanavičius, 331 Barnes st., Plymouth, Pa.
Literatiškasis Komiteias: J. Gabrys, 11, rue Sommerard, Paris, France. V. Jokubynas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. J. Laukis, 501 Brick st., Valparaiso, Ind.

A. Olszewskio Bankoj
galite aprupinti visus. savo reikalus
TOJ BANKOJ LIETUVYS NOTARAS
Išdirba "Doviernastis" — Kontraktus, Raštus pardavimo ir visokius kitus dokumentus, ir užtvirtina visokius dokumentus pas konsulių. Inkorporuoja draugijas ir atlieka visokius kitus notarijališkus darbus.
Visokiuose notarijališkuose reikaluose kreipkitės į
J. J. Hertmanowicz
(Notary Public)
3252 So. Halsted St., Chicago.

COLLIN'S NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

UŽDĖTAS 1897 m.

NEUŽGINČYJAMI DARODYMAI.

Dr. E. C. COLLINS, Didžiausias pasauleje Profesorius medicinos. Uždėtojas Collins N. Y. Medical Instituto ir autorius garsios knygos "Vadovas in Sveikatą" kurį apsako visokias ligas ir kaip buti sveikų o apsirgus išsigydyti.

Ofiso valandos: Kasdien nuo 10 iš ryto ik 5 po p. Švent. nuo 10 ik 1. Vak. Ut. ir Petnyč. nuo 7 ik 8.

Neapsigauk, pats save.

Vyrai ir moteris, kurie apsigaudinėją patys, yra didžiausi savo priešai.

Dievas davė Tau sveikatą, tą didžiausią turtą, idant ją sergėtumei ir atsakančiai naudotumeis. Didelės upės susilieją iš mažų upelių. Didelįs medis išauga iš mažų atžalų teipgi ir sunkios naikinančios žmogų — ligos ir išsipletoją iš menkų apsireiškimių nesveikumų todėl jei pajutęs tuojaus nesigydysi o nakydams lauksi rytojaus, tada apsigaudinėsi patsai savę. Jei šiandien Tave vargina šios ligos: Dyspepsija. Užkietėjimas. Greitoji. Galvoskaudis. Reumatizmas, Širdies ligos. Inkstų ir slapinimosi negerumai. Kepenų ligos. Dusulis. Bronchitis. Homoruidai. Netvų nusilpnejimas. Nerviškumas. Plančių ligos, ir dziovos. Triperis. Triperinis reumatizmas. Sankeris. Syphilis. Lytiškas silpnumas. Moterų ligos: Nenuolatinės ir skausmingos menesinės. Gumbo ligos. Odos ligos. Vidurių nevirinimas. Tuma ir Neuralgija.

Neapsigauk patsai save belaukiant rytojaus; ateik ar rašyk dar šiandien lietuviškai, pas gerai žinomus pasauleje Profesorius, kurie tuojaus užsims Tavo sveikatą, suteikiant vaistus ir pagelba, teip kaip ir tiems tukstančiams išgydytų, ką jau kitį daktarai buvo atsisakę, nestojant vilties.

Neapsigaudinėk pats save, ilgiau. Neatidėliok, kad iš menkų nesveikumų, pasidarytų didelė liga. Bet jei esi jau apsileidęs ir liga yra pavojinga, nenustok vilties, nors kiti daktarai neišgydė. Musų garsus Profesoriai yra atsižymėją Medicinos mokslę ir žino, ką ir kada reikia daryti išgydymui, kada kiti nesujegė pagelbėti. Atsilankyk ar parašyk:

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 West 34th St., New York.

Dr. J. J. McGlade, Dr. J. F. Coyle, Medical Direktorial.

Brangus Daktare: Dėkavoju Jums už gerus vaistus. Per metus sirgęs, o vienok Jus išgydėtią. Esų persitikrinęs, kad visokias ligas galite išgydyti. - Jonas Dečkus 1617 Benton St., Springfield, Mo.

Atsiusk 10c. markėms, apturėsi "Vadovas į Sveikatą". Jį reikalinga kiekvienai šeimynai, Dr. E. C. Collins, knygą.

DR. A. L. GRAICZUNAS
Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių.
Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.
3312 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Yards 3162

FRANK J. BAGDZIUNAS
3351 Auburn ave., Chicago, Ill.
Band ir Orchestra
Muziką pristatau visokiems reikalams. Duodu lekcijas ant smuiko ir mand. Mokytojas prie Schmoll's Academy of Music, Room 87, Auditorium Bldg.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keleta markių, musų No. 3 katalioką, didžiausią lietuviškoj kalboj, 64 dideli puslapiai. Jame telpa aprašymai suvirš 300 žinių, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jie pasidaro, kaip jos pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekiuoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės vyrams kvepančių ir gydančių muilų, Perfumų, Elektro-gydančių aparatų, Rokerinių išdirbimų, Mėnų, Painų, Štukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britvų. Pavinčevonių ir šimtai kitokių koknam reikalingų dalykų. Iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai katalioką. John I. Bagdziunas, Propr.

JOHN'S SUPPLY HOUSE
2334-2336 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Vardas _____
Adresas _____
Miestas _____ State _____

JAU LAIKAS VISIEMS UŽSIRAŠYTI
"DAGIS"
ILIUSTRUOTAS, LITERATUROS, KRITIKOS, SATYROS IR JUOKŲ MĖNESINIS LAIKRAŠTIS.
Eina iš Chicagos, antrį metai, 20 pusl. 7x10 formate knygos, su viršialiais. Prenumerata metams $1.00, pavienis num. 10c. "Dagyje" telpa įvairus lietuvių piešti paveikslėliai iš musų politiškojo lauko ir visoki linksmus pasiskaitymai. "Dagis" turi rastis kiekvieno lietuvio name, tai gyduolė nuo visokių "Izmų" ir kitų ligų.
Siunčiant pinigus už prenumeratą arba raštus, visados reikia adresuoti šiteip:
"DAGIS" Publ. Co.,
812 - 33rd St., Chicago, Illinois.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178.
Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos
Telephone Yards 2390.

Vienatinė Lietuviška Sankrova
ir agentura literatūros ant "North Side" Chicago. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasiškų knygų, rašančių, skaptierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, pašlėitų plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užsanedinti.
PETRAS M. KAITIS
281 N. North ave. Chicago, Ill.

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Takstančiai pliką žmonię atgavo pulkius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. Visokia informacija dykai. Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklį.
PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. 8TH ST. BROOKLYN-NEW YORK.

Tel. 1532 Yards.
Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didėlę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užkrėtimėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

COPENHAGEN SNUFF
Garantija Pardavimo ir tyrumo.

Mes sutinkam apkeist, persiunčiant pirkėjo išlaidoms (remianties ant mus kainų) šitą Copenhagen Tabokos pakelį, arba bile mus išdirbystės taboką, bile kada per laiką iki paženklintai dienai, jeigu ši taboka netaps pagadyta po išsiuntimui iš fabriko.

Tiktai pilni pakeliai bus apkeisti, ir mums turi but pranešta su priežastims apie išdirbius, pirmiaus negu išsiunčiama.

Copenhagen Taboka padirbta iš geriausių senų, pilnai gerų tabako lapų, prie kurių tik tokios daljs pridedamos, kurios naturališkos tabako lapui ir tyros kvėpalų ištraukos. Tabokoj palaikytas visas tabako gerumas, o prašalinta naturališkas tabako kartumas ir acidas.

Copenhagen Taboka yra geriausias tabakas kramtymui ir uostymui.

American Snuff Company

Viršuj esanti gvarancija yra visuose Copenhagen Tabokos pakuose.

Tabokos padarymas yra mokslišku priruošimu tabako, žmonių vartonei. Tas pats su tabaku, kaip virimas maisto ar rauginimas vyno. Copenhagen Taboka svarbiausiai vartojama kaipo kramtymo tabakas. Ji yra gero tabako sėklų todėl stipresnė ir ilgiau gali tesėti.

Jeigu nėra jųs aplinkėje, mes prisiųsim už tikrą kainą, apmokėdami, į visas Suvienytų Valstijų dalis, bile kokį reikalaujamą tabokos Copenhagen 5-centinį pakelį.

AMERICAN SNUFF COMPANY, *Dept. S.,* **111 Fifth Avenue, New York, N. Y.**

Kobolo Tonikas
Didelė Viduriams Gyduolė

išgydo
Prietvarių
Nežlebčiojimą
Nemalimą
Galvaskaudį
Vidurių rugį
Rėmenį
Priklumą
Motersirgius
Šalčiavimą ir
Karščiavimą

Sugrąžina prażuvusį apetitą ir sutvirtina visą kuną.
Kaina $1, 6 bonkos už $5.
Parduodama visose aptiekose, bet jeigu jusų aptiekorius jo neturi, prisiųskit mums pinigus, o mes jį jums pasiųsime ir apmokėsime persiuntimo lėšas.
KOBOLO TONIC MEDICINE CO.
2035 So. Halsted St., Chicago
Jei jums reikalinga imti vaistai, o yra kas apie ligą nesuprantamo, rašykit mųs Daktarui, o ji duos jums visą patarimą dykai.
KOBOLO BITTERS parduodama visuose saliunuose. Klauskit ju.

D-ras W. A. Martišus
Ofisas R. 42 Auditorium Bldg.
06 Wabash ave., Chicago.
Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų. Teipgi prirengiu akinius ir pataisau nesveikas akis.
Offiso valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Kitoms dienoms ir nedėlioms offisas atdaras tiktai pagal sutarimą. Phone Harrison 1300.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Dyvonlmas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Išmoksi Angliską Kalbą
Dovanai
Jeigu Amerikoje nemoki Angliškos Kalbą, tai geral žinai, kad esi
KAIP NEBYLYS.
Bet kiekvienas lietuvis gali geral ir lengvai išmokti, jeigu tiktai nori, DOVANAI. Kiekvienas, kurs tik per mane užsirašys, arba kitą naują laikraščiui skaitytoją prikalbins, prisiuntus **$2.00** ant mano vardo, gaus vieną iš čion paminėtų laikraščių: **"Lietuvą", "Vienybę Liet."** arba **"Kovą"** per metus, teippat garsiąją, didelę knygą, versta iš prancuzų kalbos **Baltramiejaus Naktį** kurios kaina 75c ir teippat **Gramatiką Mokintoją Anglų Kalbos** parašytą visiems gerai žinomo **J. Laukio.** Kaip tik kuris prisiųs du dolieriu už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitesi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai kaip svetimtaučiai turėdami gramatiką, išmoktų agliską kalbą. **Ralstą** dar galima gauti prisiunčiant 1 dol. viršaus. Pinigus siųsti Money Orderiu ir adresuoti tokiu adresu:
J. Naujokas
159 E. 127-th St.
New York, N. Y.

IŠGYDO IN 5 DIENAS
VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ar skausmo

Norin išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplerimu lytiškų dalių gyslų, striktura, užsikrėčiamos kraujo puodas, nervišką sunegalėjimą, paslaptingą lytiškų dalių ar ligas liečiančias vyrus. — Šitas nuoširdus pasisiūlinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos, ir mano noru yra parodyti visiems šitiems žmonėms, kurie buvo gydomi delimities ar daugiaus daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienintėlį budą, kuriumi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų net ir labai užsendintas.

Slaptos vyrų ligos
išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapuminės šalštys.

Plaučių ligos,
Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

PATARIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI.

Išgydo kad butum sveikas.
Specialistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų ligos,
Vidurinės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsenditos ir nerviškos ligos moterų.

Užnuodijimas Kraujo,
ir visos odos ligos, kaip ve puškai, piktoji dedervinė, sunvotės, niežulys, hemorhoidai, sutinimas gilių, maišinamti nubėgimai, jaisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI

DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST. (terp Randolph ir Lake Stt.) CHICAGO
Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakare, Nedėlej, nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

50,000 KNYGU
Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodziais pasaka kaip gal atganti vyriškuma, isigyditi nuo uznuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotita stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parakita par Daktara, katras atsydave ligo lajka tyrinejmu tu, specijaliaku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiu piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katru siusk mums žendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 902 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos pristatejima, aš norėčjau jog Tamista prisiuntumei man vysai dykai vėna jusa knyga del vyru.

Vardas.....